

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 85 • ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»

(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού,
καθώς και στους φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα τους)
Κείμενα και φωτογραφίες δεν επιστρέφονται

Περίοδος Β' - Χρόνος 43ος - Αρ. Φύλλον 85 - Ιούλιος - Δεκέμβριος '08

Ιδιοκτήτης:

Αδελφότητα Μικροχωριτών

“Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος”

Αγλαύρου 19-21, 117 41 Αθήνα

Διοικητικό Συμβούλιο:

Πρόεδρος: Αιμιλία Κουτσούκη

Αντιπρόεδρος: Αθανάσιος Κεράνης

Γεν. Γραμματέας: Μάρκος Οικονόμου

Ταμίας: Ιωάννης Αρώνης

Ειδ. Γραμματέας: Χρήστος Μουτογιάννης

Σύμβουλοι Τύπου: Σπύρος Κρίκος

Σοφία Κούμπου - Κουτσούκη

Σύνταξη – Επιμέλεια έκδοσης:

1966-1970: Μένιος Κουτσούκης

1971-1977: Γιώργος Δημόπουλος

1978-1992: Μένιος Κουτσούκης

1993-2003: Αθανάσιος Κεράνης και
Δημήτριος Κρίκος

2003 - Οι δημοσιογράφοι:

· Σοφία Κουτσούκη, τηλ. 210 8032231

E-mail: bily@otenet.gr

· Σπύρος Κρίκος, τηλ. 210 9945348

E-mail: skrikos@tivonews.gr

Εκδότης/Διευθυντής

(σύμφωνα με το νόμο):

Αιμιλία Κ. Κουτσούκη

Διεύθυνση: Αγλαύρου 19-21, 117 41 Αθήνα.

Τηλ. 210 9238197, Fax: 210 9218177,

E-mail: Koutsoukis@hol.gr

Φοτοστοιχειοθεσία – εκτύπωση:

Ι. Γκαντήραγας & Σία Ο.Ε. , Γερανίου 7,

Τηλ. 210 5244309, e-

mail: kaligoul@ath.forthnet.gr

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού Ευρώ 20

Εξωτερικού \$ 50

Εταιρειών, ΝΠΙΔ Ευρώ 30

Αποστέλλεται δωρεάν σε δημόσιες
υπηρεσίες, Ο.Τ.Α. και συλλόγους

Εκτύπωση Διευθύνσεων: Κρίκος Κώστας

Φωτογραφία Εξωφύλλον: Εγκαίνα της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος (6 Αυγούστου 1929).

*Στο μέσον, ο Μητροπολίτης Ναυπακτίας και Ευρυτανίας Αμβρόσιος και αριστερά του
ο ιερέας του Χωριού, αείμνηστος Παπα-Θανάσης Παπαστάθης*

Μικροχωρίτικα Γράμματα

Για τριάντα χρόνια, 1978-2008, ζει και κυκλοφορεί ευδόκιμα το περιοδικό μας. Πριν σαράντα και πλέον χρόνια έκανε το πρώτο του ξεκίνημα ως 'Δελτίο Επικοινωνίας' μεταξύ των Μικροχωριτών. Μετά την κατολίθωση μεγάλου τμήματος του χωριού, ήλθε να δώσει την ελπίδα ότι το χωριό ζει και ξαναδημιουργείται. Το 1978, με τα θυρανοξία της Αγίας Κυριακής, προστάτιδας του Νέου Μικρού Χωριού, το Δελτίο Επικοινωνίας πήρε τη μορφή περιοδικού και έκτοτε συμβαδίζει με την πορεία του χωριού.

Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα έγιναν το βήμα έκφρασης όλων των Μικροχωριτών, συνοδοιπορώντας μαζί με τα προβλήματα και τις χαρές του χωριού. Πολλοί Μικροχωρίτες αρχίζουν σιγά, σιγά να ξετυλίγουν το νήμα των αναμνήσεών τους για να μάς εκμυστηρευτούν εμπειρίες της ζωής τους. Και τι δεν μάθαμε απ' αυτούς! Τα έργα και τις ημέρες της Ξενιτιάς στο εσωτερικό ή το εξωτερικό. Γι' αυτούς που πρόκοψαν στη Λαμία, στη Θεσσαλονίκη, την Αθήνα, τη Χαλκίδα και το Αγρίνιο. Για τους παλαιότερους που καζάντιζαν στην Κωνσταντινούπολη, την Αίγυπτο ή τη Μολδοβλαχία.. Για τους νεώτερους στις μακρινές πολιτείες της Αμερικής, του Καναδά ή της Αυστραλίας.

Όλοι μάς έγραφαν κι από κάτι για τη ζωή τη δική τους και των συγχωριανών μας. Μάς θύμιζαν τα έργα που έκαναν στο χωριό με τις εθελοντικές τους προσφορές και την αγαστή συνεργασία μεταξύ τους. Μάς χάρισαν τα πολύτιμα ημερολόγια τους ή τα απομνημονεύματά τους, που δίνουν πολύ παραστατικά λεπτομέρειες από την στρατιωτική τους ζωή ή την επαγγελματική τους ασχολία.. Ταυτόχρονα μάς δίνουν και ωραίες περιγραφές από την παιδική τους ζωή στο χωριό.

Ο ανεξάντλητος αυτός πλούτος των βιογραφικών αναμνήσεων ήταν ο κόσμος του περιοδικού μας. Αυτός συνεχίζει να είναι και σήμερα. Ιστορικά, λαογραφικά και ό,τι έχει σχέση με τους κατοίκους του χωριού, παλιούς και νέους, με τη ζωή και τον βιοπορισμό τους, τα ευχάριστα και τα δυσάρεστα στη ζωή όλων ανεξαιρέτως αποτελούν τον κορμό της ύλης του περιοδικού μας. Η διαχρονική πορεία του χωριού μας, από τα παλιά ως σήμερα, με τα έθιμα, τις παραδόσεις του και τον κόσμο του παραμένουν και θα παραμένουν οι πυλώνες μέσα από τους οποίους θα διατηρηθεί και θα επιβιώσει το περιοδικό μας στις δεκαετίες που θα έλθουν.

Μέσα στις χαρές που το περιοδικό μας γνώρισε ήταν η βράβειυσή του από την Ακαδημία Αθηνών, το 1986 και πρόσφατα από την Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων.

Υπάρχει όμως και μια όχι ευχάριστη πλευρά: Παρά την φιλότιμη και ανιδιοτελή δουλειά των μελών του Δ.Σ. της Αδελφότητας, η οικονομική δαπάνη της έκδοσης και αποστολής του περιοδικού μας είναι μεγάλη. Οι συνδρομές που καταβάλλονται δεν επαρκούν. Συμπληρώνονται από δωρεές μελών μας. Ας το κατανοήσουμε όλοι αυτό και ιδίως οι κάτοικοι του εξωτερικού, όπου τα ταχυδρομικά τέλη είναι πολλαπλάσια. Δεν θα ταίριαζε η Αδελφότητα να βρεθεί στην ανάγκη να διακόψει την αποστολή του.

Καλά Χριστούγεννα
Ευτυχισμένο το 2009

Αδελφότητα Μικροχωριτών
"Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος"

Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος (1928-2008)

Το ιστορικό ανέγερής της

“Κάποια μέρα, προς το τέλος του καλοκαιριού του 1923”, όπως εξιστορεί ο αείμνηστος Δημήτριος Κοκκάλας, “καθώς πίναμε τον καφέ μας κάτω από τον πλάτανο, ο νέος ιερέας του χωριού, Αθανάσιος Παπαστάθης (σύζυγος της Μικροχωρίτισσας Φωτεινής το γένος Πολύζου), μας λέει: ‘Όπως μαθαίνω, στην τράπεζα υπάρχουν κάτι λεφτά που μάζεψαν οι χωριανοί μας στην Πόλη για να χτισθεί καινούργια εκκλησιά. Επίσης, έχουμε τόσους χωριανούς μας στην Αμερική κυρίως, αλλά και στην Πόλη, δεν τους στέλνουμε μερικά γράμματα να βοηθήσουν να φτιάξουμε μια καινούργια Σωτήρα;”

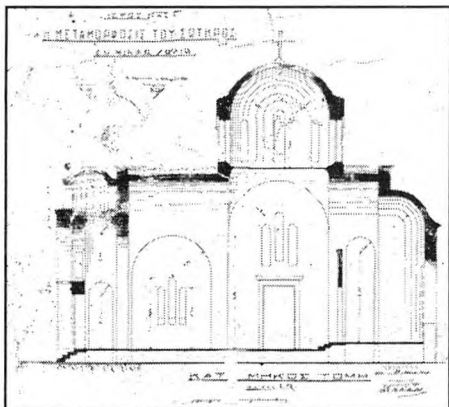
Όλοι συμφωνούσαν πως η κεντρική εκκλησιά, η Αγία Σωτήρα, ήταν ετοιμόρροπη, όμως, το κόστος μιας καινούργιας τους προβληματίζε. Η ανοικοδόμηση μιας νέας εκκλησίας στο χωριό ήταν από καιρό στόχος της Αδελφότητας Μικροχωριτών της Πόλης. Είχε μάλιστα προχωρήσει στην εκπόνηση αρχιτεκτονικού σχεδίου, σταυροειδούς μεγαλοπρεπούς ναού, βυζαντινού ρυθμού, το οποίο είχε στείλει στο χωριό και βρισκόταν, κορνιζαρισμένο, στο μαγαζί του Ιωάννη Κομποροζού. Όμως, τα πράγματα στην Κωνσταντινούπολη δεν πήγαιναν καλά. Το μέλλον της Αδελφότητας ήταν δυσοίωνο. Γι’ αυτό, τα συνετά μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου, λίγο πριν την διάλυσή της, κατέθεσαν στην τράπεζα, στο όνομα της Εκκλησιαστικής Επιτροπής του Μικρού Χωριού, ό,τι χρήματα είχαν προλάβει να συγκεντρώσουν για την ανέγερση της νέας εκκλησίας.

“Αμ’ έπος αμ’ έργον”, συνεχίζει ο Δ. Κοκκάλας, “συνεισφέραμε εκ του πενιχρού βαλαντίου μας ό,τι χρειαζόταν για τα γραμματόσημα, συγκεντρώσαμε διευθύνσεις, ο παπα-Θανάσης έγραψε τα γράμματα και τα ταχυδρομήσαμε. Πολλοί χωριανοί είδαν με συμπάθεια την προσπάθεια αυτή, μερικοί άλλοι με σκεπτικισμό. Δεν έλειψαν όμως και τα μικρόχολα σχόλια. Κάποιοι ‘από τζάκι’ μάς απεκάλεσε ‘φαντασιόπληκτους’ ενώ άλλος, ‘εγγράμματος’, μάς απεκάλεσε ‘έξιμ-μένας κεφαλές’...”

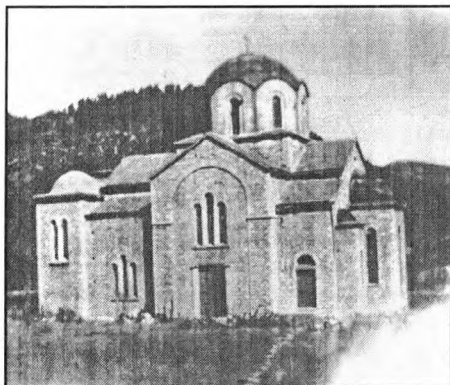
Όμως, οι πρώτες απαντήσεις στις επιστολές, κυρίως από τους συγχωριανούς της Αμερικής άρχισαν να φθάνουν και ήταν πολύ ενθαρρυντικές. Ο αείμνηστος παπα-Θανάσης δεν χάνει χρόνο. Προχωρεί στη συγκρότηση της Επιτροπής Ανεγέρσεως Νέου Ναού, που είχε ως μέλη τον ίδιο, ιερέα Αθανάσιο Παπαστάθη, τα άλλα μέλη της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, Αριστείδη Γιουρνά, και Ελευθέριο Σιδηροκωστόπουλο και τους: Γεώργιο Παπαδή, Κωνσταντίνο Κοκκάλα και Ιωάννη Παπαδόπουλο. Ο τελευταίος, που είχε μόλις επιστρέψει από την Αμερική, πρόσφερε για την ανέγερση του ναού 25.000 δραχμές και ορίστηκε ταμίας της Επιτροπής Ανεγέρσεως.

Πρώτο μέλημα της επιτροπής ήταν να καλέσει από την Άρτα μια ομάδα οικοδόμων, με επικεφαλής τον Βασίλειο Γεωργάκη. Ο Γεωργάκης ενθουσιάστηκε με το σχέδιο της εκκλησίας που ήταν πολύ λεπτομερειακό και ξεκίνησε αμέσως δουλειά. Το πρώτο πράγμα που ήθελε να εξασφαλίσει ήταν η πέτρα. Ένα καλό νταμάρι υπήρχε στην περιοχή “Κερασιά”, όμως η μεταφορά ήταν δύσκολη και θα έπαιρνε πολύ χρόνο. Αναζήτησε άλλες περιοχές. Κάποιοι ανέφερε ένα μέρος στο “Κρι”, ακριβώς πάνω από το χωριό. Πράγματι, εκεί υπήρχε πέτρα πολύ καλής ποιότητας. Το βγάλσιμο της πέτρας, που θα γινόταν με

καθυστερούν οι τεχνίτες, ανέβαζαν τις πέτρες στις σκαλωσιές. Στήνονταν ένας σε κάθε σκαλί και από χέρι σε χέρι ανέβαζαν τις πελεκημένες πέτρες. Όλοι πρόσφεραν ό,τι μπορούσαν, κυρίως δέντρα, καρυδιές και καστανιές, για πιο ανθεκτική ξυλεία ή για χρήση στο εσωτερικό του ναού. Άλλοι δημοπρατούσαν γιδοπρόβατα, κοτόπουλα ή ό,τι άλλο είχαν για να ενισχύσουν το ταμείο ανέγερσης. Γενικά όλοι οι κάτοικοι ήταν παρόντες σε ό,τι χρειαζόταν. Χαρακτηριστική ήταν η φράση του Μητροπολίτη Αμβροσίου, ο οποίος, όταν πέρασε και είδε αυτόν τον οργανισμό στο χωριό, εντυπωσιάστηκε τόσο ώστε έλεγε

Το σχέδιο της Μεταμόρφωσης

Η Μεταμόρφωση

όπου πήγαινε: *“Μιμηθείτε τους Μικροχωριίτες που με την αγάπη τους και τη συνεργασία τους φτιάχνουν μια εκκλησία που θα είναι το εγκαλόμεμα της Ευρυτανίας”*.

Καθώς το έργο προχωρούσε, πύκνωναν και τα εμβάσματα των αποδήμων. Όμως το κόστος ήταν μεγάλο. Ένας *“προϋπολογισμός απαιτούμενης δαπάνης άνευ παροχής υλικών”*, που θεωρήθηκε από τον προϊστάμενο ελέγχου εκκλησιαστικών έργων, ακαδημαϊκό Αν. Ορλάνδο (28 Μαΐου 1924), ανέβαζε την δαπάνη σε 495.000 δραχμές, ποσό βαρύ την εποχή εκείνη για τους ώμους των Μικροχωριτών. Από τα χρήματα της Αδελφότητας, που είχαν κατατεθεί στην τράπεζα σε χρυσές οθωμανικές λίρες, μετά από πολλές διαδικασίες, κατέληξε να δραχμοποιηθεί και να εισπραχθεί σχεδόν το εν πέμπτον της πραγματικής τους αξίας. Για να εξοικονομηθούν χρήματα, οι τεχνίτες πληρώνονταν με ημερομίσθιο. Χρησιμοποιήθηκαν ακόμη και υλικά από την παλιά Μεταμόρφωση. Όμως κυρίως δούλεψαν οι ίδιοι οι κάτοικοι. Η προσωπική τους εργασία και προσφορά ήταν καθοριστική. Η αξία της σε χρήμα ήταν πολύ μεγαλύτερη από τα λεφτά που δαπανήθηκαν. Χωρίς τη δική τους πολυποίκιλη συμβολή δεν θα μπορούσε να χτισθεί ο περικαλής ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος.

Η μεγαλόπρεπη νέα Μεταμόρφωση ήταν το καμάρι όλων των Μικροχωριτών. Όλοι βιάζονταν να εκκλησιαστούν στη νέα τους εκκλησιά. Όσο διαρκούσε η ανέγερσή της η λειτουργία γινόταν στο παρεκκλήσι του Αγίου Αθανασίου στο Γούμενο. Όμως, για να είναι λειτουργική μια εκκλησιά χρειάζεται και την εσωτερική της ευπρέπεια. Και πρώτα απ’ όλα το τέμπλο. Αυτή τη φορά ο αεικίνητος παπα-Θανάσης απευθύνεται στον συγχω-

ριανό Σπύρο Κομπορόζο, στην Πόλη. Ο Σ. Κομπορόζος καταφέρνει να συγκεντρώσει και να στείλει τα λεφτά που χρειαζόνταν (βλ. παραπάνω επιστολές).

Όταν έγινε το ωραιότατο πέτρινο τέμπλο και η εκκλησιά στολίστηκε με τις εικόνες από την παλιά Μεταμόρφωση, τη μέρα της γιορτής της, τον Αύγουστο του 1929, έγιναν τα εγκαίνια του Νέου Ναού από τον Μητροπολίτη Ναυπακτίας και Ευρυτανίας, Αμβρόσιο, με περιχαρή τον ακαταπόνητο εργάτη του Υψίστου ιερέα του χωριού, Αθανάσιο Παπαστάθη και πλήρωμα όλους τους χωριανούς σε ατμόσφαιρα κατάνυξης, συγκίνησης και ανείπωτης χαράς και περηφάνιας.

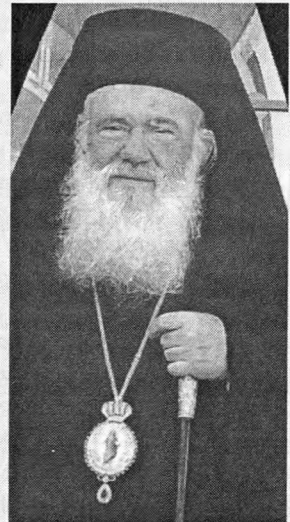
Αργότερα, διαμορφώθηκε και ο περίβολος της εκκλησίας με το χτίσιμο του μεγάλου τοίχου ως το καμπαναριό. Όταν δε χτιζόταν το σχολείο, 1932-1934, με τη συγκατάθεση του διευθυντού του σχολείου Γεωργίου Ελ. Παπαδή, αφέθηκε χώρος πλάτους δύο μέτρων σε όλο το μήκος του σχολείου, προς τη μεριά της εκκλησίας, για να γίνει ο τοίχος μεταξύ σχολείου και καμπαναριού και να περιφραχτεί έτσι όλος ο περίβολος της εκκλησίας.

Στη δεκαετία του '60, από τον Μικροχωριτή της Αμερικής Ηλία Πλάκα στήθηκε, στον τόπο που ήταν η Αγία Τράπεζα της παλιάς Μεταμόρφωσης, ανάλογο βάθρο με εικονοστάσι.

“Ολοκληρωθείσης της κατασκευής του Νέου Ενοριακού Ναού, συνεστήθη τριμελής Εξελεγκτική Επιτροπή από τον Γεώργιο Παπαδή, Κωνσταντίνο Κοκκάλα και έναν τρίτον που δεν ενθυμούμαι το όνομά του, η οποία έλεγξε τα διαχειριστικά βιβλία και τα αποδεικτικά στοιχεία δαπανών της Επιτροπής Ανεγέρσεως, εύρεν αυτά εντάξει, και το πόρισμά της ετοιχοκολήθη εις την πρόσοψιν του ξενοδοχείου, προς γνώσιν του κοινού”, καταλήγει ο αείμνηστος συγχωριανός μας Δημήτριος Κοκκάλας.

Αγάπην δε μη έχω, ουδέν ειμι! (Προς Κορινθίους, Κεφ. ΙΓ' 3)

Ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος, κατά την ομιλία του στην γεμάτη κόσμο εκκλησία της Ανατολικής Φραγκίστας, μεταξύ άλλων, στάθηκε σε δυο παραβολές του Κυρίου λέγοντας: “*ακόμη και αν χανόταν το Ευαγγέλιο και είχαν μείνει μόνο δυο παραβολές του Κυρίου, η παραβολή του “Ασώτου Υιού”, η οποία δείχνει την αγάπη του πατέρα προς το παιδί αλλά και τη δύναμη του παιδιού να ξαναγυρίσει στον πατέρα και η παραβολή του “καλού Σαμαρείτη”, που δείχνει την αγάπη προς τον συνάνθρωπό μας, προς τον αδελφό μας, τον οιονδήποτε, χωρίς εξαίρεση, δεν θα μας χρειαζόταν κανένα άλλο επιχείρημα για να πούμε ότι αυτό είναι ο λόγος του Θεού”.* (Ευρυτανικά Νέα 6/8/08)

Πνευματική Γωνιά

Οι εργασίες δομικής στερέωσης και ανακαίνισης του κτιρίου της Πνευματικής μας Γωνιάς ολοκληρώθηκαν. Είναι γεγονός, ότι οι γραφειοκρατικές διαδικασίες μάς παίδευσαν αρκετά, όμως... τέλος καλό, όλα καλά.

Η στατική αποκατάσταση του Μουσείου μας ήταν ουσιαστική και σημαντική, το δε κόστος της υπέρογκο για τους ισχνούς ώμους της Αδελφότητάς μας. Όλοι οι Μικροχωρίτες ξέραμε ότι δυο τοίχοι του κτιρίου, ιδίως ο τοίχος της κεντρικής εισόδου, είχαν επικίνδυνα ρήγματα με άμεσο κίνδυνο κατάρρευσης. Χρειάστηκε περιμετρικότσιμεντένιο δέσιμο, ενίσχυση των τοίχων με τις γνωστές "τσιμεντοενέσεις", νέα σκεπή, ταβάνια κ.λπ. Πέραν αυτών το κτίριο χρειαζόταν ηλεκτρική, υδραυλική και αποχετευτική εγκατάσταση, επικάλυψη του φθαρμένου δαπέδου με πλακάκια, μονώσεις, χρωματισμοί και πολλές άλλες λεπτομέρειες. Όλα αυτά σήμαιναν αύξηση του κόστους, εγκρίσεις, πλειστηριασμούς κ.ο.κ., δηλ. χρονοβόρες διαδικασίες.

Με το πέρασ των εργασιών, θεωρούμε χρέος να ευχαριστήσουμε για ακόμη μια φορά το **Νομάρχη Ευρυτανίας κ. Κώστα Κοντογεώργο**, χωρίς τη στήριξη του οποίου δεν θα μπορούσε να ολοκληρωθεί το έργο αυτό, καθώς και τον **Δήμαρχο Ποταμιάς κ. Γιάννη Ίβρο** για την ηλεκτρική εγκατάσταση του κτιρίου.

Τα μέλη του Δ. Σ. της Αδελφότητας Μικροχωριτών εργάζονται εντατικά για τον εσωτερικό εξοπλισμό και την παρουσίαση των εκθεμάτων. Φιλοδοξούμε το ιστορικό αυτό κτίριο να γίνει εστία προβολής του χωριού μας.

Λαϊκή Συνέλευση

Όπως κάθε χρόνο, η Αδελφότητα Μικροχωριτών, σε συνεργασία με τους τοπικούς άρχοντες, πραγματοποίησε και φέτος τη λαϊκή συνέλευση των Μικροχωριτών στην ανακαινισμένη πλατεία του Νέου Μικρού Χωριού, το Σάββατο 16 Αυγούστου 2008.

Οι κάτοικοι που παρευρέθηκαν ανέπτυξαν όσα προβλήματα τους απασχολούν, που συνοπτικά ήσαν τα εξής:

- Να δοθεί προτεραιότητα στην αποπεράτωση του δρόμου πάνω από την πλατεία του Παλιού Μικρού Χωριού με πιο βατό καλντερίμι. Ο δρόμος στη σημερινή του κατάσταση εγκυμονεί κινδύνους για όλους τους πεζούς.
- Ενημέρωση για την πορεία εργασιών της Πνευματικής Γωνιάς.
- Να δοθεί προσοχή στο θέμα των καταπατήσεων περιουσιών.
- Να δοθεί λύση στο μικρό αλλά πολύ εξυπηρετικό δρόμο κάτω από το καμπαναριό.
- Να γίνουν διορθωτικά έργα σε ορισμένα πολυσυζητημένα επικίνδυνα σημεία του δρόμου Παλαιού –Νέου Χωριού.
- Να κατασκευασθεί χώρος στάθμευσης, ώστε πούλμαν και αυτοκίνητα να μην διέρχονται από το χώρο της πλατείας του Παλιού Μικρού Χωριού, αναγκάζοντας τους καθήμενους να εισπνέουν συνεχώς τους ρύπους τους, αλλά και να βάζουν σε κίνδυνο παιδιά και πεζούς.
- Να τεθούν απαγορευτικές μπάρες, ιδίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ώστε

να μην διέρχονται αυτοκίνητα από την πλατεία.

- Να δοθεί προτεραιότητα στο θέμα της αποχέτευσης.
- Να προσεχθεί το μόνιμο θέμα των σκουπιδιών.
- Να δοθεί περισσότερη έμφαση στη χριστουγεννιάτικη διακόσμηση του χωριού.
- Χρειάζονται άμεση επισκευή η σχάρα του αυλακιού στο δρόμο μετά την πλατεία του Παλιού Μικρού Χωριού και
- Παρουσιάζεται κάποια διαρροή νερού στο Νέο Μικρό Χωριό.

Ο Δήμαρχος κ. Γιάννης Ίβρος απαντώντας διευκρίνισε:

- Ως προς τα υπάρχοντα καλντερίμια στο Παλιό Μικρό Χωριό θα υπάρξει μέριμνα να διορθωθούν και θα γίνουν πλατύσκαλα στα έργα του υπόλοιπου δρόμου, η κατασκευή του οποίου έχει προγραμματισθεί.
- Για τις καταπατήσεις, θα πρέπει να γίνεται άμεση καταγγελία, ώστε να μπορούν να παρέμβουν οι τοπικές αρχές και να δοθούν λύσεις.
- Ως προς το δρόμο κάτω από το καμπαναριό, ο δήμος δεν έχει παραιτηθεί από το θέμα.
- Για στενά σημεία του δρόμου Παλαιού-Νέου Χωριού, ο τελευταίος καθαρισμός με γκρέιντερ πέτυχε διαπλάτυνση του δρόμου μέχρι και 1½ μ. σε ορισμένα σημεία.
- Ως προς το χώρο στάθμευσης πριν από την πλατεία του Παλιού Μικρού Χωριού, ο Δήμος δεν έχει αντίρρηση, αν και υπάρχει αρκετά φαρδύς χωματόδρομος στα χαλάσματα που όμως δεν τον χρησιμοποιεί κανείς. Ως προς τις απαγορευτικές μπάρες, θα πρέπει το θέμα να τεθεί και να συζητηθεί στο δημοτικό συμβούλιο.
- Για το θέμα αποχετεύσεων θα πρέπει να γίνονται σχετικές αιτήσεις προς το Τοπικό Συμβούλιο, ώστε να υπάρχουν βελτιώσεις.
- Ως προς τα σκουπίδια, ζήτησε τη συνεργασία και την προσοχή των δημοτών τόσο στο πέταγμά τους στους κάδους, όσο και στα ρέματα, που γεμίζουν με σκουπίδια και άχρηστα υλικά ή μάζα.
- Για το θέμα της σχάρας στο Παλιό Χωριό και τη διαρροή νερού στο Νέο, θα υπάρξει άμεση επισκευή από το σχετικό συνεργείο.

Τέλος, ο κ. Δήμαρχος τόνισε ότι για να προωθηθεί ένα έργο, χρειάζεται πρώτα να αποφασισθεί από το Τοπικό Συμβούλιο. Έτσι, θα πρέπει πρώτα να γίνεται αίτηση προς το Τοπικό Συμβούλιο, το οποίο με τη σειρά του, αφού εγκρίνει και προγραμμα-

τίσει το έργο, προωθει τη λύση του. Επίσης, επιγραμματικά επισήμανε τα προγραμματισμένα έργα του χωριού που είναι: η ολοκλήρωση των καλυπτηρίων στο Παλιό Χωριό, η πεζοδρόμηση του Νέου Χωριού από την είσοδο ως το ξενοδοχείο Country Club και η μελέτη για την ανάπλαση της λίμνης. Επισήμανε ότι, για το κοινό καλό, θα πρέπει όλοι να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας σχετικά με το περιβάλλον, την καθαριότητα και τη φροντίδα του χώρου γύρω από τα σπίτια μας.

Οι κ.κ. Αθ. Κεράνης και Ι. Αρώνης, εκ μέρους της Αδελφότητας Μικροχωριτών, αναφέρθηκαν λεπτομερώς στην πορεία εργασιών στατικής αποκατάστασης και ανακαίνισης της Πνευματικής μας Γωνιάς, που σκοπό είχαν τόσο τη δομική στήριξη ενός ιστορικού κτιρίου, όσο και την ανάδειξη και προβολή του χωριού μας.

Συνεστίαση Μικροχωριτών

Η καθιερωμένη για δεκαετίες τώρα καλοκαιρινή συνεστίαση της Αδελφότητας Μικροχωριτών έγινε και φέτος στην πλατεία του Παλιού Μικρού Χωριού στις 18 Αυγούστου 2008. Ο Δήμος Ποταμιάς την συμπεριέλαβε στις πολιτιστικές του εκδηλώσεις για το Μικρό Χωριό και έτσι όλοι οι παρευρισκόμενοι απολαύσαμε τη μουσική και τα τραγούδια μιας εκλεκτής λαϊκής ορχήστρας.

Δεκαετία του 1970. Ανάμεσα σε πολλούς γνωρίμους Μικροχωριτές διακρίνεται ο παπα-Θανάσης, ο Σοφοκλής και η Ευγενία Φλέγγα.

Εκτός από Μικροχωριτές, παρευρέθηκαν και φίλοι από τα γύρω χωριά, όπως Δερμάτι, Μεγάλο Χωριό, Νόστιμο κ.ά. Φυσικά, παρόντες ήταν ο αγαπητός παπα-Νίκος Αζακάς, ο Δήμαρχος Ποταμιάς κ. Γιάννης Ίβρος, ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Κώστας Μπούρας, μέλη του Τοπικού και Δημοτικού Συμβουλίου, μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητας Μικροχωριτών κ.ά.

18 Αυγούστου 2008. Μια παρέα της νεώτερης γενιάς του χωριού μας

Οι περίπου 300 παρευρισκόμενοι χάρηκαν μια ζεστή, οικογενειακή θα λέγαμε, βραδιά γλεντιού. Οι μερακλήδες χορευτές του χωριού μας, με έμφαση στις θαυμάσιες χορευτικές επιδόσεις της νεολαίας μας, αλλά και το κέφι όλων των παρευρισκόμενων κράτησαν μια ζωντανή, χαρούμενη ατμόσφαιρα ως τις πρωινές ώρες.

Βραβείο “Ξενοφών Ζορμπαλάς”

Το βραβείο “Ξενοφών Ζορμπαλάς”, που δίνεται κάθε χρόνο στον καλλίτερο μαθητή Γυμνασίου ή Λυκείου, είχε φέτος ως αποδέκτη την **Θεοδώρα Ντζούφρα**, η οποία τελείωσε με άριστα την Γ΄ τάξη Γυμνασίου. Το χρηματικό βραβείο εφέτος ήταν 647 ευρώ, απόρροια του κατατεθέντος στην τράπεζα κεφαλαίου για το σκοπό αυτό. Η Δώρα είναι όχι μόνο εξαιρετική μαθήτρια αλλά ασχολείται και με την κολύμβηση στην οποία έχει εξαιρετικές επιδόσεις.

Της ευχόμαστε και εις ανώτερα.

Δημοσιεύσεις στο περιοδικό μας

Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα ευχαρίστως φιλοξενούν προσωπικές ιστορίες, σχόλια, ενθυμήσεις συμπατριωτών ή ανακοινώσεις – γνωστοποιήσεις τοπικών φορέων, αρκεί να αποστέλλονται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας (μέχρι τέλος Οκτωβρίου για το τεύχος Δεκεμβρίου ή μέχρι τέλος Απριλίου για το τεύχος Ιουνίου).

Το νερό...νεράκι

Περίεργη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μάς καταγγέλλει ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Μικρού Χωριού, κ. Κώστας Μπούρας. Μια σειρά εγγράφων, που μας έστειλε, δείχνουν την άκαρπη ως τώρα προσπάθειά του προς τις αρμόδιες αρχές να ακυρωθεί η ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της 27/8/2008 που αφορούσε τη **σύνδεση ύδρευσης Νέου Δερματίου με Μεγάλο Χωριό**. Ειδικότερα, ο Πρόεδρος του Τ.Δ. Μικρού Χωριού προσέφυγε στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος με ένσταση κατά της εν λόγω απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου. Η ένσταση απορρίφθηκε. Προχώρησε με προσφυγή, προς την Ειδική Επιτροπή της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, κατά της απορριπτικής απόφασης του Γ.Γ.Π.Σ.Ε. Η απόφαση ήταν και πάλι απορριπτική. Σειρά τώρα έχουν τα ένδικα μέσα.

Για πληρέστερη ενημέρωση, δημοσιεύουμε το υπ' αριθ. 4/2008 απόσπασμα πρακτικού συνεδρίασης του Τοπικού Συμβουλίου Μικρού Χωριού:

Απόσπασμα Πρακτικού αριθ. 4/2008 Συνεδρίασης του Τ.Σ. Μικρού Χωριού

Μικρό Χωριό και στο Κοινοτικό κατάστημα σήμερα την 29^η Αυγούστου του έτους 2008 ημέρα της εβδομάδος Παρασκευή και ώρα 7μμ συνήλθε το Τοπικό Συμβούλιο Μικρού Χωριού σε έκτακτη συνεδρίαση ύστερα από την αριθ. 20/29-8-2008 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου που επιδόθηκε στον καθένα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130 του Ν. 3463/2006 και αφού διαπιστώθηκε νόμιμη απαρτία, δεδομένου ότι σε σύνολο 3 μελών ευρέθησαν παρόντες 3 ήτοι:

Παρόντες

1. Μπούρας Κωνσταντίνος
2. Ευαγγελοκώστα Ευανθία
3. Ντζούφρας Ιωάννης

Απόντες

Κανένας

Αριθ. Απόφασης 9/2008 Θέμα 1^ο

“Ένσταση κατά της αριθ. 114/2008 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου Ποταμιάς, που αφορά παροχή νερού Ι ίντσας από το υδραγωγείο του Μικρού Χωριού, μέσου του οικισμού Δερματίου, για εμπλουτισμό υδραγωγείου του Τ. Δ/τος Μεγάλου Χωριού”

Ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της έκτακτης συνεδρίασης και δικαιολόγησε το θέμα κατεπείγον αναφέροντας τα εξής:

Στις 27/9/2008 συνεδρίασε το Δημοτικό Συμβούλιο Ποταμιάς με “1^ο θέμα εκτός ημερήσιας διάταξης, πρόταση του Δημάρχου για παροχή νερού Ι ίντσας, από το υδραγωγείο του Μικρού Χωριού μέσου του οικισμού Δερματίου, για εμπλουτισμό υδραγωγείου του Τ. Δ/τος Μεγάλου Χωριού” παραβαίνοντας:

1) 1) Τις διατάξεις του ΔΚΚ 3463/2006

• άρθρο 95 παράγραφο 6, το θέμα δεν είχε κατεπείγοντα χαρακτήρα ώστε να συζητηθεί εκτός ημερήσιας διάταξης.

• Άρθρο 95 παράγραφο 7, στα θέματα της πρόσκλησης της ημερήσιας διάταξης δεν περιλαμβάνονταν το θέμα που αφορούσε εμμέσως πλην σαφώς το αντίστοιχο Τομικό Δ/σμα του Μικρού Χωριού, ούτως ώστε ο Πρόεδρος να είναι ενημερωμένος και να έχει δικαίωμα ψήφου, διότι η παροχή νερού που ζητά επιβαρύνει το υδραγωγείο του Μικρού Χωριού

• Άρθρο 129 παράγραφο 1 και 2 το Τοπικό Συμβούλιο Μικρού Χωριού δεν ενημερώθηκε ούτως ώστε να γνωμοδοτήσει για το παραπάνω θέμα, διότι ουσιαστικά από το Μικρό Χωριό ζητείται η παροχή νερού.

2) Ο οικισμός Νέου Δερματίου υδροδοτείται από το Τ. Δ/σμα Μικρού Χωριού με έργο που κατασκεύασε η τότε Κοινότητα Μικρού Χωριού με την αριθ. 7/27/1986 απόφαση νόμιμα καταχωρημένη.

3) Με την αριθ. 6/15/1987 απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου, μετά από Λαϊκή Συνέλευση για το θέμα του νερού κατά πλειοψηφία αποφάσισαν να δοθεί ½ ίντσα νερού στον οικισμό Ν. Δερματίου.

4) Με την 7/37/1996 απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου, περί κανονισμού ύδρευσης “επιτρέπει υδροδότηση μόνο εντός ορίων του Παλαιού Χωριού, του Νέου Μικρού Χωριού και του οικισμού του Νέου Δερματίου”.

5) Επειδή μέχρι σήμερα κατά παράβαση του κανονισμού ύδρευσης παραχωρήθηκαν και άλλες πολλές παροχές νερού σε καταστήματα και κατοικίες εκτός των ορίων του Νέου Δερματίου και κάποιες από αυτές χωρίς τη σύμφωνη γνώμη μας, καθώς επίσης στο Μικρό Χωριό έχουν κατασκευασθεί από τότε πολλά καταστήματα, ενοικιαζόμενα δωμάτια, ξενοδοχεία και κατοικίες, οι ανάγκες για νερό είναι αυξημένες κατά πολύ περισσότερο, γι’ αυτούς του λόγους αδυνατούμε να παραχωρήσουμε άλλο νερό.

6) Με την αριθ. 2408/22-8-2008 (πρωτόκολλο του Δήμου Ποταμιάς) ενυπόγραφη αίτηση δημοτών-κατοίκων του Παλαιού Μικρού Χωριού, η οποία προηγήθηκε της συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου, ζητούν να γίνει εμπλουτισμός του υδραγωγείου του Παλαιού Μικρού Χωριού, λόγω αυξημένων αναγκών των κατοίκων τους καλοκαιρινούς κυρίως μήνες κ.λπ.

Παρακαλώ να αποφανθείτε σχετικά.

Μετά από διαλογική συζήτηση, αφού έλαβαν υπόψη την εισήγηση του Προέδρου, τις διατάξεις του κώδικα, τις σχετικές αποφάσεις περί κανονισμού ύδρευσης, την αίτηση των δημοτών του Παλαιού Μικρού Χωριού.

Αποφασίζει ομόφωνα

α) Να μην παραχωρηθεί νερό από το υδραγωγείο του Μικρού Χωριού για εμπλουτισμό του υδραγωγείου του Τ. Δ/σματος Μεγάλου Χωριού μέσω του οικισμού του Νέου Δερματίου.

β) Να εφαρμοσθούν οι αποφάσεις περί κανονισμού ύδρευσης του Τ. Δ/σματος Μικρού Χωριού.

Γ) Να ανακαλέσει το Δημοτικό Συμβούλιο Ποταμιάς την, εκτός ημερήσιας διάταξης, με αριθ. 114/2008 απόφαση ως μη νόμιμη, διότι δεν εφαρμόστηκαν οι σχετικές διατάξεις του Ν. 3463/2006 ΔΚΚ.

Αφού συντάχθηκε το παρόν πρακτικό υπογράφεται ως ακολούθως

Ο Πρόεδρος του Τ. Σ.

Τα Μέλη

Έκκληξη προκάλεσε στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Μικροχωριτών η απόφαση αυτή, που δημιούργησε αρκετά ερωτήματα, τα οποία

η Αδελφότητα απέστειλε με Fax (14/11/08) στον Δήμαρχο Ποταμιάς, κ. Γιάννη Ίβρο και που έχουν ως εξής:

- Ως γνωστόν “Όυκ αν λάβεις παρά του μη έχοντος”, επομένως: Πώς μπορεί να γίνει παροχή νερού από το Νέο Δερμάτι αφού το Νέο Δερμάτι δεν έχει δικές του πηγές;
- Πως μπορεί να γίνει παροχή 1 ίντσας νερού από το Νέο Δερμάτι, όταν στο Νέο Δερμάτι, έχει δοθεί από το Μικρό Χωριό παροχή μόνον ½ ίντσας νερού;
- Η πρόσκληση για Δημοτικό Συμβούλιο φέρει ημερομηνία 21/8/2008. Μόλις 5 μέρες πριν έγινε Λαϊκή Συνέλευση των κατοίκων του Μικρού Χωριού με την παρουσία του Δημάρχου, Δημοτικών και Τοπικών Συμβούλων. Γιατί το σοβαρό αυτό θέμα δεν τέθηκε εκεί;
- Το θέμα της εν λόγω σύνδεσης νερού φέρεται να προέκυψε μετά την επίδοση της πρόσκλησης Δημοτικού Συμβουλίου (21/8/2008), εξ ου και τέθηκε ως θέμα “προ ημερήσιας διάταξης”. Πως η έλλειψη νερού προέκυψε ξαφνικά στο τέλος του καλοκαιριού ή στη λήξη της περιόδου αιχμής;
- Γιατί οι Μικροχωρίτες Δημοτικοί Σύμβουλοι συγκατατέθηκαν σ’ αυτή την απόφαση;
- Έγιναν τα απαραίτητα τεχνικά έργα (δεξαμενές, δίκτυα ή άλλα) που να εξασφαλίζουν πρώτα την επάρκεια νερού στο υπάρχον δίκτυο ύδρευσης;
- Έγιναν μελέτες ή μετρήσεις επάρκειας νερού που επιτρέπουν περαιτέρω επέκταση του δικτύου ύδρευσης; Με άλλα λόγια, με την παρατηρούμενη κλιματική ξηρασία παγκοσμίως, τις αυξανόμενες ανάγκες υδροδότησης λόγω της συνεχούς ανοικοδόμησης στην περιοχή μας και την μείωση νερού που ήδη παρατηρείται το καλοκαίρι σε γειτονιές του Μικρού Χωριού, αντέχουν οι φυσικές πηγές μας για νέες επεκτάσεις στο δίκτυο ύδρευσης;
- Στην περιοχή μας, ευτυχώς, ακόμη υπάρχουν πηγές. Υπάρχει σχεδιασμός ή έγιναν μελέτες ώστε να εντοπισθούν και να αξιοποιηθούν νέοι υδροφόροι ορίζοντες;

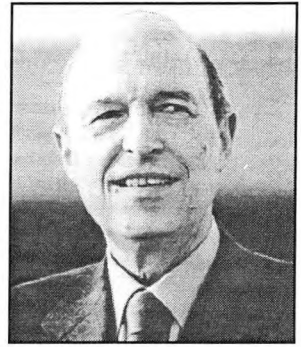
Πέραν των ανωτέρω ερωτημάτων, για θέματα ζωτικής σημασίας, όπως είναι το νερό ενός χωριού, στο πλαίσιο καλής συνεργασίας και προς αποφυγήν παρανοήσεων ή ανεπιθύμητων εντάσεων, σκόπιμο είναι, πριν από αποφάσεις, να γίνεται ένας ειλικρινής πειστικός δημοκρατικός διάλογος.

Σημ.: Η απάντηση του δήμου δεν είχε έρθει έως την ημέρα σελιδοποίησης του περιοδικού, αναμένεται όμως και θα δημοσιευθεί στο επόμενο τεύχος.

Ο κ. Κώστας Σημίτης στο χωριό μας

Το χωριό μας επέλεξε ο τέως πρόεδρος της κυβέρνησης κ. Κων. Σημίτης για να περάσει μαζί με τη σύζυγό του μια βδομάδα ανάπαυλας το καλοκαίρι. Έφτασε στο ξενοδοχείο του Νέου Μικρού Χωριού *Country Club* στις 12 Αυγούστου και αναχώρησε στις 21 Αυγούστου.

Το πρόγραμμά του περιλάμβανε σχεδόν καθημερινές επισκέψεις πεζή στο Παλιό Μικρό Χωριό, όπου απολάμβανε τον καφέ με το ολόδροσο τρεχούμενο νερό της πλατείας, καθώς και επισκέψεις σε χωριά της περιοχής όπως: Δομνίστα, Κορυσκάδες, Κρίκελλο, Μεγάλο Χωριό, Προυσό, κ.ά.

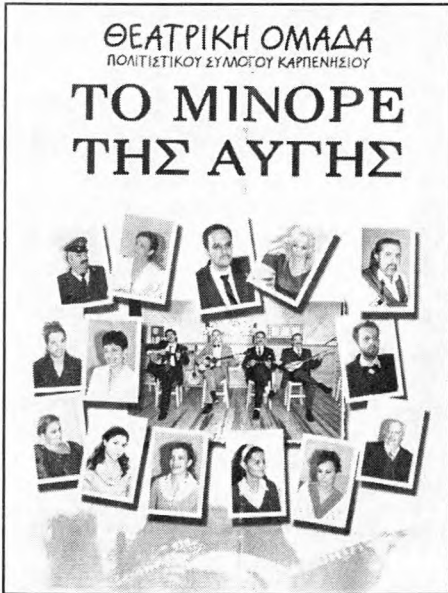

Το Μινόρε της Αυγής

Στα πλαίσια των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου Ποταμιάς για το Μικρό Χωριό συμπεριλαμβανόταν και η θεατρική παράσταση "Το Μινόρε της Αυγής", που δόθηκε στην πλατεία του Νέου Μικρού Χωριού στις 10 Αυγούστου 2008.

Σκηνοθέτης, αλλά και ηθοποιός η συγχωριανή μας πλέον Βασιλική Σταμάτη-Τσινιά. Η Ομάδα του Πολιτιστικού Συλλόγου Καρπενησίου έδωσε για μια ακόμη φορά τον καλλίτερο εαυτό της. Η απόδοση του έργου ήταν κατά κοινή ομολογία εξαιρετική και απέσπασε τα θερμά χειροκροτήματα όλων των παρευρισκόμενων.

Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στον πρόεδρο του Συλλόγου κ. Σπύρο Τσιούρη και σε όλη την θεατρική παρέα για την συνεχή εθελοντική δουλειά τους και την αξιόλογη απόδοση κλασικών θεατρικών έργων, που μας παρουνσιάζουν κάθε χρόνο.

Λόγια Σοφά

Αιρετώτερον εις κόρακας εμπεισείς ή εις κολάκας. Οι μεν γαρ αποθανόντος το σώμα, οι δε ζώντος την ψυχή λυμαίνουσι

(Προτιμότερο να πέσεις σε κοράκια παρά σε κολάκες. Οι κόρακες κατασπαράζουν το σώμα του νεκρού, οι κολάκες την ψυχή του ζωντανού)

Μαθημάτων αναγκαϊότατο τα κακά απομαθείν.

(Το πιο αναγκαίο από όλα τα μαθήματα είναι να ξεμάθεις τα κακά)

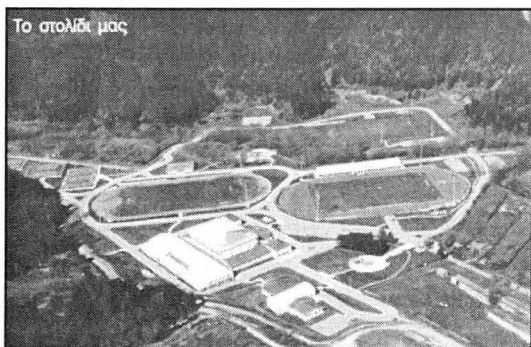
Ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος στην Ευρυτανία (2-5 Αυγούστου)

Στην Ευρυτανία πέρασε ένα τριήμερο ο προκαθήμενος της ελληνικής εκκλησίας. Στη Γέφυρα της Τατάρνας τον περίμενε για να τον υποδεχθεί ο βουλευτής Ευρυτανίας κ. Η. Καρανίκας. Κατέλυσε στον ξενώνα “Κονάκι” της Ανατολικής Φραγκίστας και από την επόμενη άρχισε το εντατικό του πρόγραμμα. Μετά τη θεία λειτουργία, επισκέφτηκε το εκκλησάκι του Σωτήρα στην ομώνυμη περιοχή, τη Δυτική Φραγκίστα, το Μοναστήρι της Τατάρνας, τον παλαιοχριστιανικό ναό του Αγίου Λεωνίδα στο Κλαυσί, το Γηροκομείο Καρπενησίου, ενώ δεν παρέλειψε συναντήσεις με τον Νομάρχη Ευρυτανίας και άλλους τοπικούς παράγοντες.

Ο Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος με τον Μητροπολίτη Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαο (Φωτογραφία από εφ. Ευρυτανικός Παλμός 13/6/2008)

Εθνική Σχολή Ακραίων Αθλημάτων

Αθλητικό Κέντρο Καρπενησίου

Ας σημειωθεί ότι το Προπονητικό Κέντρο Καρπενησίου φιλοξενεί ομάδες από όλους τους αθλητικούς χώρους σε όλη τη διάρκεια του έτους και αποτελεί σημαντική ενίσχυση της τοπικής οικονομίας.

(Από τα ‘Ευρυτανικά Νέα’ 15/10/2008)

Νέα πτέρυγα στο Γηροκομείο Καρπενησίου

Το Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας του νομού μας επεκτείνεται. Ο αγιασμός έναρξης των εργασιών έγινε στις 4 Σεπτεμβρίου 2008 και η ανοικοδόμηση προχωρά με εντατικό

Με τη συνεργασία του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού και τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ιδρύεται Εθνική Σχολή Ακραίων Αθλημάτων στο Καρπενήσι, που αφορά εκπαίδευση σε Ορειβασία/Αναρρίχηση, Ελεύθερη Κατάδυση, ράφτιγκ και χάϊκινγκ (περίπατο βουνού). Η σχετική προκήρυξη για όσους ενδιαφέρονται να φοιτήσουν στη σχολή εκδόθηκε στις 1/10/2008.

ρυθμό. Η νέα πτέρυγα, που πρόκειται να ολοκληρωθεί σε 18 μήνες, θα περιλαμβάνει υπόγειο και τρεις ορόφους. Θα ανεγερθεί δεξιά του υπάρχοντος κτιρίου με το οποίο θα υπάρχει εσωτερική συνέχιση. Στη νέα πτέρυγα θα μπορούν να φιλοξενηθούν 41 ακόμα υπερήλικες. Τα 22 νέα δωμάτια που θα δημιουργηθούν θα είναι εξοπλισμένα με όλα τα σύγχρονα μέσα εξυπηρέτησης και ασφάλειας.

Το κόστος της νέας πτέρυγας, που ξεπερνά το 2 εκ. ευρώ, εκτελείται από την Τεχνική Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας και χρηματοδοτείται από ιδίους πόρους του Ιδρύματος.

Βράβευση μαθητών από την Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής

Όπως κάθε χρόνο, η Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής το “Βελούχι”, σε συνεργασία με την

Από την τελετή βράβευσης (εφ. Ευρυτανικά Νέα 6/8/08)

Ιερά Μητρόπολη και το Γηροκομείο Καρπενησίου, βράβευσε και φέτος 8 απόφοιτους μαθητές Λυκείου. Η τελετή βράβευσης έγινε στο Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας Ευρυτανίας στις 5 Αυγούστου 2008. Το βραβείο περιλάμβανε και χρηματικό έπαθλο 750 δολαρίων.

Πρωτ. π. Κωνσταντίνος Βαστάκης: 50 χρόνια ποιμαντορίας

Θεωρούμε πρέπον να επισημάνουμε ένα ευχάριστο γεγονός της χρονιάς που φεύγει. Είναι η συμπλήρωση 50 χρόνων ευδόκιμης θητείας του πρωτοπρεσβύτερου π. Κωνσταντίνου Βαστάκη ως λειτουργού του Υψίστου. Στη διάρκεια αυτής της 50ετίας ο π. Κωνσταντίνος από το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας επιτέλεσε ένα ευρύ, πολυσχιδές και σημαντικό έργο χριστιανικής αλληλεγγύης και φιλανθρωπίας, για το οποίο το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο και το Δ.Σ. του Φιλόπτωχου Ταμείου της ενορίας του Αγίου Γεωργίου Κυψέλης τον τίμησαν σε ειδική εκδήλωση.

Παρά την αφοσίωσή του στα ποιμαντικά του καθήκοντα και στη Στέγη Γερόντων Αγίου Γεωργίου, της οποίας υπήρξε ιδρυτής και στυλοβάτης, όλοι τον θυμόμαστε να συμμετέχει σε πλήθος ευρυτανικών εκδηλώσεων, άλλοτε ως ιερουργών ή συλλειτουργός και άλλοτε ως ομιλητής.

Ο π. Κωνσταντίνος διαδέχθηκε στην ιεροσύνη τον αιώνηστο πατέρα του, εθνομάρτυρα Δημήτριο Βαστάκη, που μετά από βασανιστήρια θανατώθηκε από τους Ιταλούς στο Μικρό Χωριό, την παραμονή των Χριστουγέννων 1942 μαζί με άλλους 12 συμπατριώτες.

Ο π. Κωνσταντίνος με ιδιαίτερο ερευνητικό ζήλο κατέγραψε όλες τις λεπτομέρειες του χρονικού της θυσίας τους. Βρήκε το κουράγιο να αποτυπώσει σε σειρά βιβλίων όλα τα τραγικά περιστατικά ομηρείας και τελευταίων στιγμών της ζωής τους.

Αλλά δεν έμεινε μόνο εκεί. Προχώρησε στην ανίχνευση ολόκληρης της ιστορίας του Μεγάλου Χωριού δίνοντάς μας ενδιαφέροντα βιβλία για ιερείς, δασκάλους, μετανάστες, εκκλησιές, αλλά και σημαντικά στοιχεία συλλογικής προσφοράς και δράσης. Καταξιώνεται έτσι ως ο ιστορικός του Μεγάλου Χωριού.

Κινούμενος από το ασίγηστο ερευνητικό του πάθος ασχολήθηκε με όλες τις μορφές Ευρυτάνων Αγίων και στο “Λειμωνάριό” του μάς δίνει το βιογραφικό προφίλ και το μαρτυρολόγιό τους. Στο πνεύμα αυτό συνέχισε την ενασχόλησή του ευρύτερα με τις θυσίες και προσφορά των κληρικών της Ελλάδας στους εθνικούς μας αγώνες.

Με την ευκαιρία των 50 χρόνων ιερατικής του θητείας, εμείς δεν έχουμε παρά να ευχηθούμε στον π. Κωνσταντίνο να συνεχίσει ακμαίος να επιτελεί το πολυσχιδές, φιλανθρωπικό, κοινωνικό, πνευματικό, πατριωτικό, ερευνητικό και συγγραφικό του έργο.

Ο ταχυδρόμος πέθανε ... ο ταχυδρόμος πάει!

Ο ταχυδρόμος, που οι παλιότεροι από μας θυμούνται, ο Γιάννης Ανδριτσογιάννης, διαβάζουμε στις εφημερίδες ότι μας άφησε χρόνους σε βαθιά γεράματα. Ταυτόχρονα, μαθαίνουμε ότι ήταν και ένας αποτελεσματικός γιατρός για σπασίματα κ.ά.

Ο μπάριμπα-Γιάννης ήταν μια συμπαθητική μορφή, που συνδέθηκε με την παράδοση. Ερχόταν και έφευγε με τα πόδια. Είχε και την καραμούζα του, με την οποία, μόλις πέραγε τον Άη-Γιάννη, σφύριζε για να ειδοποιήσει το χωριό ότι ερχόταν κι έφερνε τα γράμματα. Όλοι οι χωριανοί τον περίμεναν με αγωνία στην πλατεία, κάτω απ’ τον πλάτανο πρώτα, πρώτα να μοιράσει τα γράμματα κι ύστερα να παραλάβει καινούργια για να τα στείλει. Που και που, σταματούσε σε κανένα αυλόγυρο ή πεζούλι, από κανένα σπίτι ανήμπορης γριάς ή για να δώσει κανένα συστημένο.

Ξαναμμένος από το περπάτημα ωρών, ήθελε το ρακί ή το νερό με το λουκούμι του. Ένα καλωσόρισμα, ένα κέρασμα ήταν στις παραδοσιακές συνήθειες του χωριού. Κι ύστερα όλοι περίμεναν ν’ ακούσουν αν είχε κανένα χαμπέρι, κανένα νέο μαντάτο απ’ την πρωτεύουσα ή απ’ τα γύρω χωριά. Φεύγοντας θα ‘βαζε πάλι την τραγιάσκα του, την πολύτιμη τσάντα του στον ώμο ή παραμάσχαλα, που τώρα ήταν ελαφρότερη, κι έπανε πάλι το δρόμο για το γυρισμό ή για άλλο χωριό.

Καλό δρόμο ταχυδρόμε! Καλό σου ταξίδι αλησμόνητε μπάριμπα-Γιάννη.

Λογοτεχνικό βραβείο σε Ευρυτάνισσα

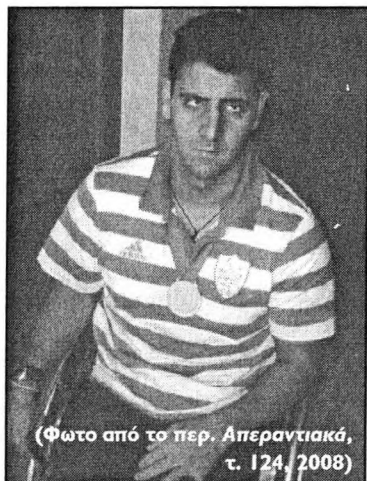
Από τα χωριά Χελιδόνα και Δερμάτι κατάγεται η Μαρία Καρδαρά-Δημητριάδη, η γυναίκα που διακρίθηκε με το Γ’ λογοτεχνικό βραβείο στον πανελλήνιο διαγωνισμό ποίησης που προκήρυξε η Εταιρία Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου, στις 24 Αυγούστου 2008. Το ποίημά της που βραβεύθηκε με χρηματικό έπαθλο είχε τον τίτλο: *Δωδοναίως φθεγγομένης φηγούς θροίσματα*.

Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στη συμπατριώτισσά μας για τις επιδόσεις της στο χώρο της λογοτεχνίας. Ήδη από τις εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα κυκλοφόρησε και το πρώτο της μυθιστόρημα με τίτλο “*Φλωρί Κωνσταντινάτο*”.

(Από την εφ. Ευρυτανικά Νέα, 17-9-2008)

Ευρυτάνας χρυσός ολυμπιονίκης στο Πεκίνο

Στους Παραολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου, ο Ευρυτάνας Χρήστος Ταμπαξής, από το Νέο Αργύριο, κατάφερε να ακουστεί ο εθνικός μας ύμνος στη Άπω Ανατολή. Κατέκτησε το χρυσό μετάλλιο στην κατηγορία S1 κολύμβησης. Ο Χρήστος Ταμπαξής, εγγονός του γνωστού Ευρυτάνα ποιητή και αντιστασιακού Στάθη Ζαχαράκη, είναι 31 ετών. Πάσχει από εγκεφαλική παράλυση – σπαστική τετραπληγία και χρησιμοποιεί αμαξίδιο για την μετακίνησή του. Άρχισε την κολύμβηση για λόγους αποκατάστασης, αλλά αγάπησε τόσο το άθλημα που επιδόθηκε σ' αυτό συστηματικά. Με εντατική προσπάθεια κατάφερε να γίνει για δεύτερη φορά χρυσός ολυμπιονίκης. Το πρώτο χρυσό μετάλλιο το απέκτησε στους Παραολυμπιακούς της Αθήνας, το 2004.

(Φωτο από το περ. Απεραντιακά, τ. 124, 2008)

Μπράβο στον Χρήστο Ταμπαξή, που με την αξία του έκανε υπερήφανους όχι μόνο τους Ευρυτάνες αλλά και όλους τους Έλληνες.

Παιδιάτροι σε σχολεία της Ευρυτανίας

Με πρωτοβουλία της **Πανευρυτανικής Ένωσης**, ομάδα 17 γιατρών όλων των ειδικοτήτων από το Νοσοκομείο Παιδών Πεντέλης, επισκέφθηκαν την Ευρυτανία και εξέτασαν μαθητές του σχολείου. Συνολικά εξετάσθηκαν 19 μαθητές στη Γρανίτσα, 46 στη Βελαόρα, 145 στο Ραπτόπουλο, καθώς και 5 ηλικιωμένοι.

Σε όλους τους μαθητές προσφέρθηκε σετ υγιεινής δοντιών και στόματος από τον Ευρυτάνα χειρουργό οδοντίατρο Κωστα Λιάπη.

Πρόγραμμα Υποτροφιών Ιδρύματος Γαζή- Τριανταφυλλοπούλου

Το Ίδρυμα Γαζή – Τριανταφυλλοπούλου προκηρύσσει για το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 τη χορήγηση 6 υποτροφιών για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή εξωτερικό. Επίσης, τη χορήγηση δυο βραβείων προπτυχιακού επιπέδου σε φοιτητές των επιστημονικών πεδίων: Επιστημών, Οικονομίας, Διοίκησης, Ανθρωπιστικών, Νομικών και Κοινωνικών Επιστημών. Οι υποτροφίες και τα βραβεία δίδονται σε φοιτητές ή/και πτυχιούχους που κατάγονται από την Ευρυτανία ή κατοικούν στην Ευρυτανία για τουλάχιστον 5 χρόνια.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται από 1/12/08 – 31/1/09 στη Γραμματεία του Ιδρύματος, οδός Τοιτσάρα 3, 36100 Καρπενήσι. Για πληροφορίες: Τηλ./Fax: 22370 24766, Τηλ. 210 3814331, 3617219, Fax: 210 3604143 και Κινητό: 69 77 74 49 07.

Και τετάρτη Εικόν του Αγίου Σεραφείμ

Του Αρχιμ. Δοσιθέου
Ηγουμένου Ι. Μ. Παναγίας Τατάρνης

Βρίσκομαι στην Πόλη για εκατοστή φορά. Έχοντας αφιετηρία την πηλασία Ταξιμ, ακολουθώ από δεξιά την οδό Ταρλάμπασι. Αυτή κατηφορίζει προς τον Κεράτιο και φθάνει μέχρι την δεύτερή του γέφυρα, την "Ατατούρκ Κιοπρουσού". Μετά από αρκετό περπάτημα φθάνω στο αστυνομικό τμήμα. Γωνία Ταρλάμπασι και Καθιοντζουκουλούκ. Στριβώ δεξιά και κατηφορίζω προς το Ντολάπ Ντερέ, τους Πρόποδας Ταταούλων, ελληνοσί. Είναι Δευτέρα και θέλω να προσκυνήσω στο εκεί Αγίασμα του Αγίου Φανουρίου, που σήμερα μόνον – μια φορά την εβδομάδα – είναι ανοικτό. Έχει δε και ιερέα προς ευλογίαν των πιστών.

Γνωρίζω βέβαια τι θα συναντήσω κατεβαίνοντας, γι' αυτό και σταματώ στον αριθμό 176. Εκεί ευρίσκεται ο Ιερός Ναός των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, της μεγαλωνύμου κοινότητας Σταυροδρομίου. Είναι ναός ευμεγέθης, πλήρως επ' εσχάτων ανακαινισμένος. Λάμπει ολόκληρος. Και τούτο χάρις στις προσπάθειες του νυν ευκλειώς Πατριαρχούντος. Είναι τρουχιάς και του οποίου τα εγκαίνια ετελέσθησαν το 1861 υπό του Πατριάρχου Ιωακείμ του Β'. Τότε η συνοικία αυτή κατωκείτο μόνον από Ρωμηούς. Τώρα οι ενορίτες είναι ελάχιστοι. Τα γύρω παλιά αρχοντικά, ερειπιώντα, κατοικούνται πλέον από επήλυδες εξ Ανατολής. Συνοικία εντελής και μάλλον σκοπιά, υποβαθμισμένη. Άθελά σου έρχεται στον νου η παροιμία: "Εκεί που κρεμούσαν οι κλέφτες τ' άρματα, κρεμούν οι γύφτοι τ' άργανα". Όταν όμως εισέρχεται στον ναό, ξεχνάς όλης τις γύρω ασχήμιες. Μεγαλοπρέπεια, αρχοντιά, καθαριότητα.

Αρχίζουμε να προσκυνούμε τις άγιες Εικόνες. Ξεχωρίζω για λίγο από την παρέα και πορεύομαι προς το αριστερό κλίτος. Με τραβά ένα χρυσοποίκιλτο εντοικιμένο μεγάλο προσκυνητάρι. Διακρίνω στα πόδια ενός Αγίου την μορφή μιας κακάσχημης κερασαφόρου μορφής. Εσένα σε γνωρίζω. Είσαι η βροτολοιγός πανώλης. Είσαι η πανούκλα. Άρα αυτός που σε πατά δεν μπορεί να είναι άλλος από τον Άγιο Ιερομάρτυρα Σεραφείμ, τον Αρχιεπίσκοπο Φαναρίου και Νεοχωρίου, τον σούβλη κατά το 1601 διαπαρέντα. Κάθεται επί θρόνου αρχιερατικού και δια της δεξιάς ευλογεί τους ευλαβώς προσκυνούντας την Αγίαν αυτού Εικόνα. Γύρω του είναι ζωγραφισμένες δέκα εννέα παραστάσεις εξιστορούσαι καταληπτώς τα του βίου και τα του μαρτυρίου του.

Αντιγράφω την αφιερωτική επιγραφή:

Μνήσθητι Κύριε των αδελφών των συνδρομούτων εν τη Ιερά και Σεβασμία Εικόνι ταύτη

εκ του συναφίου των βακάληδων της ενορίας ταύτης των εκ Καισαρείας και Ικονίου κωμοπόλεων ζώντων και θεωνέων, τω 1861, μηνί Δεκεμβρίω".

Διερωτώμαι. Τι σχέσι μπορούν να έχουν οι μετανάστες από την Καισάρεια και το Ικόνιο με τον Άγιο Σεραφείμ που εμαρτύρησε σε μια όσημη πολίχνη των Θεσσαλικών Αγράφων; Την απορία μου αυτή διαθύει αυτή αύτη η επιγραφή. Οι δωρηταί ανήκαν στο "συνάφι" (εσνάφι) των Μπακάληδων, στη συντεχνία των παντοπωλών ήγουν. Αλλ' εις την ίδια αυτή συντεχνία ανήκαν και οι εξ Αγράφων και Καρπενησιού παντοπόληι. Καθίσταται επομένως πασιφανές, ότι αυτοί οι Ρουμελιώτες μετέδωσαν την τιμή και την ευλάβεια την προς τον προστάτην των Άγιων στους Καϊζερλήδες και Κονιαλήδες συναδέλφους, οι οποίοι ήσαν παστουρματζήδες εξάκουστοι. Και ούτω πως ένας Άγιος από τις βόρειες άκρες του Καζά των Αγράφων γίνεται και προστάτης των Καππαδοκών της Πόλης.

Ωραίες ιστορίες, αλλ' ή ποιος θα ασχοληθή; Μας αφήνει ο κοντόφθαλμος ελληλαδισμός να βγούμε έξω και πέραν από τα σύνορα του Έβρου; Τα μόνα ενδιαφέροντα είναι ο χορός της κοιτιάς και τα ψώνια στην Κλειστή Αγορά. Έθνος εν πνευματική ανεπαρκεία.

Επανερχομαι: Επομένως έχουμε ανακαλύψει τέσσαρες εικόνες του Αγίου Σεραφείμ στην Πόλη. Μια στην Παναγία, στο Πέραν. Άλλη στην Παναγία Καφατιανή στον Γαλατά. Τρίτη στην Κοίμησι Θεοτόκου στο Διπλοκίονιον (Μπεσίκτας). Τετάρτη στο ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο Μπέιογλου.

Η τελευταία ανεκαλύφθη μεσούντος Ιουνίου ενεστώτος σωτηρίου έτους. Ίσως έπεται και συνέχεια. Δεν θα παύσω να ερευνώ. Αν ζήσω βέβαια ...

Αρχιμ. Δοσίθεος

Οι Σχολές των Αγράφων και η Πολιτική Σκέψη του Ευγένιου του Αιτωλού

Με αφορμή τη χρονιά των Αγράφων (Κατσαντώνεια 2008), δημοσιεύουμε μικρό απόσπασμα από ομιλία του συγχωριανού μας καθ. Κλεομένη Κουτσούκη για τον ιδρυτή των Σχολών των Αγράφων, Ευγένιο Γιαννούλη τον Αιτωλό (1597-1682). Προέρχεται από ομιλία του στο συνέδριο που οργανώθηκε στην μνήμη του (Καρπενήσι, 12-14 Οκτωβρίου 1984), με την ευκαιρία της ανακήρυξης του Ευγενίου σε Άγιο από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Οι σκέψεις της φωτισμένης προσωπικότητας του Μεγάλου Δασκάλου του Γένους, του Ευγένιου Γιαννούλη του Αιτωλού, ασφαλώς έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Πέρα από την αξία που έχουν οι σκέψεις του καθ' εαυτές για την αποτίμηση της προσφοράς του σαν Δασκάλου του Γένους και εθνικού στοχαστή, είναι συνάμα χρήσιμες για την αποτίμηση της σκέψης και δράσης των μαθητών του και των επιγόνων τους. Όμοια, ενδιαφέρον παρουσιάζει και η εξέταση του πως διαμορφώθηκαν οι αντιλήψεις του Ευγενίου γύρω από την κοινωνία, την εξουσία, την παιδεία κ.λπ.

Δυστυχώς δεν διασώθηκε ως εμάς κάποιο σύγγραμμα δικό του ή μαθητών του, ώστε να μπορέσουμε να αντλήσουμε περισσότερες πληροφορίες γύρω από τον στοχασμό του. Την έλλειψη αυτή όμως, νομίζουμε ότι μπορεί να αναπληρώσει, ως ένα βαθμό, ο σχετικά μεγάλος αριθμός των επιστολών του, που σώζονται σήμερα. Οι επιστολές του αυτές αποτελούν την μοναδική και, ίσως, πιο εύγλωττη και άμεση πηγή του στοχασμού του, υποβαθρο του οποίου ήταν πάντα ο ζυγός του δουλωμένου Γένους. Πριν όμως εισέλθουμε στις σκέψεις του Ευγενίου, σκόπιμο θα 'ταν να σκιαγραφήσουμε το ευρύτερο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της εποχής του.

Κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο της εποχής του.

Ο Ευγένιος (1597-1682) ανδρώνεται μέσα στο πρώτο τέταρτο του 17^{ου} αιώνα. Την εποχή αυτή επιστρέφει από την Ευρώπη ο δυτι-

κοσπουδασμένος Θεόφιλος Κορυδαλλέας (1613), κατοπινά δάσκαλος του Ευγενίου. Ο ελλαδικός χώρος πλησιάζει να μπει στον τρίτο αιώνα της δουλείας του, αφ' ότου δηλ. η βασιλεύουσα έπεσε στα χέρια των Ασιατών βαρβάρων. Η άλλοτε αυτοκρατορία έχει περιέλθει εξ ολοκλήρου στον κατακτητή. Η παρουσία του Οθωμανού αφέντη αρχίζει να γίνεται αισθητή ακόμη και κει πάνω στα απάτητα και απόκοσμα Άγραφα. Σποραδικά κινήματα για την αποτίναξη του τυραννικού ζυγού δεν έλειψαν βέβαια, μα όλα έχουν την ίδια τύχη. Πνίγονται στο αίμα. Στην Ευρώπη έχει ολοκληρωθεί η Αναγέννηση, που κοντά στ' άλλα κληρονόμησε έναν ουμανισμό, απόρροια, ως ένα βαθμό, της βαθύτερης μελέτης των Ελλήνων και Ρωμαίων κλασικών. Η Ευρώπη θα μπει σε λίγο βαθμιαία στην εποχή του διαφωτισμού, για να οδεύσει παράλληλα και στην αμφισβήτηση της απολυταρχικής εξουσίας.

Στον θρησκευτικό τομέα, μετά τον τριακονταετή πόλεμο, η Συνθήκη της Βεσφαλίας, μαζί με την ειρήνη στην Ευρώπη, χαρίζει και στους Καλβινιστές προνόμια, όμοια με αυτά των Λουθηρανών (1648). Δεν έπαυσε βέβαια να κυριαρχείται ο θεολογικός στοχασμός από μια σφοδρή αντιπαράθεση καθολικών και διαμαρτυρομένων, που ο απόηχος της γίνεται οδυνηρά αισθητός και στον 'ελληνικό' χώρο την εποχή του Ευγενίου. Ο ίδιος ο Ευγένιος άλλωστε υπήρξε θύμα αυτής της διαμάχης με την άνοδο στον πα-

τριαρχικό θρόνο του Κύριλλου Κονταρή (1638).

Για την καλύτερη κατανόηση των σκέψεων του Ευγενίου, ίσως, σκόπιμο θα ήταν να διακρίνουμε δυο βασικές περιόδους που σημάδεψαν την εξέλιξή του: α) Η μια είναι αυτή που θα μπορούσε να ονομασθεί περίοδος της “κοσμικής μαθητείας” (κοσμικής ιερωσύνης). Στη διάρκεια αυτής, ο Ευγένιος δρα και θητεύει στον εξωτερικό κόσμο, μαθητεύει κοντά σε διάσημους δυτικοσπουδασμένους δασκάλους, όπως ο Παΐσιος Μεταξάς και Θεόφιλος Κορυδαλλέας. Παράλληλα, έχοντας το ιερατικό σχήμα, ασκεί και το λειτούργημα του ενοριακού εφημερίου (Ζάκυνθο, Ιεροσόλυμα, Κωνσταντινούπολη). Στην περίοδο αυτή ο Ευγένιος αποκομίζει μια εμπειρία, που, παρ’ όλη την ακαδημαϊκή του αναγνώριση απ’ τους δασκάλους του, τα πικρά βιώματά της, όπως αυτά του κατατρεγμού του και αποσηματισμού του από τον Κύριλλο Κονταρή, θα σταθούν κρίσιμα και αποφασιστικά για την κατοπινή του ζωή. β) Η άλλη περίοδος είναι αυτή κατά την οποία εγκαταλείπει τις παραπάνω δραστηριότητές του και αποσύρεται στην Ευρυτανία, όπου ιδρύει τις περίφημες Σχολές Ανωτέρων Γραμμάτων. Είναι η περίοδος της έντονης διδασκαλίας, της περισυλλογής και ενός ιδιότυπου μοναχισμού, που θα μπορούσαμε να τον ονομάσουμε “κοινωνικό μοναχισμό”. Γιατί, αν και έχει το μοναχικό σχήμα, ο Ευγένιος δρα κοινωνικά, διδάσκοντας και βοηθώντας έμπρακτα συνανθρώπους του στον άμεσο γεωγραφικά αλλά και ευρύτερο περίγυρο του.

Η δραστηριότητά του φαίνεται ασίγαστη. Ίδρυε σχολές, ορφανοτροφεία, ανήγειρε εκκλησίες, ταξίδευε, έγραφε, δίδασκε, κήρυττε και οπωσδήποτε διέθετε χρόνο για να επιλύει καθημερινά προβλήματα των γύρω συντοπιτών του. Μέσα από τον ιδιότυπο αυτόν μοναχισμό του ο Ευγένιος δεν αποκόπτει την επικοινωνία του με τον έξω κόσμο. Κάθε

άλλο. Αδιάψευστος μάρτυρας του μεγέθους και της ποιότητας της επικοινωνίας του αυτής, εκτός απ’ την διδασκαλία του στις Σχολές που ίδρυσε, είναι και ο τεράστιος αριθμός των επιστολών του.

Δεδομένου, ότι οι επιστολές του, όπως τονίστηκε πιο πάνω, περιέχουν τις σκέψεις του, χρήσιμο και σκόπιμο θα ήταν να λεχθούν δυο λόγια για τα χαρακτηριστικά, τη δομή, το ύφος, την τεχνική αρτιότητα και γενικά τις αρετές των επιστολών εκείνων που είχαμε την ευκαιρία να μελετήσουμε. Οι συχνές αναφορές του στους μεγάλους Καππαδόκες αλλά και στους κλασσικούς Ισοκράτη, Πλάτωνα, Αριστοτέλη, Ευριπίδη κ.ά. μπορούν να θεωρηθούν αψευδείς μάρτυρες της έντονης ενασχόλησης και βαθιάς εξοικείωσής του με τα σχετικά κείμενα. Μάλιστα, τον Γρηγόριο τον Θεολόγο, με το έργο του οποίου ο Ευγένιος ασχολήθηκε κάπως περισσότερο, φαίνεται να τον ακολουθεί ιδιαίτερα και στην τεχνική της επιστολογραφίας. Ο δεινός εκείνος χειριστής της εκκλησιαστικής πέννας είχε τονίσει στους κανόνες της επιστολογραφίας του μεταξύ των άλλων α) το μέτρο, στην έκταση της επιστολής, β) την σαφήνεια του κειμένου και γ) την λογοτεχνική χάρι του ύφους, γνωρίσματα, που είναι αδιαμφισβήτητα στις περισσότερες επιστολές του Ευγενίου.

Σκέψεις και παρατηρήσεις για την κατάσταση του Γένους

Κεντρικό θέμα στη σκέψη και τον προβληματισμό του Ευγενίου είναι η κατάσταση του δουλωμένου Γένους, από άποψη πολιτική, κοινωνική και οικονομική. Αν και δεν είναι πάντοτε το πρώτο θέμα, με το οποίο αρχίζει τις επιστολές του ή το μόνο που θίγει, το πολιτικό και κοινωνικό ζήτημα, θα λέγαμε σήμερα, είναι η επωδός, αυτό δηλ. με το οποίο συχνά τελειώνει μια επιστολή του: “*Ερείπιον τώρα περιφανές η Ελλάς και θρηύων πολλών αξία*”. Θρηύει για “*τον βαρύν τούτον της δουλείας ζυγόν*”, για την άθλια

και τραγική κατάσταση όχι μόνο όσων ζουν γύρω του, στην περιοχή των Αγράφων, αλλά και όσων κατοικούν στην Αιτωλία και Ακαρνανία, καθώς και στον ευρύτερο ελλαδικό χώρο, με τον οποίο διατηρεί κάποια επικοινωνία (Ανδριανούπολη, Θεσσαλονίκη, Γιάννενα, Λάρισα, Αιτωλικό, Μεσολόγγι, Κύπρος, Κεφαλληνία κ.ά.). Αν και οι επικοινωνιακές σχέσεις είναι δυσχερείς και υποτυπώδεις στην εποχή του, όπως ο ίδιος παραπονείται συχνά στις επιστολές του, εν τούτοις βρίσκει τον τρόπο να πληροφορείται με γράμματα ή από στόμα σε στόμα για αρκετά από όσα τραγικά συμβαίνουν στους υπόδουλους Έλληνες, όπως π.χ. το θλιβερό περιστατικό στα νησιά Σκιάθο και Σκόπελο, που κατέληξε στη σφαγή του χριστιανικού πληθυσμού τους. Στις επιστολές του εκδηλώνει άλλοτε την θλίψη του και άλλοτε την ανησυχία του για την δυστυχία του Γένους. Αλλά ας δούμε συγκεκριμένα ποιες είναι οι παρατηρήσεις του για την κατάσταση των σκλαβωμένων ομοεθνών, ποιες είναι κατά τη γνώμη του οι αιτίες για την αθλιότητα των Ελλήνων και πώς βλέπει σαν κληρικός και διανοούμενος τη λύση του εθνικού δράματος.

Αν και είναι φανερό ότι αναζητεί τα αίτια της αθλιότητας, δεν προβαίνει σε εμπειριστατωμένη ανάλυση αλλά παραθέτει απλώς την πληροφορία που έχει ή περιγράφει το συγκεκριμένο περιστατικό με αληθινή οδύνη για τα πάθη των υπόδουλων. Από τα κείμενα των επιστολών του γίνεται φανερό ότι θεωρεί πολυδιάστατη την τραγική θέση στην οποία βρίσκεται το υπόδουλο Γένος. Αποδίδει δε την κατάσταση αυτή κυρίως:

1. Στον *“ζυγόν της τυραννίδος”* ή *“την επί τον τράχηλον εντεθείσαν ζεύγλην”*, όπως αποκαλεί την σκλαβιά στον Οθωμανικό ζυγό *“διατί εδώ ζυγός και τυραννικώτατος...”*

2. Στην μάστιγα των συχνών επιδρομών από τους Αγαρηνούς, Φράγκους, Βενετούς, που επιπίπτουν στους χριστιανικούς πληθυσμούς κυρίως των παραλίων σαν πειρατές ή

κατακτητές: *“Είς τα παράλια της Αιτωλίας ηχρειώθη παντάπασιν ο χριστιανισμός”* ή *“τα παράλια της Αιτωλίας και Ακαρνανίας τα ερήμωσαν παντελώς οι Φράγκοι”*, γράφει πολύ συχνά.

3. Στην πείνα και τις φοβερές επιδημίες που αποδεκάτιζαν τους πληθυσμούς των Αγράφων και των άλλων περιοχών, *“ο γαρ νυν λιμός χείριστος του πέρυσι λοιμού και η των αλλοφύλων επιδρομή των πώποτε μισανθρωποτέρα...”*

4. Στην καταλήστευση και τις εκβιαστικές απειλές των εξαθλιωμένων κατοίκων από τους ντόπιους φοροεισπράκτορες, τους οποίους ονομάζει *“λυκομόρφους φορολόγους”*, καθώς και τους τοκογλύφους. Τόσο πολύ υποφέρει ο κόσμος απ’ αυτόν τον οικονομικό κατατρεγμό, *“Η καταδρομή των φορολόγων αδυσώπητος”* ώστε *“το υπήκοον επικαλείται τον θάνατον μάλλον ή το ζην”*.

Κατανοεί την ανάγκη τα δεινά αυτά να ειπωθούν τόσο στους συγκαταρκινούς του, όσο και στους μεταγενέστερους. Θεωρεί όμως τόσο αξιοθρήνητη την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει το Γένος, ώστε να γράφει με συναίσθηση ιστορικής ευθύνης ότι *“τα ατυχήματα του γένους του ειδικού μας και τας πολλές δυσπραγίας και τας τωρινάς περιφανείς κακώσεις μήτε με στόμα ημπορεί τινος να τας ειπή μήτε με γραφήν να τας παραδώση εις άλλους”*. Στο δράμα αυτό του ελληνισμού, πώς δηλαδή και γιατί έφθασε σε αυτό το κατόντημα, επανέρχεται ο Ευγένιος συχνά στις διάφορες επιστολές του, προσπαθώντας να δώσει μίαν εξήγηση και να συστήσει στους υπόδουλους υπομονή και καρτερικότητα, γιατί η λύτρωση κάποτε θα έλθει.

Απαισιόδοξος ως προς τη λύση του δράματος αυτού (του Γένους) από επίγειες δυνάμεις, ο Ευγένιος ο Αιτωλός γράφει: *“... δια πυρός και ύδατος διερχόμεθα νυν και το δε χείριστον ουδεμία τις ημίν ελπίζεται ανάψυξις”*, ή αλλού, *“ουδεμία τις ελπίζεται θεραπεία ή σωτηρία”*.

Συνεπής στην αιτιολόγηση του δράματος, που ο Θεός επέτρεψε, εναποθέτει πλέον και τις ελπίδες του για λύτρωση μόνο σ' Αυτόν. *"Αυτός, ο κατά αρχάς μόνος τους ουρανοί στερεώσας ... αυτός εκείνος και τώρα θα θεραπεύσει τα συντρίμματα"*.

Κεντρική θέση στην κατάπτωση αυτή, που διαρκώς τον προβληματίζει, είναι η ελλειψη παιδείας. Σε επιστολή του προς τον Διονύσιο Λαρίσης δίνει μια συνοπτική αλλά πολύ παραστατική εικόνα λέγοντας: *"... εν τοις μέρεσι της Αιτωλίας της εμής αθλίας πατρίδος και επί πάσι σχεδόν τοις πέριξ εκείνη κλίμασιν εξέλιπε προ πολλών ήδη χρόνων άπαν καλόν, μαθ' ο και η των πεζών γραμμάτων γνώσις, η τροφή των λογικών ψυχών η δυνάμενη σοφίζειν εις σωτηριαν τον άνθρωπον και ούτω συνέβη τους εκείσε πάντας αναλαβήτους γενέσθαι και άγαν τρισβαρβάρους"*, για να τονίσει σε άλλη επιστολή του σαν την χειρότερη δυστυχία: *"... προ πάντων την πολλήν ελλειψιν και σπάνιν παιδευμένων ανθρώπων και φρονίμων..."*

Τέλος, δεν διστάζει να τονίσει με παρρησία ότι για τις παραπάνω ελλείψεις αιτία δεν είναι τόσο ο ζυγός της δουλείας, όσο η αδιαφορία των πνευματικών ποιμένων: *"ορώντες δε η-μείς το αναλάβητον της ημών Εκκλησίας και την λίαν απαίδευτον αυτής κατάστασιν προς τούτοις δε το άμουσον αυτής και παντάπασιν ακαλλώπιστον επί ταις εκκλησιαστικαίς υμνή-σεις, τα οποία επροξένησεν όχι τόσον η τυραν-νίς, όσον η αμέλεια των καλών αυτής προσεσώ-των, των στύλων αυτής είναι δοκούτων, άλλως δε μηδέν μισωτών διαφερόντων"*.

Κανόνες συμπεριφοράς των αρχόντων

Από τις παρατηρήσεις και σκέψεις του Ευγε-νίου, που συνοπτικά παραθέσαμε πιο πάνω, γί-νεται φανερό ότι στις διάφορες επιστολές του περιγράφει με παραστατικό τρόπο αλλά και ζει ο ίδιος το δράμα του Γένους. Ο σταυρός που σηκώνει στους ώμους του, τον οδηγεί στο δικό του Γολγοθά, στην "ανήλιαγη" Γούβα των Βραγ-

γιανών. Εκεί, όμως ο Ευγένιος δεν γίνεται μια απομονωμένη μορφή. Η καρδιά του δονείται και πάλλεται για τους φτωχούς, τους αδικημέ-νους, τους απαίδευτους, για το Γένος ολόκληρο. Εκεί δρα. Γίνεται γνήσιος κοινωνικός ερ-γάτης, που με λόγο και έργο αγωνίζεται να μα-λακώσει τη σκληρή πραγματικότητα που περι-βάλλει το δουλωμένο Γένος και ειδικότερα των συντοπιτών του. Πολλές επιστολές του έχουν γραφεί για να βοηθήσουν αναξιοπαθούντες που κατοικούν στην περιοχή των Αγράφων. Απέναν-τι σ' αυτούς πιστεύει ότι η συμπεριφορά των αρχόντων πρέπει να είναι ιδιαίτερα φιλόστοργη και πατριωτική. Η δουλεία του Γένους και η ιδιότητα του χριστιανού που απευθύνεται σε χριστιανούς ή πατριώτη προς συμπατριώτες κατευθύνουν και πρέπει να κατευθύνουν τη συ-μπεριφορά του άρχοντα προς τους χριστιανούς αδελφούς ή συμπατριώτες. Από τότε που αποσύρθηκε στο Καρπενήσι και αργότερα στη Γούβα, ο Ευγένιος εξακολουθεί να μην ανήκει στην κατεστημένη διοίκηση της Εκκλησίας. Κα-τέχει έτσι τη θέση ενός κριτή και ελεύθερου στοχαστή. Από τη θέση αυτή του παντεπόπτη μπορούσε να κρίνει και να ελέγχει όσους α-σκούσαν κοσμική ή εκκλησιαστική εξουσία αλλά και να δίνει συμβουλές για την πρέπουσα συ-μπεριφορά των αξιωματούχων και την καλύτερη επί το χριστιανικότερο άσκηση της εξουσίας.

Σκιαγραφώντας στην επιστολή του την εικόνα του καλού ηγεμόνα, ο Ευγένιος επιδιώκει να μειώσει με τον τρόπο αυτό την αρνητική (ενδε-χομένως) θέση του αποδέκτη της επιστολής. Απώτερη επιδίωξη του διαφαίνεται ότι είναι να συγκατανεύσει ο αποδέκτης αξιωματούχος στο διατυπούμενο σε αυτή αίτημα, πειθοντάς τον ότι έτσι πλησιάζει το πρότυπο του καλού ηγε-μόνα που δίνει στην αρχή της επιστολής του.

Έτσι, κατά τον Ευγένιο, ο αξιωματούχος γενι-κά πρέπει:

- Να είναι φιλόθεος και να έχει ευσέβεια προς τα θεία και αυτό να αποδεικνύεται με τί-μια και ενάρετη (θεάρεστη) ζωή.

- Να είναι πρoός και εγκρατής. Ο θυμός και η επιθυμία είναι αντίθετα προς την ευσέβεια.

Οι αρετές αυτές ταυρίζουν σε εκκλησιαστικούς αλλά και πολιτικούς αξιωματούχους.

- Να είναι φιλομαθής και φιλόπονος. Αναφέρει σαν αξιομίμητο παράδειγμα φιλομαθών ηγεμόνων τον Μ. Αλέξανδρο που είχε *“τον Σταγειρίτην σοφόν, οικείον παιδευτή και συγκοινωνόν των πραγμάτων”*, τον τύραννο της Σικελίας Διονύσιο, που είχε *“τον χρυσόν Δίωνα συνεδρεύοντα”* και τον Κύρο, βασιλιά της Περσίας, που είχε σαν σύμβουλο τον Ξενοφώντα τον Αθηναίο.

- Οι νέοι, στην ηλικία, άρχοντες χρειάζονται αυτοσυγκράτηση και έλεγχο. Σαν υπόδειγμα πρέπει να έχουν τους παλαιότερους αξιωματούχους και μάλιστα αυτούς που με επιτυχία υπηρέτησαν το αξίωμά τους.

- Να σέβεται και ν' αγαπά τα κοινά πράγματα και να μην τα οικειοποιείται ή τα θεωρεί δικά του.

- Τον άρχοντα τον θεωρεί βοηθό, οικονόμο και *“συναντιλήπτορα μετά Θεόν πολλών καταπονυμένων”* (φτωχών, ορφανών, ασθενών κ.λπ.). Γι' αυτό πρέπει να είναι πιστός και φρόνιμος οικονόμος, φιλάνθρωπος και φιλόπρωτος, δίκαιος και φιλεύσπλαχνος, να ρέπει προς τα καλά και να 'ναι χρήσιμος στους υπηκόους του.

- Σε μια πολιτεία, την οποία συχνά παρομοιάζει με “σκάφος” ή την αποκαλεί “σύστημα”, για να κυβερνάται καλά δεν αρκεί, κατά τη γνώμη του, μόνο οι άρχοντες να γνωρίζουν πώς να κυβερνούν αλλά και οι υπήκοοι πρέπει να γνωρίζουν πώς να διοικούνται. Εκφράζει γι' αυτό την απογοήτευσή του, γιατί διαπιστώνει ότι στην εποχή του ούτε το ένα συμβαίνει ούτε το άλλο.

- Τέλος, συνιστά οι άρχοντες να είναι όχι μόνο ενάρετοι αλλά και να φιλοσοφούν πάντοτε την ματαιότητα των ανθρώπινων πραγμάτων. Οι σκέψεις του αυτές παραμένουν και σήμερα επίκαιρες!

Όπως είναι γνωστό, στην εποχή του πολλοί Έλληνες κατείχαν υψηλά αξιώματα. Μερικοί μάλιστα, όπως μαθαίνουμε από τις επιστολές του Ευγενίου, ήσαν τέκνα της Αιτωλίας και των

Αγράφων και άλλοι, περισσότερο οι εκκλησιαστικοί αξιωματούχοι, υπήρξαν μαθητές του ή συσπουδαστές του, όπως ο Ι. Καρυοφύλλης κ.ά. Σε αυτούς κυρίως απευθυνόμενος, για να ζητήσει την συνδρομή τους, που την έχουν ανάγκη αδικούμενοι και αναξιοπαθούντες συμπατριώτες, συνιστά να μη *“καταφρονούν τους ομογενείς”*. Θεσπίζει έτσι με οξυδέρκεια ο Ευγένιος προς όφελος των υποδούλων μια πρόσθετη υποχρέωση των αξιωματούχων που την υπαγορεύουν οι κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής του. Με κάποιο ωφελμιστικό ρεαλισμό, αλλά και δημοκρατική ευαισθησία θα λέγαμε, αντιμετωπίζει την ενδεχόμενη μομφή εναντίον του, την οποία φαίνεται υποψιάζεται, ότι δηλαδή πολλοί αξιωματούχοι προς τους οποίους απευθύνεται π.χ. διερμηνείς, συμβαίνει να υπηρετούν το τυραννικό καθεστώς, *“την τυραννίδα”*, όπως λέγει.

Πρώτα, πρώτα επαινεί και καλοτυχίζει αυτούς τους αξιωματούχους και αναγνωρίζει την φιλοπονία και την αξιοσύνη τους, χωρίς τις οποίες δεν θα μπορούσαν να φθάσουν σε τόσο υψηλά αξιώματα. Η θέση του όμως κοντά στον τύραννο δικαιολογείται μόνον αν αποβλέπει στο γενικό καλό. Θα αμειφθεί μάλιστα γενναϊόδωρα από τον θεό ο αξιωματούχος εκείνος που όχι μόνο μπορεί να εκτελεί τις προσταγές για το συμφέρον του ηγεμόνα αλλά ξέρει να φροντίζει και για το συμφέρον του λαού. Επαυλαμβάνοντας τη ρήση του Συνέσιου του Κυρηναίου, παραδέχεται ότι χρήσιμο είναι να έχει κανείς φίλιες με υψηλά ιστάμενους αξιωματούχους και να μπορεί να χρησιμοποιεί τη δύναμή τους, χωρίς όμως υπερβολές.

Κατά τη γνώμη του, ο αξιωματούχος δεν πρέπει να γίνεται κόλακας για να διατηρήσει την θέση του κοντά σε κάποιον ηγεμόνα. Ο Ευγένιος την κολακεία την θεωρεί ότι είναι μισητή από τον Θεό (*θεομίσητη*) και η ρίζα όλων των κακών. Ο ευνοημένος με μια τέτοια θέση αξιωματούχος, αντί να επιδιόεται σε κολακείες θα πρέπει να διδάσκει στον ηγεμόνα του τους λόγους των πατέρων της εκκλησίας καθώς και

την ματαιότητα των ανθρώπινων πραγμάτων.

Γίνεται φανερό από τα παραπάνω ότι ο Ευγένιος, με αφορμή πολλές φορές τα παθήματα και την εξαθλίωση των συμπατριωτών του, μετadίδει τα διδάγματα της χριστιανικής διδασκα-

λίας σε υψηλά ιστάμενους αξιωματούχους, επιδιδώκοντας (ή και πετυχαίνοντας) έτσι να αμβλύνει, προς όφελος των υποδούλων Ελλήνων, τη σκληρή κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα που συνθλίβει το Γένος στην εποχή του.

Φθινόπωρο στο Χωριό

Τα “Μπερεκέτια”

Το τέλος του καλοκαιριού σήμαινε για το χωριό την αρχή της απολαβής από τους κόπους μιας χρονιάς. Ερχόταν η συγκομιδή, τα *μπερεκέτια!* Αυτά θα γέμιζαν τα αμπάρια, τις γκλαβανές, τα κατώγια, για να μπορέσουν οι νοικοκυραίοι να βγάλουν το βαρύ χειμώνα. Όλο το χωριό βρισκόταν σε οργασμό. Κάθε σπίτι έπρεπε να έχει τα κούτσουρα για το τζάκι, το τυρί και το βούτυρο, αλεύρι για ψωμί και άλλα καλούδια της γης. Έπρεπε να μαζέψει και να λιάσει τα φασόλια, να αποθηκεύσει τα μήλα και κυδώνια, να τινάξει τις καρυδιές και να λιάσει τα καρύδια, να τρυγήσει τα σταφύλια, να μαζέψει τα καλαμπόκια, να φτιάξει το κρασί και το τσίπουρο, να μαζέψει τα κάστανα ... και οι δουλειές δεν είχαν τελειωμό. Πολύς ο κόπος αλλά και μεγάλη η χαρά όλων σαν έβλεπαν γεμάτα τα *σκόπλα* με *αρτμές*, τις καρδάρες με βούτυρο, τα *βαένια* με κρασί, τις *κρεμάλες* με καλαμπόκι κ.ο.κ.

Μερικές δουλειές γίνονταν ομαδικά. Γείτονες και φίλοι συνεργάζονταν, βοήθαγε ο ένας τον άλλο. Οι πιο χαρούμενες φθινοπωρινές δουλειές ήταν ο τρύγος, τα καζαναριά και τα ξεφλουδίσματα. Έδιναν ζωή και χαρά στο χωριό. Η νοικοκυρά ετοίμαζε κάστανα, σταφύλια, καρύδια, κρασί και το σπίτι γέμιζε απλήρωτους εργάτες. Εδώ οι παραμυθάδες θα

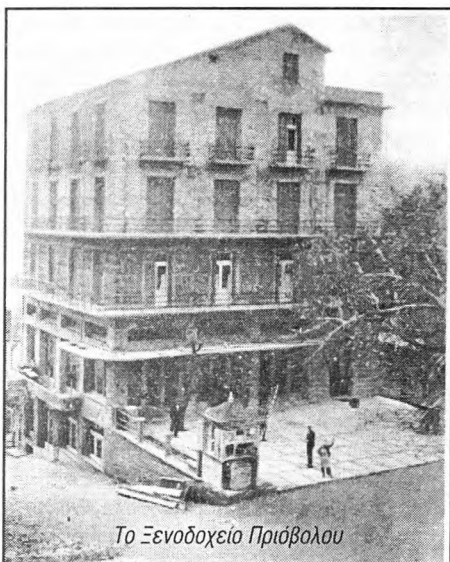

Παραγωγή τσίπουρου
Από αριστερά Πιπίτσα και Αριστείδης Γιουρνάς,
Κασσιανή Μίχου, Γιάννης και Βασιλική Τσινιά,
Βασίλης Μίχος και Γιάννης Γιουρνάς
(Φωτογραφία Ευαγγελίας Καρανίκα)

λέγαν ατέλειωτες ιστορίες, εδώ χορατά, εδώ τα μαντάτα του χωριού, αλλά και τραγούδι και χορός ως τα μεσάνυχτα. Βέβαια δεν υπήρχε τότε τηλεόραση, ούτε καν ραδιόφωνο. Ούτε οι πάμπολλες ηλεκτρικές συσκευές και οι άλλες σύγχρονες ευκολίες. Όμως όσοι ζήσανε εκείνη την εποχή της χειρονακτικής δουλειάς δείχνουν να τη νοσταλγούν. Και οι άλλοι, οι νεώτεροι, δείχνουν να θέλουν να βρεθούν ... για λίγο, μακριά από τη βουή, το άγχος και την αγωνία που συνοδεύουν τις σύγχρονες ανέσεις και να απολαύσουν ένα παραδοσιακό τρόπο ζωής κοντά στη μάνα φύση.

Ζυθροεστιατόριον Ο 'Βόσπορος'

Στην εφημερίδα *Ο Ρουμελιώτης* της 4^{ης} Δεκεμβρίου 1937 βρήκαμε την πιο κάτω διαφήμιση για το εστιατόριο *Βόσπορος*, που ήταν το πιο γνωστό εστιατόριο του Καρπεννησίου την εποχή εκείνη. Ιδιοκτήτης του ήταν ο Μικροχωρίτης Ιωάννης Κουτσούκας. Όπως θυμάται ο γιος του,

Το Ξενοδοχείο Πριόβολου

Κώστας Ι. Κουτσούκας, που ζει στην Αμερική, το εστιατόριο αυτό το άνοιξε ο πατέρας του στη δεκαετία του '20, μόλις γύρισε από την Κωνσταντινούπολη, γι' αυτό και του έδωσε το όνομα "Βόσπορος".

Βρισκόταν στη δεξιά γωνία της οδού Καρπεννησιώτη με την πλατεία Καρπεννησίου σε ένα πενταόροφο κτίριο ιδιοκτησίας Πριόβολου, πατέρα του Βασίλη Πριόβολου ή "Ερμή", καπετάνιου του ΕΛΑΣ. Λόγω της κατωφέρειας του δρόμου λειτουργούσε σε δυο ισόγεια επίπεδα. Το ισόγειο με είσοδο από την πλατεία (εκεί που είναι σήμερα η Εθνική Τράπεζα) ήταν ζαχαροπλασείο, ενώ το ισόγειο από την οδό Καρπεννησιώτη λειτουργούσε ως εστιατόριο. Συντάιρος και μάγειρας του εστιατορίου ήταν ο γαμπρός του Γιάννη Κουτσούκα, ο Δημήτριος Τσαπέρας από το Μουζίλο.

Όταν ο Γιάννης Κουτσούκας αρρώστησε με εγκεφαλικό επεισόδιο, τη διεύθυνση του εστια-

τορίου ανέλαβε ο Δ. Τσαπέρας, ενώ το 1940, μετά το θάνατο του Γιάννη Κουτσούκα, πήρε για λίγο τη διεύθυνση ο επίσης Μικροχωρίτης Γιάννης Μανίκας.

Όπως γράφει ο Κώστας Κουτσούκας, "το εστιατόριο *Βόσπορος* είναι κομμάτι της ζωής μου. Όταν το 1931 γεννήθηκα στο Καρπενήσι, μέναμε σε ένα διαμέρισμα απέναντι από το εστιατόριο και πηγαίνοερχόμασταν συν-
χεια. Η καταστροφή αυτού του ω-
ραίου κτιρίου ήταν μεγάλο κακό. Τις μέρες εκείνες, κοντά στη ράχη και στις γύρω περιοχές γίνονταν μάχες με αντάρτες και Γερμανούς. Σε κάνα, δυο μέρες ήλθαν οι Γερ-
μανοί στην Ποταριά. Καμιά δεκαπε-
νταριά φύγαμε για τη Χελιδόνα και κρυφτήκαμε πίσω από του
"Τσιουτς". Από κει βλέπαμε και α-
κούγαμε τους συνεχείς βομβαρ-
διογούς. Κάποια στιγμή ακούσαμε έναν φοβερό κρότο, που μας έδωσε να καταλάβουμε ότι κάποιος μεγάλο κτίριο ανατινάχθηκε. Πράγματι, δεν πέρασε πολύ ώρα και κάποιος περαστικός
μάς είπε ότι ανατινάχθηκε το κτίριο του Πριόβολου. Αυτό με πλήγωσε πολύ, ίσως γιατί ήτανε το πρώτο μέρος που γνώρισα και κλαίγοντας κατέβηκα απ' το λόφο και κώθηκα κάτω από ένα βάτο. Ένωσα την καταστροφή και τη σκλαβιά σαν ένα άγριο χέρι να μου σφίγγει την καρδιά και να μην την αφήνει να χτυπά ελεύθερα...".

**ΖΥΘΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
Ο «ΒΟΣΠΟΡΟΣ»**

Δ. ΤΣΙΑΠΕΡΑ ΚΑΙ Ι. ΚΟΥΤΣΟΥΚΗ
ΕΝ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΩ,

Εξουζίνα εκλεκτή με άγνά υλικά και περιποίηση
συν προθυμοστάτην.

Μπύρα παγωμένη. Ξερασιά νέκτρο.

Εφ. 'Ρουμελιώτης' 4/12/1937

Ανοικοδόμηση με σεβασμό στην παράδοση του τόπου

Με ευχαρίστηση βλέπουμε τον οικοδομικό οργανισμό στο Παλιό Μικρό Χωριό. Ακυρώνες και σπίτια πωλούνται, νέοι ιδιοκτήτες έρχονται και γεμάτοι ενθουσιασμό χτίζουν το δικό τους σπίτι στο χωριό μας.

Το Μικρό Χωριό, ως τη μοιραία κατολίσθηση, ήταν ένα παραδοσιακό χωριό με τα καλντεριμια του, τις βρύσες και τα πέτρινα σπίτια του με τους ολάνθιστους κήπους και τις αυλές τους. Όλα αυτά τα γνωρίσματα συνεχίστηκαν στο Νέο Μικρό Χωριό, που είναι σήμερα ένα ωραιότατο χωριό με παραδοσιακή αρχιτεκτονική και σύγχρονες ανέσεις. Στο Παλιό Μικρό Χωριό βέβαια, με ελάχιστες εξαιρέσεις, διατηρήθηκε το τοπικό χρώμα. Εκκλησιές, μνημεία, σπίτια επισκευάσθηκαν ή χτίσθηκαν με γνώμονα τον σεβασμό προς την παράδοση του τόπου.

Σήμερα, που όλοι μας λίγο, πολύ συνειδητοποιούμε την αξία αυτής της παράδοσης, δε δικαιολογούνται αρχιτεκτονικές παραφωνίες. Θα πρέπει οι νέοι ιδιοκτήτες να ακολουθούν το παράδειγμα όσων προηγήθηκαν, όπως των Ι. Κατράμδου, αφών Τριανταφύλλη και άλλων, οι οποίοι αναπαλαίωσαν ή έφτιαξαν τα σπίτια τους διατηρώντας την αρχιτεκτονική του χωριού μας. Έφτιαξαν κατοικίες με σύγχρονες ανέσεις, που ταιριάζουν απόλυτα στον χώρο που τις περιβάλλει.

Είναι ευτύχημα που οι τοπικοί μηχανικοί και αρχιτέκτονες, όπως φαίνεται σε ολόκληρη την Ποταμιά, δείχνουν να σεβονται την παραδοσιακή αρχιτεκτονική και να υιοθετούν κτίσματα με πέτρα ή/και ξύλο που δεν προσβάλλουν αλλά δένουν με το φυσικό περιβάλλον. Προς τιμήν τους, δεν καταφεύγουν σε σχέδια αστικής ή νησιωτικής νοοτροπίας, που αποτελούν κακόγουστη παραφωνία δίπλα στα παραδοσιακά κτίσματα του τόπου μας.

Ας σεβαστούμε λοιπόν αυτά που παραλάβαμε και κοντά σ' αυτά ας ορθώσουμε ανάλογα κτίσματα. Ας μην αλλοιώνουμε την παράδοση του τόπου μας, γιατί αυτή αποτελεί το ερέθισμα και το κάλεσμα για όσους επιλέγουν να επισκεφθούν ή να μένουν στο χωριό μας.

Μακάρι να μην το είχα πει ποτέ...

➤Στις αρχές του 1981 ο αντιπρόεδρος Γ. Γουάιτλο έκανε ανακοινώσεις στο κοινοβούλιο της Αγγλίας. Ανάμεσα σ' αυτές ' γλώσσα λανθάνουσα... ' είπε: "Εξετάζουμε εναλλακτικές ανωμαλίες".

★Ο Άλεκ Γκίνες απέρριψε την πρόταση για πρωταγωνιστής στην ταινία 'Η Γέφυρα του Ποταμού Κβαί' τρεις φορές. Όταν τελικά δέχτηκε και άρχισαν τα γυρίσματα, ήθελε να παραιτηθεί γιατί, όπως έλεγε, δεν μπορούσε να καταλάβει το ρόλο.

Ευτυχώς που δεν παραιτήθηκε, γιατί ο ρόλος αυτός τού χάρισε ένα Όσκαρ.

➤Θέλοντας να εντυπωσιάσει της κυνηγούς ταλέντων, σε ένα στούντιο του Χόλιγουντ, περιέγραψε όλα τα προσόντα του σε 4 μικρές προτάσεις: 'Δεν μπορώ να παίξω', 'Δεν μπορώ να τραγουδήσω', 'Είμαι λίγο φαλακρός', 'Χορεύω λίγο'.

Ήταν ο Φρεντ Αστέρ!

★Λίγο πριν από τη δολοφονία του Προέδρου Τζον Κένεντυ, ο κυβερνήτης του Τέξας, Κόναλη, του έλεγε: "Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορείτε να πείτε ότι οι άνθρωποι του Τέξας δεν σας ετοίμασαν την πιο θερμή υποδοχή".

➤Όταν ζητήθηκε από τον Μόντζαρτ να συνθέσει μια λειτουργία των νεκρών, είπε: "Είμαι βέβαιος ότι θα γράψω το ρέκβιεμ για τη δική μου κηδεία" και δυστυχώς...βγήκε αληθινός αφού πέθανε τον ίδιο χρόνο.

★Τον Οκτώβριο του 1969 σε μια συνέντευξη της η Μ. Θάτσερ ρωτήθηκε για τη θέση της γυναίκας στην πολιτική. "Καμία γυναίκα στις μέρες μου δεν θα γίνει πρωθυπουργός ή θα πάρει κάποιο ανώτερο πολιτικό αξίωμα" απάντησε. Σε λιγότερο από 10 χρόνια έγινε η πρώτη γυναίκα πρωθυπουργός της Αγγλίας.

Λαογραφία και ντοπιολαλιά στις αρχές του 20^{ου} αιώνα

Από το περ. Αρχείο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών

Ο Χιώτης λαογράφος, Στυλιανός Βίος, βρέθηκε στο Καρπενήσι από το 1914 ως το 1917. Εκεί κατέγινε στο να καταγράψει με επιστημονικό τρόπο την ντοπιολαλιά, τη γλώσσα δηλαδή των Ευρυτάνων, τα έθιμα και τις παραδόσεις τους, τις δοξασίες τους για ιστορικά γεγονότα ή φυσικά φαινόμενα, τις δεσποδαιμονίες τους κ.ά. Η χειρόγραφη αυτή εργασία του με τίτλο “Ευρυτανικά” ήτοι “Συλλογή ευρυτανικής γλωσσικής ύλης”, υποβλήθηκε στην Ελληνική Λαογραφική Εταιρεία και βραβεύτηκε το 1918. Επιλεκτικά δημοσιεύουμε εδώ μικρά αποσπάσματα:

Ματ : Βασκανία, μάπιασμα

Του ματ του γιατρεύνι οι γριγιές, όσις ξέρνι κι λένι αυτά τα λόγια:

“αβασκασμός, αβασκασμός κατηβαίν απού κακία, αβασκανουσύν, κατελουσύν, κι ου Θεός τον απαντά απ’ πάει κι αβασκαίν κι κατελουσινεν τον αρουτά. Που πααίνς καταραμέν;

- Πάγου στα εντόσθια τσ’ καρδιάς.

- Σι ζουρκίζου αυτού που πάεις τίποτα να μην κάμς στον (όνομα πάσχοντος), να μην πάεις σ’ (αυτόν ή αυτήν) γιατί είνι βαφτισμένους, μυρουμένους, στον Χριστόν παραδουμένους, αυτού που πάεις τίποτι να μην καμς μακάρ κι παραμακάρ”.

Αστρονομικαί Δοξασίαι Ποιμένων

“Ου ήλιους είνι κι αυτός σαν άνθρωπος κι πιρπατάει μι ν’κλιά (κοιλιά) κι μι τα φτιράτ. Έχ κι πουδάργια κι πιρπατάει άμα βασιλεύ. Αλλά λέμει ότι βασιλεύ κι χάνιτει αλλά ούτι βασιλευ ούτι χάνιτει, αλλά τ’ νύχτα φαίνιτει σα φιγγάρ γιατί ειν’ σκουτάδ. Ου κόσμους λένει ότι είνιει άλλους ου ήλιους κι άλλου του φιγγάρ, αλλ’ είνιει του ίδιου... Τ’ αστέρια είν τα πιδιά του ήλιου κι τ’ φιγγαριού κι τ’μέρα δε φαίνονται γιατί είνιει φως κι αυτούνα είναι μικρά. Τ’ άλλου τρανώτερου είν ου αυγιρινός... Για του φιγγάρ λένει οτ’ εΐχει τν’ ίδια λάμψ μι τουν ήλιου κι νια μέρα θύμωσει ου ήλιους κι πήρει νια σβουνιά (κόπρος βοός) κι βάρισει του φιγγάρ κι απού τα τότι ανέμκει θαμπό”.

Παροιμιαί και Γνωμικά

- Τα χίλια παν στ’ ανάθεμα κι του κακό νι πάντα (η μεγάλη προίκια καταστρέφεται ενώ η κακή γυνή σε βασανίζει μέχρι τέλους του βίου)

- Ου μσαφίρς κι του ψαρ ως τς τρεις μέρις, κουντά βρουμάει

- Βλάχου κι κινό πουτέ να μην πσεύς

- Ου ουβριός φουβίθκει τουν Καρπενησιώτ τουν έμπουρου

- Του χούϊ είν’ απ’ κάτ απ’ τη ψχή.

Οι Νεραΐδες

Άμα ήμνα κουρίτς πάϊνα μι άλλα κουρίτσια να πάρου νιρό νύχτα κι κει στ’ βρύς είδα τέσσιρις γναίκις απ’ κάθουντανει κι κτινίζουντανει κι φύβγαμει κι δεν πήραμειν νιρό. Αλλ’ τς είδαμει να χουρεύνει κι να τραγδάνει κι όπγιους πέρναγει τουν μάζιβαν μι τς’ πέτρις. Σι κείν τ’ βρύς ακόμα βρίσκουντει νεραΐδοσφοούϊλα (λύθινοι σπόνδυλοι).

Από Μικροχωρίτες της διασποράς

Είναι μεγάλη η χαρά να διαπιστώνουμε ότι Μικροχωρίτες που ζουν στην ξενιτιά και μάλιστα τα παιδιά τους, που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν εκεί, όχι μόνο διαβάζουν το περιοδικό μας αλλά και συμμετέχουν στον εμπλουτισμό της ύλης του αποστέλλοντας δικά τους κείμενα.

Ο Ελληνο-Αμερικανός Κωνσταντίνος Μπρουμίδης

Από την Ελένη Λαΐνη Κόνιτς
Greenville, S.C. ΗΠΑ

Από την ιστοσελίδα του Ελληνοαμερικανικού Εκπαιδευτικού Προοδευτικού Συλλόγου (ΑΧΕΠΑ), πληροφορούμαστε ότι η αμερικανική Βουλή τίμησε πρόσφατα τον ελληνικής καταγωγής ζωγράφο Κωνσταντίνο Μπρουμίδα με χρυσό μετάλλιο, που θα τοποθετηθεί σε περίοπτη θέση στην εκθεσιακή αίθουσα επισκεπτών του Κογκρέσου στην Ουάσινγκτον.

Ο Κ. Μπρουμίδης γεννήθηκε στη Ρώμη από Έλληνα πατέρα και Ιταλίδα μητέρα. Από μικρός είχε ταλέντο στη ζωγραφική. Στη Ρώμη απέκτησε τις ανάλογες γνώσεις και εμπειρία κοντά σε γνωστούς ζωγράφους της εποχής. Η μοίρα οδήγησε τα βήματά του στην Αμερική, όπου το καλλιτεχνικό του ταλέντο όχι μόνο αναγνωρίστηκε αλλά και αξιοποιήθηκε. Το 1855 του ανατέθηκε η διακόσμηση του Καπιτωλίου. Φιλοτέκνησε πολλές αίθουσες της αμερικανικής Βουλής, τα γραφεία του προέδρου και αντιπροέδρου, τους μεγάλους διαδρόμους, ένας από τους οποίους φέρει το όνομά του, κ.ά. Κορωνίδα του έργου του είναι η *Αποθέωση του Ουάσινγκτον* στον εσωτερικό τρούλο της ροτόντας, της μεγάλης δηλαδή αίθουσας επίσημων τελετών της αμερικανικής Βουλής.

Ο Διάδρομος Μπρουμίδα

Δυστυχώς, μερικά χρόνια αργότερα, το 1880, και ενώ εργαζόταν ακόμη εντατικά, γλίτρησε και έπεσε από μια σκαλωσιά με αποτέλεσμα να χαθεί πρόωρα.

Ο Ελληνοαμερικανικός Σύλλογος ΑΧΕΠΑ - που ιδρύθηκε το 1922 και αριθμεί περί τα 1,4 εκατομμύρια Αμερικανούς ελληνικής καταγωγής και φιλέλληνες - σε συνεργασία με το Εθνικό Ιταλικό Σωματείο και το Ίδρυμα Μπρουμίδα, ζήτησε από το Αμερικανικό Κοινοβούλιο την ηθική, μετά θάνατον, δικαίωση του πρώτου και βασικού ζωγράφου της Αμερικανικής Βουλής, Κωνσταντίνου Μπρουμίδα. Αν και η γραφειοκρατική διαδικασία κράτησε τέσσερα χρόνια, το αίτημά τους έγινε πρόσφατα καθολικά αποδεκτό και από τους 100 Γερουσιαστές.

Αποψη του τρούλου

Οκτώβριος – Δεκέμβριος: Η γιορτή του τσίπουρου

Γράφει η Σοφία Κούμπου-Κουτσούκη

Από τα τέλη του Οκτωβρίου έως τα μέσα Δεκεμβρίου βράζουν τα καζάνια του τσίπουρου σε όλη την Ελλάδα. Από την Κρήτη όπου το ποτό λέγεται τσικουδιά ή ρακή (η) έως τη Θράκη, παρασκευάζουν το “αγιονέρι” δηλαδή το τσίπουρο ή (το) ρακί. Η βασική διαφορά μεταξύ τσικουδιάς και τσίπουρου, είναι ότι η πρώτη είναι προϊόν μονής απόσταξης, επιπλέον το τσίπουρο δεν πρέπει να συγχέεται με το ούζο το οποίο έχει διαφορετικό τρόπο παρασκευής και του οποίου μόνο μικρό μέρος είναι προϊόν απόσταξης σταφυλιών.

Η απόσταση του τσίπουρου είναι ολόκληρη επιστήμη την οποία φυσικά ξέρουν πολύ καλά και οι Ευρυτάνες που απολαμβάνουν το ποτό αυτό και χαίρονται όλοι μαζί τις ώρες παρασκευής του, με τις παρέες και τα γλέντια δίπλα στα καζάνια, αλλά και φυσικά όλες τις άλλες εποχές του χρόνου. Μια λοιπόν που η μέθοδος της απόσταξης είναι γνωστή σε πολλούς, θα αναφέρουμε μερικά ιστορικά στοιχεία για τις μεθόδους απόσταξης που μας οδηγούν πολλούς αιώνες πίσω.

Η διαδικασία της απόσταξης για την παρασκευή τσίπουρου, σύμφωνα με ιστορικές πηγές, ξεκίνησε από τα μοναστήρια του Αγίου Όρους τον 14^ο αιώνα και από εκεί διαδόθηκε στις άλλες περιοχές της Ελλάδας. Η μέθοδος της απόσταξης όμως είναι γνωστή από πολύ παλιότερα καθώς ο άνθρωπος χρησιμοποίησε μεθόδους διαχωρισμού νερού και αλκοόλης με σκοπό την απόκτηση ενός προϊόντος με μεγαλύτερη περιεκτικότητα σε αλκοόλ.

Στην ιστοσελίδα Tsirougo.gr αναφέρονται τρεις πρωτόγονοι τρόποι απόσταξης. Η πρώτη είναι η μέθοδος των θερμών λίθων, όπου πολύ ζεστές πέτρες βυθίζονταν σε ζυμωμένα προϊόντα και προκαλούσαν έκλυση ατμών που συλλέγονταν με σπόγγους ή μαλλί τα οποία στη συνέχεια στίβονταν και έδιναν το αλκοολούχο ποτό. Η δεύτερη μέθοδος είναι γνωστή ως απόσταξη με ψύχος και χρησιμοποιείται ακόμη. Στην περίπτωση αυτή το αλκοολούχο ποτό ψύχεται στους -10 βαθμούς Κελσίου με αποτέλεσμα να παγώνει το νερό που περιέχεται, στη συνέχεια οι κρύσταλλοι απομακρύνονται και παραμένει η αλκοόλη. Στην τρίτη μέθοδο το νερό απομακρυνόταν με διήθηση. Χρησιμοποιούσαν μια αποξηραμένη ουροδόχο κύστη, ζωικής προέλευσης την οποία κρεμούσαν και μέσα τοποθετούσαν το αλκοολούχο υγρό. Τα τοιχώματα της κύστης επέτρεπαν στο νερό να διαφύγει ενώ συγκρατούσαν την αιθυλική αλκοόλη.

Τα χρόνια πέρασαν, έφεραν τον εκσυγχρονισμό στη μέθοδο της απόσταξης. Έφεραν και καινούργιες ιδέες στη χρήση του τσίπουρου. Μία απ’ αυτές, όπως τη διαβάζουμε στις σχετικές με το τσίπουρο ιστοσελίδες είναι και η ολιστική εφαρμογή. Πρόκειται για την “ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος με βάση το τσίπουρο”. Σύμφωνα με την τεχνική αυτή το τσίπουρο ενισχύει την ανοσοποιητικό σύστημα, βοηθάει στην καταπολέμηση ψύξεων και πιασιμάτων κάνει καλό στα κρυολογήματα, θα μπορούσαμε βέβαια να πούμε ότι αυτά είναι γνωστά στους κατοίκους των χωριών. Πρόκειται όμως για εξέλιξη καθώς η μέθοδος περιλαμβάνει “ποσιθεραπεία με αφέψημα ματζουράνας, μασάζ με ζεστό λάδι και τρίμμένα μπαχαρικά, κομπρέσες εμποτισμένες με τσίπουρο και αναζωογόνηση του οργανισμού με μασάζ με πουγκιά εμποτι-

σμένα σε νερό και τσίπουρο”. Αν καμιά φορά η ανάσα των γνωστών σας μυρίζει έντονα τσίπουρο, μην τους κατηγορήσετε ότι τα έτσουξαν, μπορεί απλώς να κάνουν “ποσιθεραπεία”

Φυσικά δεν χρειάζονται δικαιολογίες για να χαρεί κανείς καλή παρέα πίνοντας τσίπουρο και τρώγοντας μεζέδες (γίνιους) όπως λένε κάποιοι γνώστες που προτείνουν παστουρμά και ελιές και διάφορους άλλους λαχταριστούς μεζέδες. Ευκαιρία δε για να γνωρίσετε και από κοντά τις διαδικασίες απόσταξης δίνουν και οι δεκάδες γιορτές τσίπουρου σε όλη την Ελλάδα που γίνονται μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου.

Ευκαιρίες για Νέους Αγρότες

Μια σημαντική απόφαση για την ενίσχυση των νέων αγροτών και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, ισχύει από τον Οκτώβριο με την εφαρμογή του Μέτρου 1.1.2 “Εγκατάσταση Νέων Αγροτών”. Πρόκειται για πρόγραμμα ύψους 304.989.343 εκατ. Ευρώ, στο πλαίσιο της Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 “Αλέξανδρος Μπαλατζίης”.

Στα πλαίσια αυτά προβλέπεται η παροχή οικονομικών ενισχύσεων για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης νέων γεωργών ηλικίας κάτω των 40 ετών, οι οποίοι διαθέτουν επαρκή επαγγελματική ικανότητα, εγκαθίστανται για πρώτη φορά ως αρχηγοί γεωργικής εκμετάλλευσης και υποβάλουν επιχειρηματικά σχέδια για την ανάπτυξη των γεωργικών δραστηριοτήτων τους.

Για την ένταξή τους στο Μέτρο οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν σχετική αίτηση και φάκελο υποψηφιότητας καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους και οι αποφάσεις έγκρισης θα εκδίδονται εντός 4μηνου από την υποβολή της αίτησης. Στο φάκελο υποψηφιότητας οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν μεταξύ άλλων και επιχειρηματικό σχέδιο, την υλοποίηση του οποίου πρέπει να πετύχουν εντός πέντε ετών.

Το ύψος ενίσχυσης κυμαίνεται από 20.000€ έως 40.000€ και διαφοροποιείται με βάση την κατηγορία της μόνιμης κατοικίας του Νέου Γεωργού (ορεινή, μειονεκτική και κανονική), τον προσανατολισμό της παραγωγής της εκμετάλλευσης (κτηνοτροφική, φυτική και μικτή) και το επίπεδο εισοδήματος της εκμετάλλευσης. Η καταβολή της ενίσχυσης γίνεται σε 3 δόσεις.

Φορείς Εφαρμογής του Μέτρου είναι οι Περιφέρειες και οι αποφάσεις έγκρισης των Νέων Γεωργών υπογράφονται από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Ιστορικό & Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

*Ίστορία είναι ο κρίκος που συνδέει το παρελθόν με το σήμερα.
Είναι οι ρίζες από τα κλαδιά του μέλλοντος.*

Το Μουσείο ζωντανεύει την ιστορία του χωριού μας.

Η αναβάθμιση του χρειάζεται τη στήριξη όλων

Μικροχωρίτες του παλιού καλού καιρού Το “γκεβέμι”

Του αείμνηστου Δημητρίου Κ. Κοκκάλα

Τον Αύγουστο του 1932 πήγα στο χωριό εξουσιοδοτημένος από τα άλλα δύο μέλη της εν Θεσσαλονίκη “Φιλοπροόδου Εταιρίας Νεολαίας Μικρού Χωριού” προκειμένου να συγκαλέσω Γενική Συνέλευση των μελών και να παραδώσω, εις την υπ’ αυτής εκλεγχομένη νέα διοικητική επιτροπή, τα βιβλία και το ταμείο αυτής, αλλά και λεπτομερή κατάλογο των περιουσιακών στοιχείων της.

Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία βρίσκονταν εις τον άνω όροφο του “Χανιού”, που είχε διαρρυθμιστεί σε αναγνωστική και δανειστική βιβλιοθήκη και ήσαν πολλά και διάφορα. Πήγαινα, λοιπόν, εκεί από τις πρώτες μεταμεσημβρινές ώρες και τα κατέγραφα.

Εκεί ερχόταν και ο φοιτητής, τότε, Χρήστος Κ. Θάνος με τα βιβλία του και διάβαζε, φέρνοντας και ένα ποτήρι γεμάτο νερό. Σε λίγο το έπινε και μετά έπαιρνε το ποτήρι, κατέβαινε στις βρύσες, το γέμιζε νερό, το έπινε και μετά το ξαναγέμιζε και το έφερνε. Το νερό μεταβαλλόταν σε ιδρώτα και τα μαντήλια του Χρήστου μουσκεύονταν.

Κάποτε μου είπε σχεδόν θυμωμένα: “Μα εσύ πως αντέχεις να το ακούς αυτό το θαυμάσιο νερό να ζουρλομανάει και να μην πίνεις;” “Πίνω κ’ εγώ μωρ’ αδελφέ μου, αλλά κάνω και νιάφι”.

Κάποια μέρα η ζέστα ήταν καμπίσια, πήραμε ένα τραπεζάκι, δυο καρέκλες, τα βιβλία του ο Χρήστος, τα τεφτέρια μου εγώ και βγήκαμε στη ‘λόντζα’.

Δεν πέρασε πολύ και βγήκε στην πλατεία ο γιατρός Ευάγγελος Πιστιόλης, μας είδε και είπε: “Τι κάθεστε αυτού και ψηνόσαστε, εδώ δίπλα στο ιατρείο μου έχει αεράκι, δεν κατεβαίνετε να κάνουμε καμιά πρεφούλα;” Με κοίταξε ο Χρήστος ερωτηματικά, φαίνεται δεν διέκρινε αντίρρηση και είπε: “Ετοιμάσε τα και ρχόμαστε”. Πήγαμε.

Ύστερα από αρκετή ώρα ήλθε ένα κοριτσάκι προσχολικής ηλικίας κρατώντας ένα μεγάλο ποτήρι και αντί να πάει να το γεμίσει, στεκόταν και μας κοίταζε. Το είδε ο γιατρός, “έλα δω μωρή τι θέλεις;” “Μού είπε ο παππούς μου να το γεμίσεις καθάρισσο”. Πήρε ο γιατρός το ποτήρι, πήγε στο ιατρείο, έβαλε 15 δράμια ρετσινόλαδο και το ‘δωσε του κοριτσιού που το πήρε πολύ διστακτικά και έφυγε.

Μετ’ ου πολύ, το κοριτσάκι ξαναγύρισε: “είπε ο παππούς μου να το γεμίσεις”. “Τι το θέλεις;” “Να το πιει”. Ένας ηλικιωμένος είπε: “ορέ γιατρέ, ως τα πέρσ’ του πούλασε ου Κουμπουρόζους κι γέμζαρει ένα μπουκάλ’ να βρίσκιτι στου σπίτ’ ντ’ πάσαν ώρα, κι συ ρουτάς του γκζάν τι του θέλ’ ου παππούς τ’, δεν ξέρ’ ου Καραμέτσιους;”

Ακατανίκητο το επιχείρημα, γέμισε ο γιατρός το ποτήρι και το έφερε μουρμουρίζοντας: “το κρίμα στο λαϊμό σας”.

Προς το βραδάκι να ο Καραμετσιο-Κώστας. “Βρε Κώστα το και το”. “Να κάθε άνοιξη

και φθινόπωρο παίρνει ο πατέρας μου τόσο λάδι, χρόνια τώρα” “Αδύνατον” είπε ο γιατρός και έφερε κάτι βιβλία και έδειχνε ότι: κανονική δόσις 40 γραμμάρια και εις εξαιρετικάς περιπτώσεις μπορεί να δοθεί μέχρι 50 γραμμάρια, δηλαδή 20 δράμια, ενώ αυτό το ποτήρι ήταν 100 δράμια.

Το απόγευμα της επομένης να 'σου συνάμενος, κουνάμενος ο μπάρμπα-Νίκος: “Δεν του πατέβς ορέ γιατρέ ότι του ίπγια ιγώ ιχτές ικίο του λαδ;” - “Όχι, αδύνατον”.

“Ιγώ επειδή δεν ξέρου αν θα ζω τ' χρόν' τ'ν άνοιξ' να ρθω να του πγιώ μπρουστά σ', θα σ' μουλουήσου νια ιστουρία, αλλά πες μ' μπρουστά, πόσου ψτο μπουρείς να φας στ'ν καθσιά σ' χουρίς ψουμί;” - “Δυο οκάδες το τρώω”. Είπε ο γιατρός. “Άκσι λοιπόν ν' ακούεις”, λέει ο μπάρμπα-Νίκος:

“Νια βουλά ήμασταν κατ' λίγ' στου χουριό π' δεν ξιντεύουνταν, κι για να ζήσουμι τσ' φαμίλιες κάναμι τουν αγουγιάτ, του νιρουφόρο ή του δραγατ... Ικείνα τα χρόνια π' σ' λέου, είμασταν τρεις Ν'κουλάδες αγρουφυλάκ', όπους τσ' λέν τώρα, ιγώ κι ου Νταλάκας για τ'ν περιφέρεια κι ου Παγανός για τα σιακατιανά τα χουράφια”.

“Όπους κάθι χρόνου, μας έδιναν οι Καρυτσιώτες κτηνοτρόφοι από μια τσαντήλα τυρί κι οι Νοστιμιότες, πού είχανε στριμούρα μας έδιναν και σκόπλο με τυρί και κάνα στέρφο και μας έφκιαναν και κατίκι. Εκείνος ο τσέλιγκας όμως, που 'χε νοικιάσει τη Χελιδόνα, ούτε ξυνογάλο και κείνοι οι μπιστικοί του φύλαγαν σαν τα σκυλιά για να μην κάνει καμιά πρατίνα (θηλυκό πρόβατο) κατά του Μικροχωρίτικο. Όταν πήρε να χειμωνιάζει, ο τσέλιγκας μάζεψε τα τσαντήρια του και τα σέα του για να φύγει. Είχε κριάρια στο κοπάδι, αλλά για **‘γκεσέμι’** είχε ένα τραϊ ... *μιγάλου σα δαμάλ', πιρήφανου κι καμαρουτό*. Συνεννοηθήκαμε, λοιπόν, να πάει από βραδύς, να φανεί, ο Παγανός κατά το Νοστιμιότικο, για να 'χουμε πισινή και να 'ρθει σουρουπώνοντας στον πάτο στο 'Κοτρόνι' να μας βρεί. Περνάει η ώρα και ο Παγανός δεν φαινόταν. Αποφασίσαμε να πάμε οι δυο μας. Ανεβήκαμε στο βουνό και σε μια σάρα, όπου το μονοπάτι ήταν στενό, στήσαμε καρτέρι για το τραϊ. Αν δεν μπορέσουμε να το πάρουμε, να του κλείσουμε τουλάχιστον το δρόμο για να του κάνουμε ζημιά (πενήντα πρατίνες γαλάρεις να 'δινες στον τσέλιγκα δεν σου 'δινε το τραϊ εκείνο). Μόλις άραξε το τραϊ ορμήσαμε, το ξαφνιάσαμε και το ρίξαμε κάτω, εγώ το κρατούσα από τα κέρατα και ο Νταλάκας του 'χωσε ένα πανί στον κύπρο του και ένα χορτάρι στο στόμα του, του 'βαλε και μια θηλιά και τραβώντας εγώ με μια τρικιά και σπρώχνοντας ο Νταλάκας το φέραμε σε μια σπηλιά στον πάτο στο 'Κοτρόνι'. Τα πρόβατα ξαφνιάστηκαν, αλλά δεν λακίσανε και το κοπάδι τράβηξε το δρόμο του, ούτε τα σκυλιά πήρανε χαμπάρι.

Σπάξαμι του τραϊ κουντά σι νια νιρουσυρμή, το γδάρουμε, το σουβλίσαμε, μαζέψαμε ξερά ξύλα, ανάψαμε φωτιά κι ο ένας γύριζε το ψητό κι ο άλλος με μια λατσούδα σκόρπαγε τον καπνό. Κατά τα μεσάνυχτα, το ψητό ήταν έτοιμο, το αφήσαμε να κρυσώσει, κόψαμε το κεφάλι και τα εντόσθια και πήραμε μεζέ. Η ώρα πέρναγε και ο Παγανός δεν φαινόταν. Ο Νταλάκας, που ήταν πιο επιτήδειος, ανέβηκε σε ένα έλατο και κρέμασε τη νεφραμιά ψηλά, για να μην τη φτάνει μύγα. Πήραμε από ένα μπροστινό και ένα πσιινό κομμάτι ο καθένας και αφού το ξε κοκαλιάσαμε, ανοίξαμε ένα λάκκο και θάψαμε όλα τ' *απουδέλπα*, σκορπίσαμε τη στάχτη απ' το ψήσιμο, τυλιχτήκαμε με τις κάπες και γείραμε να κοιμηθούμε. Πέρναγε η ώρα κι ο ύπνος δεν μας έπαιρνε, δεν είναι ότι είχαμε βαρυστομαχιάσει, αλλά φοβόμασταν ο ένας

μπας και σηκωθεί ο άλλος και φάει τη νεφραριά. Αλλού κουντά, λέου του Νταλάκα: "Ορέ Νίκο, δεν πας να φέρεις εκείνη τη νεφραριά να τη φάμε μήπως μας έπαιρνε ο ύπνος απόψε;". Ήρθε το κρέας, το φάγαμε και κοιμηθήκαμε. Όταν χάραξε, γυρίσαμε στα σπίτια μας σαν καλοί νοικοκυραίοι.

Τώρα γιατρέ, αφού του δκόσ' στουμάχ' θέλ' 14 δράμια καθάρσιου να χουνέψ' 2 ουκάδης κρηγιάς, του δκόμ για να χουνέψ' 15 ουκάδες, να μη σ' πω πλειότερου, πόσου θέλ';"

Θυμηδία στο ακροατήριο. Τι να πει ο γιατρός;

"Καλά μπάρμπα Νίκο, ο Παγανός γιατί δεν ήλθε;". Ρώτησε κάποιος

"Ου Παγανός περνώντας από τα Ζησμαιίκα είπε μια καλησπέρα. Τον ρώτησαν, για πού ώρα καλή; Πάω κατά το Νοστιμιότικο να βρω και τους άλλους, είπε και έφυγε. Αλλά όμως πιο πέρα είδε ένα δασικό και κοντοστάθηκε για να δει μήπως κάμει προς το Μικρό Χωριό. Άμα πέρασε η ώρα και κατάλαβε ότι ο δασικός θα το 'ριξε στον ύπνο εκεί, γύρισε στο χωριό, δεν τόλμησε να κάνει τον ανήφορο, πήγε σπίτι του και κοιμήθηκε.

Τ'ν παράλ' μέρα, ήρθαν στου κουριό κουρουφυλάκ' ρωτήσανε τους τσοπάνηδες για ένα τραϊ σημαδιακό, αλλά κανένας χωριανός δεν το είχε δει, ούτε κουδούνι τρανό ακούσανε. Ρωτήσανε και μας. Είπαμε ότι εκείνη τη βραδιά φυλάγαμε στο Νοστιμιότικο, μάρτυρες οι Ζησμαιίοι κι ένας δασικός που ήταν εκεί. Πήγε ένας χωροφύλακας, ρώτησε τους Ζησμαιίους, έφερε το χαμπέρι κι οι κουρουφυλάκ' έφγανει κι δεν ματαγίνκει λόγους".

Αληθινό, καλό, χρήσιμο;

Μια μέρα συναντά κάποιος τον Σωκράτη και του λέει: Ξέρεις τι άκουσα για το φίλο σου;

- Περίμενε, λέει ο Σωκράτης. Προτού μου το πεις, πρέπει να περάσεις μια δοκιμασία που λέγεται ήτριπλό φίλτροΑ.

- Τριπλό φίλτρο;

- Σωστά, απαντά ο Σωκράτης. Πριν μιλήσεις για το φίλο μου, πρέπει πρώτα να φιλτράρεις αυτά που θα μου πεις. Το πρώτο φίλτρο έχει να κάνει με την αλήθεια.

Είσαι σίγουρος ότι αυτό που θέλεις να μου πεις είναι απόλυτα αληθινό;

- Μμ, εγώ το άκουσα.

- Άρα στην ουσία δεν ξέρεις αν είναι αλήθεια. Πάμε τώρα στο δεύτερο φίλτρο: Αυτό που πρόκειται να μου πεις για το φίλο μου είναι κάτι καλό;

- Όχι, μάλλον το αντίθετο.

- Άρα θέλεις να μου πεις κάτι που δεν είναι καλό και δεν ξέρεις αν είναι αλήθεια.

- Πάμε τώρα στο τρίτο φίλτρο: Αυτό που θα μου πεις θα μου χρησιμεύσει;

- Όχι, δεν νομίζω.

- Επομένως, αφού αυτό που θέλεις να μου πεις δεν είναι ούτε αλήθεια, ούτε καλό, ούτε χρήσιμο δεν χρειάζεται να μου το πεις. Απαντάει ο Σωκράτης.

Ελένη Λαϊνη-Κόνιτς, Greenville, S.C. ΗΠΑ

Από την Ιστορία των Διοικητικών Πράξεων στην Ελλάδα

(Γραφικές καταγραφές)

Από το Μίμη Μανωλόπουλο, Δικηγόρο,
Φίλο του Μικρού Χωριού

Εγκύκλιος Διαταγή

Προς απάσας τας αρχάς του Κράτους, Νομάρχας και Δημάρχους της υπ' εμού Αστυνομικής Περιφέρειας της πόλεως Δημητσάνας

ΑΡΘΡΟΝ 1. Παρακαλούνται πάντες και πάσαι όπως μεθαύριο Πέμπτην 6^{ην} Δεκεμβρίου **1883**, κατά την πανηγυρικήν εορτή του Αγίου Νικολάου και επί τη εσχάτη ευκαιρία της συγκεντρώσεως των ξένων, οι κάτοικοι της δικαιοδοσίας μου εκτελέσωσι γενικὴν καθαριότητα των δρόμων της εγχωρίου τσιαύτης πόλεως.

ΑΡΘΡΟΝ 2. Να στερεώσωσι δια στερεών αλύσεων τους κύνας και τους σκύλους και άπαντα τα κακοποιά στοιχεία τα τυχόν δυνάμενα να προσβάλωσι την εγχωρίαν αιδῶ.

ΑΡΘΡΟΝ 3. Να θέσωσι φίμωτρα ανά τα στόματα των φωνασκούντων εμψύχων ζώων και κτηνών διαφόρων καταγωγών, γένους και φύσεως ἢ και ανθρωπογυναϊκών ακατάλληλης συμπεριφοράς εις ξένους κατά την υπερτελουμένην ενταύθα πανήγυριν.

ΑΡΘΡΟΝ 4. Να εμποδισθῶν βίαια το γκάρισμα των ὄνων και των μουλαριών, το χλιμίντρισμα των ἵππων και των γαλῶν, δηλαδὴ των κατσουλιών.

ΑΡΘΡΟΝ 5. Θα τους πεθάνω δι' άρθρων. Τι νομίζουν πως είναι οι αυγοπῶλαι, καπνοπῶλαι, οινοπῶλαι, λαχανοπῶλαι μη εξαιρουμένων και των γνωστών εν γενέει εμπορευομένων. Να τηρήσουν άκραν κάθαρσιν, καλήν ζύγισην, άρίστην ποιότητα και να σκευάζουν δικαιοστάσιον των ζυγαριών, των σταθμών και των μέτρων των προς τα συμφέροντα της υπηρεσίας. Οι παραβάται του διατάγματος τούτου τιμωρηθήσονται κατά το άρθρον 72 της αστυνομικής ταύτης διατάξεως και του άρθρου 272 του Ποινικού Νόμου "Περί βλάβης ἠθῶν και τιμής".

ΑΡΘΡΟΝ 6. Απαγορεύεται το πτύσιμον εν τη θαλάσση.

(Σημείωση αντιγράφοντος: Η Δημητσάνα απέχει εκατοντάδες χιλιόμετρα από τη θάλασσα)

Επίσης, η εισοδος αμφοτέρων των γενῶν και ουδετέρων εις θερμούς λουτήρες, καθ' ὄλην την διάρκειαν της εορτής. Ὡσαύτως, η διανυκτερεύσεις και μετάβασις προς ρεμβασμόν εις τους πρόποδας της θαλάσσης και παρά τας θαλάσσας αμφοτέρων των γενῶν προς αποφυγὴν ακουσίου απαγωγῆς μεταξύ των.

ΑΡΘΡΟΝ 7. Ὅσοι παρ' εμού οφθῶσι και των οργάνων μου, εργολαβούντες άνδρες μετά θηλέων, θέλουσι ραβδισθῆ ανελλιπῶς εν τω κρατηρίῳ.

ΑΡΘΡΟΝ 8. Απαγορεύεται η διέλευσις ανθρώπων επί κτηνών, προς αποφυγὴν καταπατήσεως παιδῶν, ως και από ρυτήρος ελαύνοντος πόδας των κτηνών και ως λόγου χάριν εἶδον ο υποφαινόμενος άρρενα σπευδόντα ψιτ, ψιτ, ψιτ, ὅπισθεν θήγλειου τινός ούτινος οι πόδες ητόχησαν και κατεπάτησαν την εσθήτα του ποδός ταύτης και ας είναι άλλην ἡμέρα θα εξετάσω δια το σπουδαίον τούτο ζήτημα. Και δια να εἴμεθα εν τάξει, οι παραβάται θα δῶκονται βάσει του άρθρου 1072 του Ποινικού Ν.

ΑΡΘΡΟΝ 9. Το κλείσιμο των καταστημάτων κανονίζω πλην των λεσχῶν την δύσιν του Ηλίου και των οινοπωλειῶν την ενδεκάτην της νυκτός των δε θεαμάτων την δωδεκάτην μεσονύκτιον πλην του δημοσίου θεάματος της Καραγκιοζαρίας την πρωίαν περί το λυκαυγές άμα τη εμφανίσει του ηλίου εις την γην Αβδηριτῶν κοινοτήτων. Και αυτό διότι θα παρίσταται ο υποφαινόμενος εν μεγάλῃ στολή και παρασημοφορία.

ΑΡΘΡΟΝ 10. Απαγορεύονται αι σεισμικαί δονήσεις προς αποφυγὴν καταπλήξεως του κοινού και του λαού και χάριν της τηρήσεως αναψυχῆς.

ΑΡΘΡΟΝ 11. Απαγορεύεται ενώπιον ξένων η μαγκουροφορία, ο πυροβολισμός, το απότομον βήξιμον, η εκκαθάρσις της ρινός (τούτου επιτρεπομένου εις απομεμακρυσμένη συνοικία και περί λύχνου αφάς της λέγανε οι παπούδες μας)!

ΑΡΘΡΟΝ 12. Απαγορεύεται το συνομιλείν εντός του λουτήρος με άτομα εις άλλους λουτήρας, ως και το τάραγμα του ύδατος δι' αερίων, αφεδρωνοκρουσιών.

ΑΡΘΡΟΝ 13. Απαγορεύεται κατά το ουρείν το παίξιμο του κρέατος.

ΑΡΘΡΟΝ τελευταίον. Περί μεσημβρίαν ψαλήσεται μεγάλη παράκλησις προς απομάκρυνσιν πάσης ασθενείας ζών, ανθρώπων, γυναικών, περονοσπόρου, ποδάγρας κ.λπ.

Η εκτέλεσις της παρούσης ανατίθεται εις τα υπ' εμού όργανα.

Εν Δημητσάνα τη 3^η Δ/μβρίου 1883
Ο Αστ. Διοικητής Εμμανουήλ Λαγουδάκης
Υπενωματάρχης

Ένα έργο τέχνης από άχρηστα υλικά

Με τίτλο “ταξίδι στην Άγρια Δύση”, ο γνωστός φωτογράφος Χρήστος Σαρρής, μας ταξιδεύει μέσα στην έρημο της Καλιφόρνιας και με την πένα και τον ασύγκριτο φακό του, μας ξεναγεί με ζωντάνια σε μια νομαδική ζωή, απλών αμερικανών πολιτών, που επιλέγουν να ζουν ξένοιαστα “μακριά από έναν σκληρό κόσμο, από την ανθρώπινη βαρβαρότητα και την υποκρισία”. Η πόλη που δημιούργη-

σαν ονομάζεται Σλαμπ Σίτι, φτιάχτηκε επάνω στα απομεινάρια μιας ναυτικής βάσης και πήρε το όνομά της από τις τσιμεντένιες πλατφόρμες (slabs), που βρίσκονταν εκεί. Περίπου πέντε χιλιάδες άνθρωποι δημιουργούν μια κοινότητα από άνδρες, γυναίκες και παιδιά όλων των ηλικιών. Ζουν σε τροχόσπιτα,

παλιά λεωφορεία, φορτηγά, αυτοσχέδιες κατασκευές.

Κοντά στην πόλη τους, μέσα στην έρημο, ένα χρωματιστό συνονθύλευμα προβάλλει από μακριά. Πρόκειται για το “Βουνό της Σωτηρίας”, έναν ανορθόδοξο ναό φτιαγμένο από άχρηστα υλικά και βαμμένο με πολλά λίτρα μπογιάς. Ένα έργο, που έχει ανακηρυχθεί σε μνημείο της αμερικανικής λαϊκής τέχνης. Σε όλο τον ιδιόμορφο αυτό ναό αποτυπώνεται η πίστη και η αφοσίωση του δημιουργού του, Λέοναρντ Νάιτ.

Ενθουμήσεις από τα παλιά καλά χρόνια στο χωριό

Του Γιάννη Μανίκα

... Ο στρατός ήρθε στα πόδια του υψώματος, στα χωράφια και τα καλύβια που 'χαν στις Καρούλες οι Καρτσιώτες. Εμείς, κρυμμένοι εκεί, έπρεπε να μην παίρνουμε ούτε ανάσα για να μην μας αντιληφθούν. Ένα σκυλάκι του Γ. Καρατάσιου μυρίστηκε το στρατό φαίνεται και άρχισε να γκρινιάζει. Δέσαμε μια τριχιά σ' έναν έλατο, κάναμε ένα ανοιχτό μεγάλο κόμπο, το 'πασε ο Γ. Καρατάσιος και του 'βαλε το κεφάλι στον ανοιχτό κόμπο. Από την άλλη άκρη ο Βαγγέλης Κωστόπουλος τράβηξε απότομα και δυνατά την τριχιά και το σκυλί τα κακάρωσε χωρίς να βγάλει ούτε κιχ.

- Βρε γείτονα, του λέει ο Φίλιππας Μανίκας, παπαδοπαίδι εσύ σκοτώνεις εν ψυχρώ αθώα ζώα;

- Φαίνεται Φίλιππα, λησμόνησες που ο πατέρας σου, σε μια εποχή που γεννούσαν τα γίδια του στον Αη-Σώστη, έπασε θύελλα με βροχοχάλαζο και σφοδρό αέρα. Στην απελπισία του κατεβάζει το καρνοφύλλι από τον ώμο του, το γυρίζει ψηλά προς τον ουρανό και πυροβολεί τον Θεό λέγοντάς του: Βρε Θεέ, αν ήσουνα εσύ Μανικοθανάσης κ' εγώ Θεός, έτσι θα σε έκανα. Και ο πατέρας σου ήταν και ψάλτης στον Παπα-Χαράλαμπο.

Ατία πήρε ο Γ. Γιαννακόπουλος, πειραχτήρι όπως ήταν και λέει ότι τα παπαδοπαίδια είναι και διαβολοπαίδια, σάμπως ο Παπαδογιάννης δεν γκρινίαζε με τη γριά του και για να κοιμάται μακριά της άνοιξε το μύλο του για να θρέψει τα παιδιά του, που δεν έχει; Ο Φίλιππας Μανίκας σαν φιλόσοφος και αρχαίος λέει:

- Ξέρετε γιατί ο Παπαδογιάννης δεν έχει παιδιά; Είναι η αμαρτία ότι ο πατέρας του, Παπα-Δημήτρης, κάτω από το ράσο του είχε πάντα ένα κοντόκανο καρνοφύλλι και έτσι παρέβαινε το νόμο του Θεού, που ο Χριστός είπε ειρήνη στον κόσμο. Και στον Πέτρο όταν πήγαιναν να τον πιάσουν του 'πε, βάλε την μάχαιρα στη θέση της, άμα μεταχειριστείς μαχαίρι με μαχαίρι θα σε μεταχειριστούν.

Ο Σπύρος Τσιγαρίδας, που πάντα άκουγε και στο χωριό που 'ταν πήγαινε και έπινε ένα ρακί στο Σταύρο Κομπορόζο, που 'ταν γειτόνοι και έπειτα πήγαινε στον αδελφό του Γιωργούλα, απέναντι στο καφενείο για τον καφέ του και εκεί έλεγαν για τις παραξενιές των παλαιότερων Μικροχωριτών που 'χαν πεθάνει. Ο Παπα-Δημήτρης ήταν από τους Ζορμπαλαίους, παλιοί αγωνιστές του 1821. Ήταν όμως δίκαιοι. Μια φορά που 'κλεψαν τα μελίσσια ενός Ερκιστιώτη, ο Ερκιστιώτης πήγε να εξομολογηθεί σ' αυτόν για να του πει ποιος είναι για να τον εκδικηθεί. Ο Παπα-Δημήτρης σκέφτηκε λίγο και του λέει: Σύρε πάρε τον πάρεδρο Παπαδολευτέρη και τράβα κατ' ευθείαν στο σπίτι του τάδε. Εκεί καθαρίζουν τις κηρύθρες, ενώ αυτοί κρινιά δεν έχουν. Έτσι τους έπιασαν τους κλέφτες και πήραν και το μέλι. Ρώτησαν τότε οι κλέφτες ποιος μας πρόδωσε, αφού τη νύχτα που πήγαμε και χαλάσαμε τα μελίσσια ήταν χασοφεγγιά και ασφαλώς κανένας δεν μας είδε. Αλήθεια, τους λέει, κανένας δεν σας είδε, όμως υπάρχουν και άνθρωποι που ξέρουν τον κόσμο τι καπνό φουμάρουν και τέτοιος είναι και ο Παπα-Δημήτρης από το Μικρό Χωριό. Αυτός σ' έστειλε; Τότε θα τον κανονίσουμε.

Μια μέρα, που πήγαινε ο Παπα-Δημήτρης να κάνει λειτουργία στα Σελά, έστειλε ο Τσιορπαζής, κλέφτης των κρινιών, τρεις λεβέντες και 'στήσαν ενέδρα στο Μπαρκοδιάσελο για να συλλάβουν τον παπά. Ο παπάς, καβάλα στη φοραδούλα του, πολύ πρωί με τη δροσουλα, είναι έτοιμος να τραγουδήσει τη Χαΐδω. Από τις φτέρες, που 'ναι κρυμμένοι οι τρεις νέοι, με μια φωνή φωνάζουν: 'Αλτ βρε παπά'. Ευκίνητα ο Παπα-Δημήτρης πηδάει κάτω από τη φοραδούλα

του και αυτόματα προτείνει το καρνοφύλλι προς την κατεύθυνση που άκουσε το πρόσταγμα.

- Μην πυροβολήσεις παπά. Στ' αστεία σε ξαφνιάσαμε του λένε. Μα εσύ πας για να κάνεις λειτουργία, άμα σκοτώσεις άνθρωπο πώς θα κάνεις λειτουργία;

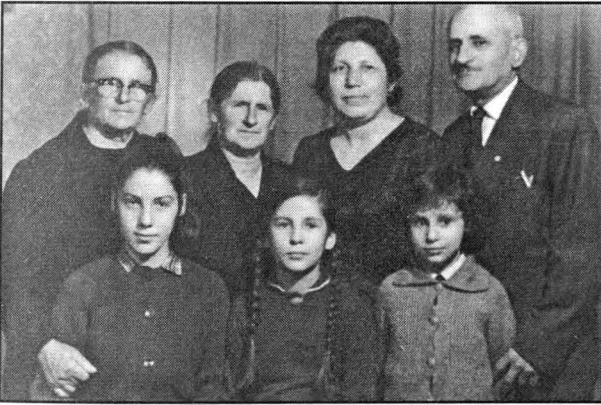
- Και αν με σκοτώσουν εμένα, τι λειτουργία θα κάνω, βρε λεβέντες;

Έγιναν φίλοι με τον παπά και του λένε: Εσείς οι Ζορμπαλαίοι, παπάδες ή λαϊκοί, είστε πάντα Ζορμπαδες, σ' αντίθεση με μας τους Κυριτσαίους που είμαστε Ζόρικοι όμως μπεσαλίδες. Ο Γιωργούλας, ο καφετζής του λέει:

- Βρε Σπύρο, όλο αυτά θυμάσαι και λες, δε θυμάσαι που όταν ο γέρο-Κομπορόζος περνούσε από δω να πει καφέ και μόλις τραβούσε την πρώτη ευχάριστη ρουφηξιά με το καϊμάκι του καφέ, ο Μπατσονίκος που καθόταν δίπλα του απολούσε έναν πόρδο και σα σούστα πετιόταν ο Κομπορόζος αφήνοντας τον καφέ. Τραβούσε νευριασμένος να πάει στο μαγαζί του.

Έσκασαν στα γέλια όλοι στο καφενείο και ο Μπατσονίκος λέει:

- Μα αυτό ήταν άσφαιρο, τι τόσο τον ξάφνιασε τον βλοϊμένο;

Ο Γιάννης Μανίκας με τη γυναίκα του και τις δύο αδερφές του Αικατερίνη Παναγιώτου και Μαρία Δ. Κεράνη κάτω οι τρεις κόρες του

βια, κοντά στα σύνορα με τη Νόστιμη, που έχει τ' όνομα 'Κλεφτολίμερα'. Εκεί στα Μικροχωρικά Καλύβια κρυβόντουσαν οικογένειες Σουλιωτών, που με τον χρόνο που περνούσε, η Μονή Προυσού, που 'ταν υπό την προστασία του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, έκαμε σαν μετόχι της την περιφέρεια, κλείνοντάς την με παρεκκλήσια Αγ. Κυριακή, Αγ. Αικατερίνη, Αγ. Νικόλαος, Αγ. Τριάδα στην Τσαπουρνιά και Αγ. Σώστης προς Καρύτσα. Έτσι σε αντίθεση με το Μεγάλο Χωριό, που 'ταν βιλαέτι του Αλή Πασά και πλήρωνε χαράτσι, ονόμασαν τον νέο οικισμό Μικρό Χωριό, μετόχι του Προυσού. Έχτισαν και το μοναστηριακό, όπως λέμε, το κτίριο που κατοικούσε η Δερματοφώτο, ο Δημογιάννης, το μαγαζί του Κομπορόζου και έγινε και ηγούμενος ο Μικροχωρίτης Ιερ. Δερματάς.

Με τον καιρό ήρθαν στο χωριό και οικογένειες από γύρω χωριά για να 'χουν το προνόμιο του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, που 'χαν τα μετόχια του και να μην πληρώνουν χαράτσι. Προς τη Ράχη Κρανιά, σύνορα μέχρι τον καιρό μας, ήταν το τοιφλίκι του Χανζόπουλου και προς τη Νόστιμη το λιβάδι του αγωνιστή του 1821 Γαλή, που το 'δωσαν σαν αποζημίωση. Έλεγαν, μάλιστα, ότι του Γαλή του 'διναν το Ζάππειο στην Αθήνα και αυτός προτίμησε αυτά τα λιβάδια, που αργότερα το ένα στις Αγ. Θεοτόκου τ' αγόρασαν οι Νοστιμιώτες καθώς και το τοιφλίκι του Χανζόπουλου τ' αγόρασαν οι Σελιώτες. Η λέξη 'σελά' στα σλάβικα είναι καταυλισμός.

Από το Μητρώο Αρρένων Κοινότητας Μικρού Χωριού (1818-1881)

Συνέχεια από προηγούμενο τεύχος

Όνοματεπώνυμο	Έτος Γεννήσεως
Γιοβάνης Ιωάννης του Κωνσταντίνου	1866
Ζαχαρόπουλος Χρίστος του Δημητρίου	1866
Κατσάνος Σεραφείμ του Γεωργίου	1866
Κατσάνος Αθανάσιος του Ιωάννου	1866
Ζαχαρόπουλος Αθανάσιος του Αναστασίου	1866
Πολύζος Παντελής του Χαραλάμπους	1866
Χονδρός Σπύρος του Ιωάννου	1867
Μουχρίτσας Γεώργιος του Σπυριδώνα	1867
Πέτσικας Χαράλαμπος του Κωνσταντίνου	1867
Σιδέρης Ηλίας του Νικολάου	1867
Πανταζής Νικόλαος του Χρήστου	1867
Γιοβάνης Θεοδόσιος του Κωνσταντίνου	1868
Ζαχαρόπουλος Σπυριδών του Αναστασίου	1868
Σιδέρης Ιωάννης του Τριανταφύλλη	1868
Ζαχαρόπουλος Ιωάννης του Ανδρέου	1868
Παπανικολάου Ιωάννης του Χαραλάμπους	1868
Κυρίτσης Νικόλαος του Γεωργίου	1868
Παπαδής Ιωάννης του Γεωργίου	1868
Πασπάλης Κωνσταντίνος του Δημητρίου	1868
Μανίκας Αθανάσιος του Ζαχαρία	1868
Ζορμπαλάς Ιωάννης του Κωνσταντίνου	1869
Δημόπουλος Ιωάννης του Νικολάου	1869
Ζαχαρόπουλος Νικόλαος του Κωνσταντίνου	1869
Σιδηροκωστόπουλος Ελευθέριος του Δημητρίου	1869
Ντζαβέλης Ανδρέας του Δημητρίου	1869
Ανδρούσης Θεόδωρος του Αντωνίου	1869
Μίχος Ιωάννης του Φωτίου	1869
Κομματάς Νικόλαος του Βασιλείου	1870
Παπαδής Δημήτριος του Κωνσταντίνου	1870
Παπανικολάου Σπυριδών του Χαραλάμπους	1871
Μίχος Βασίλειος του Φωτίου	1871
Δημόπουλος Κωνσταντίνος του Δημητρίου	1871
Σιδέρης Ανδρέας του Δημητρίου	1872
Καραγιάννης Δημήτριος του Γεωργίου	1872
Ζαχαρόπουλος Γεώργιος του Ανδρέου	1873
Κυρίτσης Νικόλαος του Σταύρου	1873
Ματσούκας Ιωάννης του Δημητρίου	1873
Φλέγκας Δημήτριος του Ιωάννου	1873
Τραστέλης Γεώργιος του Δημητρίου	1874
Ζαχαρόπουλος Ιωάννης του Γεωργίου	1874
Παπαδής Αθανάσιος του Γεωργίου	1874
Φαλής Κωνσταντίνος του Δημητρίου	1874
Πολύζος Σπύρος του Χαραλάμπους	1874
Γιουρνάς Κωνσταντίνος του Γεωργίου	1874
Ζορμπαλάς Ιωάννης – Παπαδημήτρης	1874
Σιδέρης Κωνσταντίνος του Δημητρίου	1874
Ξεκάρφωτος Δημήτριος του Σπυριδώνος	1874

Η αυτοθυσία μιας Ευρυτανοπούλας!

Η Παναγιώτα Σταθοπούλου, από το Μεγάλο Χωριό, με την ορμή των 17 χρόνων της και την εθνική αγανάκτηση εναντίον των κατακτητών Γερμανών, γίνεται ολοκαύτωμα θυσίας στην Εθνική Αντίσταση.

Η Παναγιώτα Σταθοπούλου, μαζί με τη μητέρα και τις δυο μεγαλύτερες αδελφές της είχαν επιστρέψει από την Αμερική. Όταν ξέσπασε ο πόλεμος ζούσαν σε ένα διαμέρισμα στου Γκύζη. Στα δόλια σχέδια των Γερμανών, που είχαν καταλάβει την Αθήνα, ήταν και η κάθοδος των Βουλγάρων στη Μακεδονία. Ο ελληνικός λαός ήταν ανάστατος. Ως αντίσταση προβάλλει το μοναδικό του όπλο: Συλλαλητήριο στο κέντρο της Αθήνας.

Ήταν 22 Ιουλίου του 1943. Τη μέρα εκείνη, η Παναγιώτα ήταν άρρωστη με υψηλό πυρετό, όμως δεν ήθελε να λείπει από αυτό το εθνικό προσκλητήριο. Οι αδελφές της την πείθουν να μείνει στο κρεβάτι. Όμως όταν εκείνες φεύγουν, η Παναγιώτα δεν μπορεί να ηουχάσει, δεν την χωράει το κρεβάτι. Κάποια στιγμή, ζαλισμένη ακόμη από τον πυρετό, σηκώνεται, ντύνεται και φεύγει τρέχοντας για το κέντρο της Αθήνας. Σμίγει με τους διαδηλωτές. Κάπου 400.000 Έλληνες προχωρούν μαζί στην οδό Πανεπιστημίου. Όλοι μαζί βροντοφωνούν: *“Κάτω τα χέρια από τη Μακεδονία και τη Θράκη”*. Οι Γερμανοί αντιδρούν. Στήνουν πολυβόλα, κινούν τα τανκς εναντίον του άοπλου πλήθους. Και τότε, η ηρωική Ευρυτανοπούλα βάζει το κορμί της ασπίδα μπροστά σε ένα τανκ και απλώνει τα χέρια της να το σταματήσει. Μα το ατσάλινο θηρίο την τυλίγει στις ερπύστριές του. Τη συνθλίβει. Το αίμα της κυλάει ζεστό στην άσφαλτο.

Στην τραγική θέα μια νεαρή κοπέλα, η *Κούλα Λίλη*, βγάζει αγανακτισμένη το παπούτσι της και προσπαθεί να χτυπήσει το Γερμανό. Μια ριπή όμως την ξαπλώνει και αυτή νεκρή.

Η *Παναγιώτα Σταθοπούλου* γεννήθηκε στην Αμερική. Εκεί έμαθε να αγαπάει τη δεύτερη πατρίδα της, την Ελλάδα και θυσιάστηκε γι' αυτή.

Ο δρόμος που ήταν το σπίτι της ονομάστηκε Οδός Παναγιώτας Σταθοπούλου. Στο Μεγάλο Χωριό έχει στηθεί η προτομή της. Στο κτίριο της Τράπεζας της Ελλάδος, στη γωνία Πανεπιστημίου και Ομήρου, μια μεταλλική πλακέτα θυμίζει τη θυσία των δυο κοριτσιών.

Όσοι περνάμε από κει ας θυμόμαστε να ρίχνουμε μια ματιά εθνικής ευγνωμοσύνης.

Ευχαριστίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας Μικροχωριτών απευθύνουν θερμές ευχαριστίες προς

- Τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Ποταμιάς και φίλο κ. **Φίλιππο Καλλιάνη** για τη δωρεά των 500,00 ευρώ για τους σκοπούς του Συλλόγου μας.

- Τον συγγραφέα κ. **Αλέξανδρο Πανόπουλο**, για τη δωρεά δέκα αντιτύπων του βιβλίου του *Τρεις φορές στο Γολγοθά*.

200 χρόνια από το θάνατο του Θρυλικού ήρωα

“Εικαστική εκδοχή” του ήρωα από τον γνωστό Ευρυτάνα ζωγράφο Γιώργο Νικολακόπουλο

Εσείς Τζουμέρκα κι' Άγραφα, παλικαριών λημέρια,
αν δείτε τη γυναίκα μου, αν δείτε και τον γιο μου,
πέστε τους πως με πιάσανε και στον Πασά με πάνε.
Αρρωστημένο μ' εύρανε, ξαρματωτόν στο στρώμα,
σαν το μωρό στην κούνια του, στα σπάργαλα δεμένο.

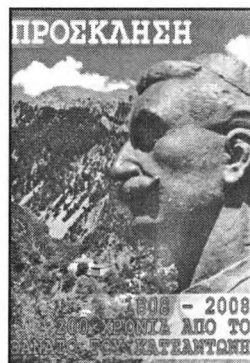
Το 2008 ήταν αφιερωμένο στον Θρυλικό Ευρυτάνα ήρωα Κατσαντώνη για τα 200 χρόνια από το θάνατό του. Ο Κατσαντώνης (Αντώνης Μακρυγιάννης), πρώτος γιος του Γιάννη Μακρυγιάννη, γεννήθηκε στο Μάραθο (Μύρσει) των Αγράφων το 1775. Και οι δυο γονείς του θανατώθηκαν από τον Αλή-Πασά στα Γιάννενα. Το θάνατό τους εκδικήθηκε ο Κατσαντώνης με πάμπολλες νικηφόρες μάχες του κατά των Τουρκαρβανιτών. Τελικά, βαριά άρρωστο, μέσα σε μια σπηλιά, τον συνέλαβαν οι άνθρωποι του Αλή-Πασά, τον πήγαν στα Γιάννενα και τον εκτέλεσαν με πολύ μαρτυρικό τρόπο. Πολλές και από πολλούς φορείς ήταν οι εκδηλώσεις που οργανώθηκαν το καλοκαίρι στ' Άγραφα:.

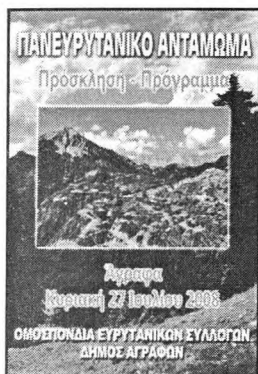
Σύλλογος Απανταχού Μαραθιωτών

Πρώτος ο Σύλλογος Απανταχού Μαραθιωτών, σε συνεργασία με το Δήμο Αγράφων και την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ευρυτανίας, οργάνωσε στο Μάραθο, πατριδα του Κατσαντώνη, εκδήλωση στις 15 Ιουνίου 2008 που περιλάμβανε επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων, προσκλητήριο Κατσαντωνιάων, ομιλίες και Αγραφιώτικο γλέντι με παραδοσιακούς χορούς. Κεντρικός ομιλητής της ξεχωριστής αυτής εκδήλωσης ήταν ο π. αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. Νίκος Κατσαρός.

Ευρυτανικό Αντάμωμα

Τα Άγραφα διάλεξε για φέτος η Ομοσπονδία Ευρυτανικών Συλλόγων για να πραγματοποιήσει το ετήσιο ευρυτανικό της αντάμωμα. Η τεράστια πλατεία των Αγράφων είχε το αδιαχώρητο. Ο κόσμος που πήγε στα Άγραφα ήταν πέρα από κάθε προσδοκία των διοργανωτών. Η γνωστή εκπομπή της ΕΡΤ3 “Κυριακή στο Χωριό” κάλυψε την όλη εκδήλωση. Διάφορα χορευτικά συγκροτήματα, με παραδοσιακές στολές και λεβέντικο χορό, έδωσαν μια ξεχωριστή νότα κεφιού και ζωντανίας στο ετήσιο αυτό γλέντι.

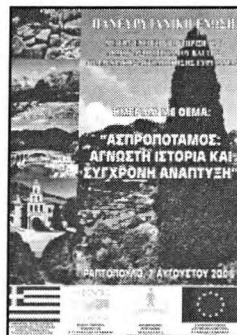

Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στην πρόεδρο κ. Βάσω Χαλκιά και τα μέλη του Δ. Σ. της Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Συλλόγων γι' αυτή τους την πρωτοβουλία καθώς και στο Δήμο Αγράφων για την συμβολή του στην επιτυχία της εκδήλωσης αυτής, που έγινε στα Άγραφα στις 27 Ιουλίου 2008. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εκπομπή "Κυριακή στο Χωριό", που μεταδόθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 2008, σύμφωνα με τους παράγοντες της εκπομπής, ξεπέρασε το ρεκόρ θεαματικότητας που είχε ως τώρα.

“Ασπροπόταμος: Αγνώστη ιστορία και σύγχρονη ανάπτυξη”.

Με τον τίτλο αυτό, η Πανευρωπαϊκή Ένωση, με την στήριξη της Νομαρχίας Ευρυτανίας και του Δήμου Ασπροποτάμου, πραγματοποίησε ημερίδα στο Ραφτόπουλο Ευρυτανίας στις 2 Αυγούστου 2008. Περίπου είκοσι ομιλητές ανέπτυξαν θέματα που φώτισαν άγνωστες πτυχές της ιστορίας της περιοχής Ασπροποτάμου, συμβάλλοντας έτσι στην καταγραφή και τον εμπλουτισμό της ευρυτανικής ιστορίας.

“Τα Άγραφα στη διαδρομή της ιστορίας”.

Επιστημονικό Συνέδριο, 8-10 Αυγούστου 2008.

Με πρωτοβουλία και οργάνωση της Πανευρωπαϊκής Ένωσης και συνεργασία του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών καθώς και τη συμβολή της Νομαρχίας Ευρυτανίας και του Δήμου Αγράφων, οργανώθηκε τριήμερο επιστημονικό συνέδριο σε τρία

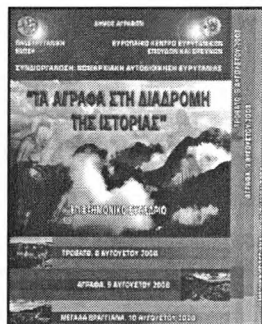
Όπως τον παλιό καλό καιρό προς τ' Άγραφα Κορφοβούνια

(Ελευθεροτυπία 19/9/2008)

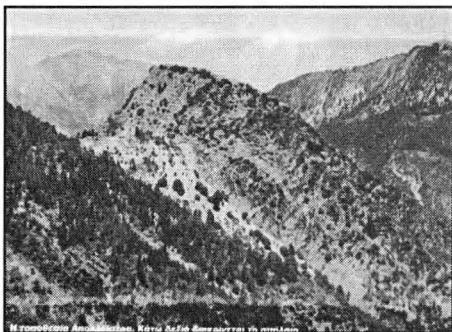
χωριά της περιοχής των Αγράφων: Στο Τροβάτο, τα Άγραφα και τα Βραγγιανά. Την έναρξη του συνεδρίου κήρυξε ο σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαος, και την τίμησαν σχεδόν όλοι οι επίσημοι παράγοντες της Ευρυτανίας.

Ήταν ένα πολύ ενδιαφέρον επιστημονικό συνέδριο με πάνω από πενήντα ομιλητές, οι οποίοι κατέθεσαν τα στοιχεία της έρευνάς τους γύρω από την ζωή και την ιστορική διαδρομή των Αγράφων. Ο τόμος που θα κυκλοφορήσει με τα πρακτικά του συνεδρίου, σίγουρα θα αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο αναφοράς για ερευνητές αλλά και αναγνώστες της ευρυτανικής ιστορίας.

Μετά τη λήξη του συνεδρίου ακολούθησε ένα γραφιώτικο γλέντι με φαγητό και λαϊκή ορχήστρα, που το οργάνωσε ο **Σύλλογος Αγραφιωτών** ως επισφράγιση ενός επιτυχημένου πνευματικού τριήμερου στα Άγραφα.

“Αποκλείστρα: Η άγνωστη ιστορία στον Προυσό του σήμερα”.

Μια πολύ ενδιαφέρουσα ημερίδα ή “εσπερίδα”, κατά τον σωστότερο χαρακτηρισμό του σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Νικολάου, ο οποίος κήρυξε την έναρξή της, οργάνωσε ο **Σύλλογος Απανταχού Καστανιωτών** στις 16 Αυγούστου 2008 στην Καστανιά Ευρυτανίας.

Κύριος ομιλητής ο Λυκειάρχης, Φιλολόγος – Ιστορικός κ. Ιωάννης Υφαντόπουλος, ο οποίος με τον εξαιρετικό αφηγηματικό και παραστατικό του λόγο ανέπτυξε άγνωστες πτυχές της “Αποκλείστρας”, μιας βουνοκορφής στην οποία δεν μπόρεσαν να πατήσουν ποτέ οι Τούρκοι και στην οποία βρήκαν καταφύγιο κάπου 15.000 γυναίκοπαιδα κατά την άλωση του Μεσολογγίου.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

Αν δεν έχετε ανανεώσει τη συνδρομή σας, θυμηθείτε ότι:

Η ετήσια συνδρομή των μελών προς την Αδελφότητα είναι το μόνο οικονομικό της στήριγμα και η δική σας συμβολή στην προσπάθεια προβολής του χωριού μας

Αποφεύγετε να στέλνετε χρήματα μέσα σε επιστολές. Για διευκόλυνση, η ταχυδρομική επιταγή πρέπει να γράφεται στο **όνομα** του μέλους του Δ.Σ., στο οποίο τη στέλνετε.

Ιστορικές Μνήμες & Προσωπικές Αναμνήσεις

Συνέχεια από προηγούμενο

Ξεκίνησε το τάγμα μας, βαδίζαμε στην κορυφή ενός ορεινού συγκροτήματος. Ο καιρός επιδεινώθηκε. Στο υψόμετρο που ήμασταν, το χιόνι έπεφτε πυκνό και ολόστεγνο. Η οροσειρά ήταν ατελειώτη. Τώρα δεν ήταν μόνο η πορεία που μας κούραζε, αλλά το χιόνι που έπεφτε και έπρεπε οι πρώτοι να κόβουν ν' ανοίξουν δρόμο και αυτό επιβράδυνε την πορεία. Αλλά και ακόμα περισσότερο ήταν ο αέρας που φύσαγε. Μας στράβωνε και μας πούμωνε. Πιανόταν, κοβόταν η αναπνοή μας. Κάτι τέτοιο έπαθα κι' εγώ. Αφού πουμώθηκα, άρχισα να χάνω τις αισθήσεις μου. Μια γλυκιά νάρκη με κυριέψε, μια νύστα, άρχισα να μην αισθάνομαι ακόμα και το κρύο. Έπεσα χάμω και σχεδόν αποκοιμήθηκα. Τότε αισθάνθηκα κάποιο χέρι να με ανασκώνει από τη θέση μου και να μου λέει: "Ξύπνα ρε, θα πεθάνεις..." Αυτός ήταν ένας από τα παιδιά της ομάδας μου. Με πήρε σβαρνώντας σχεδόν όλο το διάστημα της κορυφογραμμής, βαδίζοντας μέσα στον ανεμοστρόβιλο της χιονοθύελλας και γλίτωσα από βέβαιο θάνατο. Αν έμενα εκεί θα ξεπάγιαζα. Κάποια ώρα φθάσαμε στην άκρη αυτού του εφιαλτικού βουνού και αρχίσαμε να κατεβαίνουμε ανάμεσα στη δασωμένη πλαγιά του. Το χιόνι εδώ έπεφτε μαλακότερο. Ο αέρας κοβόταν από τα πυκνά δέντρα. Αρχίσαμε να αναπνέουμε καλύτερα. Έφυγα και γω από την προστασία του συναδέλφου και βάδισα μόνος, αφού σκεφτόμουν τι θα πάθαινα αν δεν είχα τη βοήθεια του συτρόφου.

Το έδαφος που βρισκόμασταν είχε με-

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΗ. ΔΕΡΜΑΤΑ

Ιστορικές Μνήμες & Προσωπικές Αναμνήσεις

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1998

γάλη κλήση. Ήταν όμως πολύ δασωμένο. Έπρεπε να σταθούμε εκεί. Η αποστολή μας ήταν να κυκλώσουμε μεγάλα ιταλικά τμήματα και να τα αιχμαλωτίσουμε, αλλά που να σταθείς σ' αυτόν τον κατηφορικό τόπο; Έπρεπε να κρατιέσαι από τα δέντρα να μείνεις όρθιος. Εδώ δρολάπιζε, έπεφτε χιονόνερο και το κρύο ήταν αφόρητο. Αν και είχαμε κουκουλωμένα τα' αντίσκηνα, η βρο-

χή, το χιονόνερο μας είχε μουσκέψει και προπαντός από τα γόνατα και κάτω. Τα πόδια μας πλέανε μέσα στο νερό.

Παρ' όλα αυτά και κόντρα σε κάθε λογική, όταν νύχτωσε καλά, οι άντρες του στοιχείου μου κατόρθωσαν ν' ανάψουν φωτιά και αφού κουκουλωθήκαμε όλοι στ' αντίσκηνα μας, ας ήταν και σάρα το έδαφος, κατορθώσαμε να μένουμε κοντά της. Εκείνη τη στιγμή αφού είδε τη φωτιά, ήρθε κοντά μας ο κ. Ταγματάρχης για να ζεσταθεί. Φαινόταν τέλεια απογοητευμένος όταν μας είπε: "Τι είναιι τούτο δω παιδιά μου απόψε! Θα πεθάνουμε..." Όλη τη νύχτα τη βγάλαμε έτσι μες το δρολάπι το χιόνι, τη βροχή. Αραιά ακούγονταν πυροβολισμοί από τα τμήματά μας που ήταν προωθημένα μπροστά.

Το πρωί, ο αντικειμενικός σκοπός επιτεύχθηκε. Η κυκλωτική κίνηση πέτυχε. Η ταλαιπωρία μας δεν πήγε στο βρόντο. Οι Ιταλοί κυκλώθηκαν από τα δικά μας και άλλα τμήματα του 15^{ου} συντάγματος, αν θυμάμαι καλά, και αφού οι Ιταλοί αντέταξαν ασθενή αντίσταση, προτιμώντας φαίνεται την αιχμαλωσία, παρά το ξεπάγιασμα μέσα στα βουνά. Ύστερα

απ' αυτό, εμείς πέσαμε στην πεδιάδα. Αυτό το μερόνυκτο της πορείας μας στο βουνό δεν είχαμε καμιά τροφοδοσία. Είναι ζήτημα αν είχε κανείς κάνα πορτοκάλι στο σακιδίο του. Όταν κατέβηκε το τάγμα στην πεδιάδα, βρήκαμε κάτι τσοπάνους με καμιά διακοσαριά πρόβατα. Αποφάσισε το τάγμα να τα κατασχεσει. Δίνοντας στους βοσκούς αποδείξεις να πληρωθούν από το σύνταγμα και μας είπαν όπως μπορούμε να κάνουμε παρέες και να τροφοδοτηθούμε απ' αυτά.

Εγώ δεν είχα ιδέα ούτε από σφάξιμο, ούτε από ψήσιμο. Αλλά το στοιχείο μου ήταν ένας κι ένας γι' αυτές τις δουλειές, πολύ ειδήμονες. Πήραν μια προβατίνα για πέντε και διεκδικούσαν και άλλες. Ψήσαμε αυτή τη μία, τη μοιράσαμε από 2-3 οκάδες ο καθένας και καθώς ήταν ανάλατη και με τη λαιμαργία που φάγαμε το κρέας αρρωστήσαμε όλοι. Προχωρήσαμε και φθάσαμε στο χωριό Κούτσι. Εκεί ήταν και Ιταλοί αιχμάλωτοι. Περί τους 700 υπολογίζονταν. Ανακατευθήκαμε μαζί τους. Όλοι μιξοκλαίγανε και καταριόταν το Μουσολίνι και το φασισμό που τους πήραν στο λαιμό τους.

Εδώ πολλοί από μας κατακλείσαμε σε σπίτια άδεια από κόσμο. Μεταξύ αυτών των σπιτιών ήταν και κάποια σαν αναρρωτήρια και δεδομένου ότι εξουδετερώθηκε η δύναμη που μας κράταγε σε αυστηρή επιφυλακή, μπαίνοντας στα σπίτια αισθανόμασταν πιο άνετα. Σ' ένα τέτοιο σπίτι αναρρωτήριο πήγα και γω. Ήταν πατωμένο με σανίδια, μεγάλη πολυτέλεια για μας. Ρίξαμε τις κουβέρτες και με προσκέφαλο το γυλιό προσπαθούσαμε να κοιμηθούμε. Όπου ακούμε φασαρία απ' έξω και ώσπου να καταλάβουμε τι γίνεται, έμπασαν μέσα στο δωμάτιο τέσσερις Ιταλούς με κρουαγιήματα, άλλος στα ποδάρια και άλλος στα χέρια, που ρέκαζαν από τους πόνους και έλεγαν τις συνηθισμένες κατάρες, που, χωρίς να τις καταλαβαίνουμε, ξέραμε ότι αφορούσαν το Μουσολίνι και το φασισμό του. Δεν υπήρχε πρόβλημα γιατί υπήρχε χώρος και γι' αυτούς να ξαπλώσουν, όπως και ξάπλωσαν δίπλα μας. Αλλά αφού πέρασαν κάνα δυο ώρες η κατάσταση έγινε αφόρητη. Οι ψείρες κυκλοφορούσαν και

ανακατώθηκαν οι δικές τους με τις δικές μας. Φαίνεται δεν πολεμάγαμε μόνο εμείς αλλά και αυτές. Είχανε διαφορές και αυτές τις εκδήλωναν όχι μόνο με περπάτημα πάνω στα κορμιά μας αλλά και με άγρια τοιμπήματα. Τα σόγια τους ήταν οι δικές μας άσπρες, οι ιταλικές κόκκινες με ανασηκωμένες ουρές. Τρομάξαμε να ξημερωθούμε από τη φαγούρα και σκεπτόμασταν τι βελτιωμένο σόι ψειρών θα βγει από αυτή τη διασταύρωση.

Κοντά μας ήταν και ένα τμήμα Κρητών. Δεν θυμάμαι ακριβώς πόσοι ήταν. Θυμάμαι ένα περιστατικό που έγινε με αυτούς. Είπαμε ότι όλοι μαζί με τα τμήματά μας, με την έφοδο και την κυκλωτική κίνηση που κάναμε αιχμαλωτίσαμε πολλούς Ιταλούς. Αυτοί δεν μπορούσαν να μείνουν μαζί μας. Έπρεπε να πάνε πίσω και έπρεπε να τους συνοδέψει, σύμφωνα με τον κανονισμό, σημαντική δύναμη. Γιατί παρ' όλο που παραδόθηκαν είναι άγνωστο τι μπορούν να κάνουν. Κάποιος, λοιπόν, έξυπνος Κρητικός είχε την έμπνευση να κάνει το εξής κόλπο: Αφού τους απόπλισαν, μάζεψε από όλους τις ζώνες και έκοψαν από τα παντελόνια τα κουμπιά. Έτσι, δεν μπορούσαν να πάνε πουθενά, ούτε να τρέξουν, γιατί θα τόνεφτανε τα παντελόνια. Ο τρόπος αυτός ήταν λιγάκι προσβλητικός για τους αιχμαλώτους, αλλά πολύ αποτελεσματικός, γιατί χρειάστηκε μόνο μια διμοιρία να συνοδέψει τόσο κόσμο.

Σ' αυτό το μέρος που καταλάβαμε δεν βρήκαμε πολλά εφόδια όπως στο Δερβενάκι και Κακαβιά, γιατί οι Ιταλοί πρόλαβαν και τα μετέφεραν στην καινούργια γραμμή που θα αμύνονταν, ευθυγραμμιζόμενοι με το Τεπελένι. Ο λόχος μας έπρεπε να προχωρήσει από ένα στενό μονοπάτι που σχηματίζεται σε μια λαγκαδιά, ανάμεσα από πυκνούς θάμνους, ρικές και κουμαριές, που δεν πέραγε τίποτα ανάμεσά τους. Με δυσκολία βαδίζαμε εις φάλαγγα κατ' άντρα, ενώ τα πόδια μας βούλιαζαν μέσα στην παχιά λάσπη που είχε σχηματιστεί. Με μεγάλο κόπο και αφού βαδίσαμε δυο ώρες περίπου σ' αυτό το βάλτο φθάσαμε στον προορισμό μας, που ήταν το χωριό Καλαράτη.

συνέχεια στο επόμενο τεύχος

Έρωτος και Ρέντη γωνία

του Κώστα Τριανταφύλλη

Συνέχεια από προηγούμενο

“Όχι στις έντεκα, στις δέκα”, πρόλαβα να της πω κι εξαφανίστηκε μέσα στη νύχτα. Ααα! Θα ‘χει δίκιο, κάτι της συμβαίνει, δεν μπορεί να παιδεύεται έτσι η γυναίκα. Στ’ αυτιά μου ηχούσαν οι λέξεις που μου είπε το περασμένο βράδυ: “Δημήτρη, σ’ έχω ανάγκη”. Ανάγκη; Τι ανάγκη δηλαδή; Θέλει χρήματα; Και δε μου το ‘λεγε; Ααα πα πα! Δεν είναι χρήματα. Υπήρχε κι εκείνη η νυχτερινή χειραφία, εκείνο το ιδρώμα του χεριού. Περισσότερο να πω πόσο υπέφερα. Ώσπου να πάει δέκα η ώρα το πρωί, με είχαν τσακίσει η αϋπνία και η αγωνία.

Έφυγα νωρίς απ’ το μαγαζί της λαχαναγοράς κι ανέβηκα στ’ άλλο στην Αθήνα, που ‘χα το ραντεβού. “Πού να υποδεχτώ αυτή τη γυναίκα;” σκεφτόμουν, “άμα ανέβει στο πατάρι, θα σκάσει, θα λιποθυμήσει”.

Έπειτα δεν ήθελα να ξέρει ότι εγώ ζω κάποια ώρα μέσα σ’ ένα τέτοιο χώρο. Την περίμενα λοιπόν κάτω. Ήρθε στην ώρα της. Είχε κι αυτή τα μαύρα της τα χάλια.

“Δεν μπορούμε να μιλήσουμε εδώ”, της λέω “θα πάμε κάπου αλλού να τα πούμε”. “Το βλέπω, έχεις δίκιο”, μου απαντάει. Εν τω μεταξύ, φαινόταν ότι δεν της άρεσε η μυρωδιά που ‘χε η δική μας δουλειά. Μ’ άφησε να βρω εγώ το σημείο που θα καθόμαστε. “Φοβάσαι μη μας δει κανείς;” τη ρωτάω. “Ασφαλώς, μα γι’ αυτό το λόγο είχα διαλέξει να συναντηθούμε στη δουλειά σου. Δεν μπορούσε να μας παρεξηγήσει κανένας εκεί, φαντάστηκα”. “Ναι, δίκιο έχεις”, της απαντάω, ενώ βασιανίζομουν να ανακαλύψω το μέρος όπου θα καθόμαστε. “Στου Ζόναρς λέω να πάμε, τι λες;” “Τι είναι αυτό;” μου απαντάει.

Της εξήγησα. Δε διαφώνησε. Απομονώθηκα σε μια γωνία και παραγγείλαμε ό,τι ήθελε ο καθένας. Μετά από μιάμιση ώρα αντιληφθήκαμε ότι δεν είχαμε ακουμπήσει τα πράγματα που είχαμε παραγγείλει. Εκείνη μιλούσε συνεχώς. Η λαλιά της ήρεμη, βελούδινη, οι κινήσεις της χαριτωμένες και τα λόγια της πειστικά. Δε μου άφηνε περιθώρια να αμφιβάλλω για ό,τι μου εξιστορούσε:

“Θέλω να με συγχωρήσεις” έλεγε και ξανάλεγε “που σε αναστάτωσα. Ήθελα να μιλήσω, να πω τον πόνο μου σ’ ένα σοβαρό άνθρωπο. Από χρόνια σκεφτόμουν να κάνω αυτό που έκανα τώρα, μα δεν το τολμούσα. Ο Άρης δεν είναι αυτό που φαίνεται. Είναι ένα κτήνος, από πάσα άποψη. Μην κοιτάς το θέατρο που παίζουμε, δεν είμαστε δεμένο ανδρόγυνο.

Από σένα, Δημήτρη, ζητάω να έρχεσαι συχνότερα στο σπίτι μας, για να σπάμε τη μονοτονία. Κι όποτε εσύ νομίζεις, να συναντιόμαστε εδώ και να τα λέμε. Δε μου λείπει τίποτ’ άλλο απ’ τη ζωή, εκτός από έναν άνθρωπο που να λέω τον πόνο μου, τον καημό μου. Θα μου πεις, γιατί δεν τα λέω στη γυναίκα σου, τη Βάγια; Δε θέλω, νομίζω ότι θα τα πει παντού, ότι θα με παρεξηγήσει”.

Τρεις και πλέον ώρες μονολογούσε ή έκλαιγε ή έπινε νερό. Το πρόσωπό της είχε γίνει κάτωχρο, τα μάτια της κατακόκκινα. Σίγουρα είχα απέναντί μου έναν άνθρωπο που κάτι ήθελε να μου πει, που οπωσδήποτε δεν ήταν αυτά που άκουγα. Δεν μπορούσα να διανοηθώ τι είδους στήριγμα μπορούσα να της γίνω εγώ. Δε μου είχε ξανατύχει τέτοιο πράγμα. Φύγαμε απ’ το

ζαχαροπλαστείο. Συμφωνήσαμε ότι στο δρόμο θα βαδίζαμε χωριστά και θα συναντιόμαστε εκεί που είχα παρκάρει το αυτοκίνητό μου. Στη διαδρομή απ' την αγορά της Αθήνας μέχρι το Χολαργό, σχεδόν δεν ανταλλάξαμε κουβέντα. Φαινόταν έντονα προβληματισμένη, σχεδόν μετανιωμένη για όσα μου είπε:

“Θα μ' αφήσεις εδώ, δε θέλω να δει η Βάγια πως είμαι στο αυτοκίνητό σου”. “Δε νομίζω ότι θα της περάσει κάτι κακό απ' το μυαλό”, της λέω. “Όχι, όχι, άσε με εδώ. Συγγνώμη που σ' αναστάτωσα, συγγνώμη που κατέβηκα τόσο χαμηλά. Χρόνια περίμενα τούτη τη μέρα”. Κατέβηκε πεντακόσια μέτρα μακριά κι ανηφόρισε με τα πόδια.

- Να σε ρωτήσω κάτι; Μου λείπει ο Δημήτρης.

- Ναι, του απαντώ.

- Αν σου τύχαινε εσένα αυτή η γυναίκα, τι συμπέρασμα θα έβγαζες; Πως θα τη χαρακτήριζες;

- Κυρ Δημήτρη μου, εγώ δεν έχω τέτοιες εμπειρίες. Εγώ μια ζωή στο μεροδούλι. Πάντως, αν τύχαινε κάτι τέτοιο, δε θα μπορούσα να βγάλω συμπέρασμα. Ξέρω γω τι διάολο να 'θελε;

- Μμμ, ακριβώς το ίδιο έπαθα κι εγώ. Μη νομίζεις ότι ήμουνά κάνας γυναικάς. Ε, σαν παιδί γύριζα, όταν όμως έκανα δικό μου σπίτι τελειωσαν αυτά, όλη τη δύναμη την έβαλα στη δουλειά και στην οικογένεια.

“Οπωσδήποτε, η μεγάλη απορία μου 'φυγε”, συνέχισε ο κυρ Δημήτρης, “αλλά στη θέση της γεννήθηκαν άλλες που επίσης δεν με άφηναν να ησυχάσω:

“Δηλαδή, εγώ για να βοηθήσω τη Βάνα, πρέπει να περνάω ώρες ολόκληρες στο σπίτι της;

“Α πα, πα! Αυτό δε γίνεται. Ποιες ώρες; Στις δέκα και στις έντεκα το πρωί, που γυρίζω, θα κάνω επισκέψεις; Κάτι δεν πάει σωστά. Δηλαδή, εγώ τώρα θα συμπαραστέκομαι στη γειτονισιά μου, στη γυναίκα του φίλου μου του Άρη; Τι να συμπαραστέκομαι; Να βλέπει εμένα, έστω μια ώρα, για να ξεχνάει τον κακό τά-

χα άνδρα της, με τον οποίο στη συνέχεια θα ζει όλο το εικοσιτετράωρο;

“Άαα, κυρά-Βάνα, δεν πάμε καλά. Η δική μου γυναίκα τι θα φανταστεί, όταν ξαφνικά θα με βλέπει να πηγαινοέρχομαι απέναντι; Ο Άρης πώς θα το πάρει; Όχι, όχι. Εδώ πάμε γι' άλλα πράγματα. Μπορεί, τι μπορεί, δηλαδή σίγουρα θα γίνουμε άνω κάτω. Για τέτοια είμαστε, έχουμε από τρία παιδιά ο καθένας.

“Απ' την άλλη μεριά, σκεφτόμουν κι εκείνη. Μου εμπιστεύτηκε κάτι, ζητούσε μια συμπάρασταση, μάλλον, στα ψυχολογικά της προβλήματα.

“Δε θα χαθούμε, βρε αδελφέ”, είπα μέσα μου, “θα τη φωνάξω μια μέρα και θα της εξηγήσω πώς έχουν τα πράγματα. Λογικός άνθρωπος είναι, θα καταλάβει”.

“Έτσι συμβιβάσθηκα με τον εαυτό μου και αποκοιμήθηκα. Το απόγευμα πετάχτηκα απέναντι, έτσι μηχανικά. Ήταν μόνη της, χαμογέλασε από ικανοποίηση, που πήγα. Της είπα πως έπρεπε το συντομότερο να συναντηθούμε. Δέχτηκε. Ορίσαμε ραντεβού την επόμενη κιόλας ημέρα, την ίδια ώρα και στο ίδιο στέκι. Έφυγα. Μετά από λίγο ήρθε εκείνη στο δικό μας σπίτι και καθότανε με τις ώρες. Περιχαρής συζητούσε με τη γυναίκα μου περί ανέμων και υδάτων.

“Όλη τούτη την ώρα παρατήρησα ότι μου έριχνε ματιές απροσδιόριστου ενδιαφέροντος. Κάπως έτσι συνέλθα κι εγώ τον εαυτό μου. Δεν ανησύχησα όμως, η επόμενη μέρα ήταν κοντά κι όλα αυτά τα πράγματα θα ξεκαθάριζαν.

“Συναντηθήκαμε πάλι στο 'Zonar's'. Ήταν περιποιημένη και γελαστή. Ντυνόταν πάντοτε σεμνά. Σήμερα είναι η σειρά σου, Δημήτρη, απ' ό,τι συμπεραίνω. Πες μου ό,τι θες, μ' αρέσει να σε βλέπω και να σ' ακούω”

“Μιλήσαμε πολλές ώρες. Συμφωνήσαμε και διαφωνήσαμε στα πάντα. Η απάντηση του ενός στα ερωτήματα του άλλου δημιουργούσε άλλα πολλά ερωτήματα, που ζητούσαν κι άλλη συνάντηση για να αλληλοσπαντηθούν. Με μεγάλη λοιπόν ευχαρίστηση ξαναορίσαμε την Τρίτη μας

συνάντησης, για να λύσουμε τ' άλυτα. Για να λογικέψουμε τα παράλογα.

" Ο καθένας απ' τη μεριά του φαινότανε ν' αντιλαμβάνεται ότι δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτές οι συναντήσεις. Αλλά, απ' την άλλη μεριά, τις ήθελε και τις επιδίωκε. Συναντηθήκαμε επτά φορές στο ίδιο σημείο και θα πρέπει να κουβεντιάσαμε πάνω από σαράντα ώρες.

" Τι είπαμε; Τίποτα. 'Πότε θα ξανασητηθούμε;' Ρωτούσαμε σχεδόν μ' ένα στόμα ο ένας τον άλλον, όταν χωρίζαμε την τελευταία φορά.

" 'Αύριο;' 'Θες αύριο;' 'Ναι.' 'Την ίδια ώρα;' 'Ναι.'

" 'Αυτή θα 'ναι και η τελευταία φορά', σκεφτόμουν. 'Πρέπει να γίνει κάτι, να σώσουμε τις οικογένειές μας. Τι φταίει τα παιδιά; Αφού τόσες ημέρες με την κουβέντα δε βρήκαμε άκρη, θ' αλλάξω, θα γίνω απότομος, χυδαίος. Έτσι θα με σιχαθεί, θα πάψει να 'χει την εντύπωση ότι είμαι ένας υπέροχος, πολιτισμένος άνθρωπος, όπως έλεγε'

" 'Μην κάθεσαι, πρέπει να φύγουμε από δω', της είπα τη στιγμή που μπήκε στο ζαχαροπλαστείο. 'Εντάξει.' Βγήκαμε έξω και βαδίζαμε προς την Πλατεία Συντάγματος.

" 'Σου συμβαίνει κάτι;' 'Ναι, θα σου πω.' Σε λίγο βρεθήκαμε στο εσωτερικό του ξενοδοχείου 'Μεγάλη Βρετανία,' με κατεύθυνση προς τους ανεγκυστήρες.

" 'Τι είναι εδώ;' Με ρωτάει 'Που πάμε;' 'Θ' ανεβούμε στον τρίτο όροφο' της απαντάω, 'για να μη μας βλέπουν οι περαστικοί.' 'Πολύ καλά.'

" Σε δυο λεπτά άνοιγα την πόρτα ενός δωματίου, τα κλειδιά του οποίου είχα φροντίσει να προμηθευτώ από πιο νωρίς. 'Τι είναι εδώ;' Με ρωτάει. 'Ο χώρος που σου είπα για να μη μας βλέπουν οι περαστικοί.'

" 'Μα εδώ είναι δωμάτιο.' 'Ε, ναι, το ξέρω.'

" 'Έγινε θηρίο: 'Πάμε να φύγουμε γρήγορα.' 'Να φύγουμε, δεν έχω αντίρρηση, δυο λεπτά θέλω να σου εξηγήσω κάτι', της λέω, ενώ κλείνω την πόρτα του δω-

ματίου.

" Σωριάστηκε λιπόθυμη στο πάτωμα. Τα 'χασα. Μ' έπιασε πανικός. Της έβρεχα το πρόσωπο με λίγο νερό, έκανα ό,τι μπορούσα να τη συνεφέρω, μα τίποτα. Δεν ήταν ψεύτικα όλ' αυτά, το προσωπικό της ήταν κατάχλομο. Έβαζα τα' αυτί μου στην καρδιά της, χτυπούσε αργά, αργά.

" 'Ένα γιατρό, φώναξα, 'ένα γιατρό.'

" ' Όχι, όχι', μου απάντησε, με φωνή που εβγαίνει με δυσκολία. Την έβαλα πάνω στο κρεβάτι. Όταν ξύπνησε, ήταν ημίγυμνη, σκεπασμένη με το σεντόνι, γιατί της είχα βγάλει το σακάκι και τη φούστα του ταγιέρ. Εγώ καθόμουνα δίπλα της, στο σκαμπό του μπάνιου και περίμενα με αγωνία να συνέλθει. Άρχισε να κλαίει δυνατά.

" 'Μην κλαις, μην κλαις', της λέω, 'φεύγουμε τώρα, φεύγουμε. Σήκω, σήκω', της λέω. Έμεινε ασάλευτη. Της πιάνω το χέρι για να τη βοηθήσω να σηκωθεί. Ένιωσα ότι μου το 'σφιξε με δύναμη περισσότερη απ' ό,τι υπολόγιζα πως θα 'χε. Μου φάνηκε πως το χέρι της ιδρωσε, όπως ακριβώς ιδρωσε εκείνη την πρώτη φορά που με περίμενε αργά τη νύχτα έξω απ' το σπίτι μου, να μου πει πως με είχε ανάγκη.

Εδώ θα κλείσω την αυλαία για λίγο, κύριε ασφαλιστή, γιατί δεν έχω σκοπό να σου περιγράψω ερωτικές σκηνές. Λίγο πολύ, είναι γνωστό τι συμβαίνει μεταξύ δυο ανθρώπων. Όπως φαντάζεσαι, το ίδιο συνέβη και σ' εμάς. Όπως δεν μπορώ να μη σου πω κάποια πράγματα που έμένα με συγκλόνισαν, μου σημάδεψαν τη ζωή και που ήταν η αρχή του δράματός μου:

" Μείναμε αγκαλιασμένοι κάτω από τα σεντόνια μέχρι τ' απόγευμα. Κάπου, κάπου ανταλλάσσαμε καμιά κουβέντα. Ο καθένας για τους δικούς του λόγους ήτα βυθισμένος σε ατέλειωτες σκέψεις. Έριχνα συχνά ερευνητικές ματιές στο προσωπό της για να μαντέψω αν είναι θυμωμένη μαζί μου. Ποτέ μου δεν είχα δει τα μάτια της από τόσο κοντά. Δεν μπορούσα να καταλάβω τι μου συμβαίνει.

συνεχίζεται

ΚΡΑΥΓΗ

Ποια μοίρα σε κατάρτεξε και σε μοιρολογάνε,
ποια νύχτα σκέπασε βαρειά μ' αντάρα τη ψυχή σου
και θλόωσε η σκέψη σου στην κορυφή του νου σου.

Ποια χέρια σε καρφώσανε στον μαχαιριού την κόψη,
ποιοι θάψαν το τραγούδι σου σε στοιχειωμένο δάσος
και καταπνίξεις την οργή κι αλέθεις μαύρο δάκρυ.

Ποιες μπόρες σε μαστίγωσαν μερόνυχτα στον κάμπο
και ποιοι 'ναι που σε δέσανε πιστάγκωνα στο βράχο
κι έχεις για σπίτι τα σπηλιά, λημέρια τα προσήλια.

Ποιανού φιδιού δαγκώματα πε μου σε φαρμακώνουν
και κόπηκε η ανάσα σου, ράγισε η φωνή σου
κι έβαλες στρώμα σου τη γης την πέτρα μαξιλάρι.

Ποια χείλι σε πλανέψανε με λόγια του θανάτου
και σε σηκώσανε ψηλά να μπεις μέσα στο σπίτι,
ήλιος στη χάση του θαμπός σαν γιος τ' αποσπερίτη.

Ποιος το φεγγάρι έβαψε κόκκινο σε μια νύχτα,
ποιο λάβωμα θανάσιμο μάτωσε τη ματιά σου
και ποιος τραγούδι άρχισε για χάρη του φωνιά σου.

Ποια αετομάνα χίμηξε πάνω στα περιστέρια,
ποιος κίνησε το γδικιωμό κρυφά για το χαμό σου,
ποιος σκέπασε μ' ασφοδελούς θανάτου τ' όνειρό σου.

Ποιο χαροπούλι έσκουζε και οβήσθηκε το φέγγος
και ποιος ήταν που έσυρε παράπονο βγαλμένο,
πόνου κραυγή μεσ' απ' τη γη, σαν κάστρο κουρσεμένο

Αντάρα σκέπασε βαρεία τα μάτια και το νου σου
και θάβει το τραγούδι σου φονιάς να μην τ' ακούσει.
Μαύρος αετός από ψηλά βιγλάει την πολιτεία.

Νίκος Μπακογιάννης

λέγε γέλιο

Διάλογος με το Θεό

Ένας Αυστραλός ήθελε να ερευνήσει τις συνήθειες των πιο γνωστών χριστιανικών εκκλησιών. Έτσι, ξεκίνησε την έρευνά του από την Ευρώπη. Πήγε πρώτα στην Αγγλία. Μπήκε στην πρώτη εκκλησία που συνάντησε. Εκεί παρατήρησε ότι δίπλα σε ένα επίχρυσο τηλέφωνο ήταν μια μικρή πινακίδα που έγραφε: '10.000 δολάρια κάθε τηλεφώνημα'. Παραξενεμένος, βρίσκει τον ιερέα και τον ρωτάει για τι πράγμα χρησιμοποιούν αυτό το τηλέφωνο. Ο ιερέας του απάντησε ότι είναι για μια απ' ευθείας επικοινωνία με το Θεό στα Ουράνια.

Ο επόμενος σταθμός ήταν η Γαλλία. Και εκεί, στην πρώτη εκκλησία που μπήκε είδε το ίδιο χρυσό τηλέφωνο, με την ίδια ταμπέλα δίπλα του. Σε ερώτησή του προς τον ιερέα πήρε την ίδια απάντηση: 'Είναι για άμεση σύνδεση με το Θεό'. Συνέχισε την έρευνά του στη Γερμανία, Τσεχία, Ιταλία ... Παντού συναντούσε το ίδιο χρυσό τηλέφωνο, το ίδιο κοστολόγιο και την ίδια εξήγηση. Έφτασε και στην Ελλάδα, μπήκε και πάλι στην πρώτη εκκλησία, είδε το ίδιο χρυσό τηλέφωνο, αλλά η πινακίδα δίπλα του έγραφε: '80 λεπτά το τηλεφώνημα'. Έκπληκτος έσπευσε να βρει τον ιερέα:

- 'Πάτερ μου', του λέει, 'ταξίδεψα σε όλη την Ευρώπη και είδα στις εκκλησίες το ίδιο χρυσό τηλέφωνο, που το χρησιμοποιούσαν για μια απ' ευθείας συνομιλία με τον Ουράνιο Πατέρα και στοιχίζε 10.000 δολάρια. Γιατί είναι τόσο φτηνά στην Ελλάδα;'

- 'Τέκνον μου', απάντησε ο ιερέας χαμογελώντας, 'τώρα βρίσκεσαι στην Ελλάδα και από αυτό το τηλέφωνο επιτρέπονται μόνο τοπικά τηλεφωνήματα'.

Από Ελένη Λαϊνή -Κόνιτς, Greenville, S.C. ΗΠΑ

Επιστολές προς την Αδελφότητα

**+ Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β΄**

Αριθμ Πρωτ./Χ/ΕΞ. 1804 /2008

Εν Αθήναις τη 4^η Ιουνίου 2008

Ερίτιμον
Καν Αμιλιάν Κουτσούκη
Αδελφότητα Μικροχωριτών
“Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ”
Αγλαύρου 19-21
117 41 ΑΘΗΝΑΣ
Ερίτιμε κα Κουτσούκη,

Με πολλή χαρά έλαβα το τεύχος 84 του περιοδικού “ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ” και θερμά σας ευχαριστώ.

Διάβασα και για τον “εξεχωριστό καθηγητή” και συγκινήθηκα. Σας ευχαριστώ για τις θύμησες των ωραίων εκείνων χρόνων.

Εύχομαι ο Θεός να σας ευλογεί, αγιάζει και στον Κώστα να χαρίζει παν θεϊόν δώρημα.

Μετ’ ευχών διαπιύρων
(ιδιόγραφη υπογραφή)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς
Αθήνα, 02/06/2008 Α.Π.Γ.Γ.: οικ. 1123

Προς:
ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ Γράμματα
Υπ’ όψιν κας Αιμιλίας Κουτσούκη
Εκδότρια/Διευθύντρια
Αξιότιμη κυρία Κουτσούκη,
Σας ευχαριστούμε για την αποστολή του τεύχους “ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ Γράμματα” και για την ιδιαίτερη αναφορά και υποστήριξη σας στο νέο θεσμό των Τοπικών Συμβουλίων Νέων.

Σας ευχόμαστε καλή συνέχεια στο έργο σας.
Με εκτίμηση,
(υπογραφή)
Παντελής Σκλιάς
Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς

Στη στήλη αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία ή έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα και αφορούν κυρίως Ευρυτάνες, την Ευρυτανία ή γενικότερα τη Ρούμελη

Το αυγό, ως τρόφιμο και σύμβολο.
Του Γ. Κ. Παπαδόπουλου, Ομότιμου Καθηγητή Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα 2008

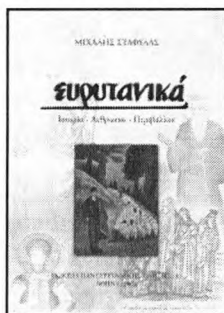
Κοσμημένη με χαρακτηριστικές ρήσεις γύρω από το αυγό, ο καθηγητής Γ. Παπαδόπουλος, μας δίνει μια σφαιρική επιστημονική μελέτη για την πιο θρεπτική και αγαπημένη τροφή όλων μας.

Πόσα δεν μαθαίνουμε για το κοινότατο μεν, άγνωστο δε, όπως αποδεικνύεται από αυτό το βιβλίο, καθημερινό μας αυγό. Από την ιστορική και συμβολική του αξία, τα στατιστικά του, τα ποιοτικά του χαρακτηριστικά και πως αυτά μπορούν να βελτιωθούν, τη διατροφική του αξία, μέχρι και συνταγές για γευστικότερες λιχουδιές.

Ένα ευχάριστο, καλογραμμένο, καλάϊσθητο, αλλά κυρίως ενδιαφέρον και χρήσιμο βιβλίο για όλους, με πολλά κατατοπιστικά σχεδιαγράμματα και πίνακες, που μας πληροφορεί για τα πάντα γύρω από το αυγό χωρίς όμως να μας λείει αν ... *‘Η κότα έκανε τ’ αυγό ή τ’ αυγό την κότα.’*

Ευρυτανικά: Ιστορία - Άνθρωποι - Περιβάλλον, του Λογοτέχνη-συγγραφέα Μιχάλη Σταφυλά, έκδοση Πανευρυτανικής Ένωσης, Αθήνα 2008

Με πρωτοβουλία της Πανευρυτανικής Ένωσης συγκεντρώθηκαν σημαντικά κείμενα του γνωστού Ευρυτάνα συγγραφέα, Μιχάλη Σταφυλά, σε έναν τόμο που θα αποτελεί σημείο αναφοράς σε κάθε ερευνητή της Ευρυτανίας. Και αυτό

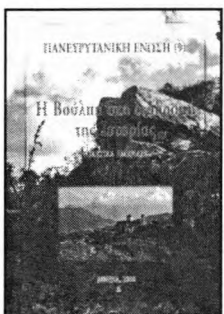

ανθρώπους της.

Με το ασύχαστο πνεύμα του συλλαμβάνει, ερευνά και φέρνει στο φως πολλές πτυχές της ευρυτανικής ζωής και με την μοναδική λογοτεχνική του πέννα τις καταγράφει για να γίνουν ευρύτερα γνωστές και να χρησιμεύουν ως πηγή γνώσης και έρευνας στις σημερινές και επόμενες γενιές.

Το έργο του Μιχάλη Σταφυλά είναι σημαντικό, πλούσιο και πολυποίκιλο. Γι' αυτό και η έκδοση αυτή με τα πιο σημαντικά "ευρυτανικά" του κείμενα, συγκεντρωμένα όλα μαζί σε μία έκδοση, είναι μεγάλης αξίας για τους Ευρυτάνες και την Ευρυτανία.

Η Βούληψη στη διαδρομή της Ιστορίας, Τόμος Πρακτικών Ομώνυμου Συνεδρίου, έκδοση Πανευρυτανικής Ένωσης, 2008

πολιτικοί και όχι μόνο έπαιξαν σημαντι-

γιατί ο Μιχάλης Σταφυλάς ασχολείται, χρόνια τώρα, αδιάκοπα με μεράκι και πείσμα για όλα όσα αφορούν την γενέτειρά μας: Τα ιστορικά της, τα λαογραφικά, το περιβάλλον, τους

Οι ρίζες της Βούληψης χάνονται στην αρχαιότητα. Η συμβολή της στους αγώνες του έθνους για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού αλλά στους νεώτερους πολέμους πολύ μεγάλη. Βουλπιότες

κό ρόλο στα κοινά όχι μόνο της Ευρυτανίας αλλά και της Ελλάδας γενικότερα.

Όλα αυτά και πολλά άλλα περιγράφονται στις 206 σελίδες του παραπάνω Τόμου, που περιλαμβάνει τις εισηγήσεις 15 ειδικών επιστημόνων και ερευνητών, οι οποίες παρουσιάστηκαν σε σχετική ημερίδα, που πραγματοποιήθηκε στη Βούλπη στις 18 Αυγούστου 2007.

Πρόκειται για μια καλαίσθητη, ενδιαφέρουσα έκδοση, εμπλουτισμένη με σχετικές φωτογραφίες, που διαβάζεται ευχάριστα και φωτίζει την ιστορικότητα της γραφικής Βούλπης της Ευρυτανίας.

Η εις Άγιον Ανακήρυξις Ευγενίου του Αιτωλού: Εόρτιοι εκδηλώσεις και συναφείς δραστηριότητες, του Παναγιώτου Κων. Βλάχου, Αθήναι, 2008.

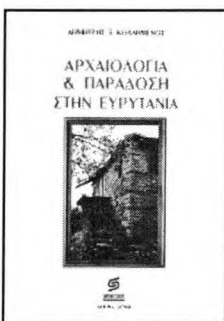
Πέρασαν 25 χρόνια και πλέον από τότε που ο Ευγένιος ο Αιτωλός ανακηρύχθηκε από την Εκκλησία μας Άγιος και εορτάζεται στις 5 Αυγούστου. Τα όσα προηγήθηκαν και όσα επακολούθησαν μέχρι σήμερα απο-

τελούν το περιεχόμενο του παραπάνω ογκώσους τόμου, που επιμελήθηκε ο πρωτεργάτης όλων των σχετικών εκδηλώσεων, που έγιναν έκτοτε, κ. Παναγιώτης Κ. Βλάχος, Πρόεδρος του Συνδέσμου "Ευγένιος ο Αιτωλός".

Τον τόμο προλογίζει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Νικόλαος. Σκιαγραφώντας την προσωπικότητα του Ευγενίου Αιτωλού, γράφει, μεταξύ άλλων: "Είναι μια πολυέδρος και δυναμική μορφή εκκλησιαστικού και εθνικού ηγέτη και σοφού διδασκάλου, ο οποίος δια των λόγων, των συγγραμμάτων, των υπ' αυτού ιδρυθέντων σχολείων και των πολυαριθμών μαθητών και διαδόχων του διεύλαξε την ορθήν πίστιν, κατεπολέμησε την αμάθειαν, εστήριξε τους κλονουμένους,

ήλεγξε τους ραθύμους, υπερήσπισε τους αδυνάτους, ενί λόγω απέβη δι όλους ο έμψυχος "νόμος της αρετής", απαρασάλευτος εις την ταπεινώσιν και ανεξάντλητος εις την προσφοράν".

Αρχαιολογία και Παράδοση στην Ευρυτανία, του Δημήτρη Ι. Κολλημένου, Αθήνα 2008.

Ο συγγραφέας του βιβλίου αυτού αναφέρεται σε τρία χωριά του Δήμου Βίνιανης, την αρχαία Κύφο, τα Καλύβια και την Κερέσοβα. Μας φέρνει στο φως άγνωστα ιστορικά μνημεία προχριστιανικής εποχής

και χωριά χριστιανικής εποχής που έχουν σβήσει από το χάρτη.

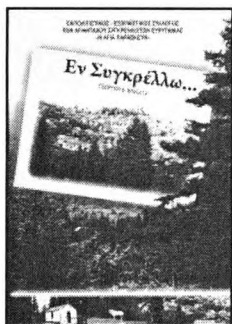
Όμως δεν σταματά εδώ. Καταγράφει ένα γραφικό νερόμυλο, που βρίσκεται στο χωριό Δάφνη και περιγράφει την τεχνική λειτουργίας του. Στην ίδια περιοχή είναι και το μοναστήρι της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος, καθώς και το ξωκλήσι του Αη-Γιάννη. Με την ρέουσα, καλλιγραφική πέννα του, ο κ. Δ. Κολλημένος αναμοχλεύει την παράδοση και εξιστορεί την πορεία και των δυο αυτών ιερών χώρων μέσα στο χρόνο.

Είναι μια ενδιαφέρουσα έκδοση, που εμπλουτίζει την ιστορία και παράδοση της ευρυτανικής γης.

Εν Συγκρέλλω... Ευθυμοδιηγηματογραφήματα, του Γιώργου Νταουλά, έκδοση Συλλόγου Συγκρελλιωτών, 2008.

Το βιβλίο, *Εν Συγκρέλλω*, που προλογίζει ο Συγκρελλιώτης καθηγητής πανεπιστημίου κ. Γιώργος Παπαδόπουλος, μας περιηγεί στην ιστορία, τη ζωή και τους αγώνες του γραφικού χωριού Συγκρέλλου Ευρυτανίας.

Ο συγγραφέας, Γ. Νταουλάς, θυμάται

και περιγράφει γεγονότα που έζησε, παραδόσεις που βρήκε, ήθη και έθιμα του χωριού του. Έτσι, με λιτή, ευχάριστη αφήγηση ή γλώσσα, συνθέτει εμμέσως τη διαχρονική πορεία του τόπου του, δί-

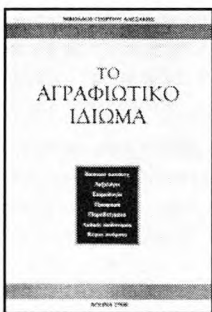
νει πολλά και ποικίλα στοιχεία για τη γενέτειρά του και προσθέτει ένα ακόμη λιθαράκι στην έρευνα για την καταγραφή της ιστορίας της Ευρυτανίας.

Ηλίας Κ. Αλεξόπουλος: Ο επιστήμονας, ο ποιητής και το έργο του. Έκδοση Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων, Αθήνα 2008

Στη μνήμη του Ευρυτάνου επιστήμονα (διεθνολόγου) Ηλία Κ. Αλεξόπουλου, που έφυγε πρόωρα από τη ζωή, είναι αφιερωμένο το βιβλίο αυτό της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων.

Περιλαμβάνει βιογραφικό και μικρά αποσπάσματα από επιστημονικές δημοσιεύσεις και ποιήματα του αείμνηστου Η. Αλεξόπουλου. Επίσης, δυο ομιλίες που έγιναν στη μνήμη του: του καθηγητή Π. Τσάκωνα και του διδάκτορα δικηγόρου Η. Γιαννικόπουλου, που αναφέρθηκαν στη ζωή και το έργο του Ηλία Αλεξόπουλου.

Το Αγραφιώτικο Ιδίωμα, του Νικολάου Γ. Αλεξάκη, Αθήνα 2008

Πρόκειται για μια πολύμοχθη εργασία, που έγινε από αγάπη για το γενέθλιο τόπο του συγγραφέα, τα Άγραφα. Περιλαμβάνει την καταγραφή και ερμηνεία λέξεων και εκφράσεων, που χρη-

σιμοποιούνται στα Άγραφα, αν και πολλές από αυτές συναντώνται σε ολόκληρη την Ευρυτανία.

Είναι μια δουλειά που χρειάστηκε πολύ χρόνο για τη συλλογή του πλούσιου υλικού της. Μια ενδιαφέρουσα δουλειά, ιδιαίτερα για λαογράφους και γλωσσολόγους. Μια δουλειά που ο κ. Αλεξάκης έκανε με μεράκι και γνώμονα την ανάδειξη της ιδιαίτερης πατρίδας του.

Κρίκελλο: Ένα Ευρυτανικό Κεφαλοχώρι, του Αλεξάνδρου Ε. Χουλιάρá, Αθήνα 2008.

Το Κρίκελλο, ένα ιστορικό χωριό της Ευρυτανίας, χάρη στον κ. Αλ. Χουλιάρá, καταγράφει την ιστορική του διαδρομή. Μέσα στις σελίδες του καλογραμμένου αυτού βιβλίου εκτυλί-

σεται η μακρόχρονη πορεία του χωριού από τις ιστορικές καταβολές του, ως την συμμετοχή του στους εθνικούς αγώνες. Ιδιαίτερα κεφάλαια ασχολούνται με τα λαογραφικά και δημογραφικά στοιχεία του χωριού, ενώ όλο το βιβλίο κοσμεύεται με πολλές φωτογραφίες.

Είναι μια αξιόλογη εργασία που έγινε με μεράκι και πολύ αγάπη για το γενέθλιο τόπο και η οποία συμπληρώνει ένα ακόμη κομμάτι της ευρυτανικής ιστορίας.

Ιστορικό & Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

Η Ιστορία είναι μαρτυρία της ζωής
των προγόνων μας

Αν δεν την αναζητούμε,
είναι σα να μη θέλουμε να τους θυμόμαστε.

Το Μουσείο ζωντανεύει τη μνήμη
των προγόνων μας

Βοηθείστε την αναβάθμισή του

Κοινωνικά

Η στήλη αυτή φιλοξενεί κοινωνικά γεγονότα Μικροχωριτών, τα οποία γνωστοποιούνται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας.

Γάμοι

Στην Αγία Σοφία, τον Καθεδρικό Ναό του Λος Άντζελες έγιναν οι γάμοι της Ελένης Λιάτσου με το Ζαφείρη Τσιμαχίδη, την Κυριακή 6 Ιουλίου 2008. Η Ελένη Λιάτσου είναι κόρη της Μαρούλας Πριόβολου από το χωριό μας και του Γιάννη Λιάτσου από το Μεγάλο Χωριό. Μετά το γάμο ακολούθησε ελληνικό γλέντι με όλους τους καλεσμένους.

Την Μεταμόρφωση του Σωτήρος στο χωριό μας διάλεξαν για να παντρευτούν η Κατερίνα Τσατσαράγκου και ο Θεόδωρος Κανδηλάρης. Ο γάμος τους έγινε στις 13 Σεπτεμβρίου 2008. Η Κατερίνα είναι κόρη του Γιώργου και της Κασσιανής Τσατσαράγκου.

Στη Μητρόπολη Λαμίας παντρεύτηκε η Χρυσούλα Λιάπη και ο Γεράσιμος Κοτσώνης στις 20 Σεπτεμβρίου 2008. Η Χρυσούλα Λιάπη είναι κόρη του Ηρακλή και της Μαρίας Λιάπη.

Ευχόμαστε στα ευτυχή ζευγάρια να 'ναι πάντα ευτυχισμένα

Βαφτίσεις

... Και το όνομα αυτού **Ρωμανός**.

Η Λένα και ο Στέργιος Τσακίρης βάφτισαν το πρώτο τους αγοράκι στο χωριό, στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος, στις 23 Αυγούστου 2008. Ο Ρωμανός είναι εγγονός του Νίκου και της Μαίρης Παναγιώτου.

Σπυρίδωνα ονόμασαν το πρώτο τους αγοράκι ο Ανδρέας και η Μαρία Τάσιου. Η βάπτιση έγινε

στο Μοναστήρι του Προυσού στις 24 Αυγούστου 2008. Ακολούθησε γλέντι στην πλατεία του Παλιού Μικρού Χωριού.

Ευχόμαστε στα δυο αγοράκια να 'ναι πάντα γερά και τυχερά.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΑΣ ΞΕΧΝΟΥΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών ευχαριστεί όλους όσους εξοφλούν τις συνδρομές τους ή με χρηματικές δωρεές στηρίζουν το έργο της. Η συμβολή αυτή αποτελεί την κινητήρια δύναμη της Αδελφότητας, η οποία μπορεί και λειτουργεί χάρη στην οικονομική ενίσχυση των μελών της και την εθελοντική στράτευση των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 15/5/2008 –15/11/2008

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή	Ευρώ	
Κουτσούκης Κλεομένης και Αιμιλία		2009	50
Κατσαρού-Ζορμπαλά Δώρα		2007-2008	40
Κεράνης Γιάννης		2008	20
Κεράνης Δημήτριος		2008	20
Κεράνης Θανάσης & Χρυσούλα		2008	40
Τσαντίλης Σταύρος		2008	20
Ζωγράφος Δημήτριος		2008	20
Τσιμπογιάννη Αθηνά		2008	20
Φλέγγας Παύλος		2007-2008	100\$
Νικολακόπουλος Γεώργιος		2007-2008	30
Κάππας Σπυριδών		2008	20
Παπαστάθης Ι. Γεώργιος		2005-2008	50
Παπαστάθη-Μακρυμάλλη Ευγενία		2005-2008	50
Κακούρα Γ. Μαρία		2008-2009	100 \$
Τσουκανά Βούλα		2008	20
Καρβέλης Νίκος		2008-2010	50
Αϊβαλιώτου Σαββούλα		2008	20
Κομπορόζου Ευαγγελία		2006-2010	200
Θάνος Δ. Κώστας		2008	20
Θάνου Νίκη		2008	20
Καρανίκας Δημήτριος-Ευαγγελία		2008	30
Λιαροκάπη Ελένη		2008	20
Ανδρεοπούλου Ευαγγελία		2008	20
Δημητρακοπούλου Σωτηρία		2008	20
Αντωνοπούλου ΑΛίκη		2008	20
Μώρης Γεώργιος		2008	20
Σκάνδαλος Σωτήρης		2007-2009	50
Ανδριτσογιάννη Βασιλική		2008	50\$
Παπαδημητρίου Όλγα		2008-2009	50
Κάρας-Μώρη Δέσποινα		2008	50\$
Γάσπαρη-Μώρη Καίτη		2008	20
Μακρη-Αντωνοπούλου Μαριάνθη		2008	20
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος		2008	50\$
Τσαντίλης Σταύρος		2008	20
Τσινιάς Κωνσταντίνος		2008	20
Βαστάκης Νικόλαος		2008	20
Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης		2008	20
Τζαβέλης Τάκης		2008	20
Τάσιου Ράνια		2008	20
Παπαθανασίου Γεώργιος και Διονυσία		2007-2008	50
Κατραμάδος Ιωάννης και Γεωργία		2007	20
Δημητρακοπούλου Σωτηρία		2009	20
Πλάκας Αθανάσιος		2008	20
Πλάκας Ευάγγελος		2008	20
Πλάκας Χρήστος		2008	20
Φωτίου Καλλιόπη		2008	20
Κυρίτσης Σπύρος και Μαρία		2008	20
Σταθοπούλου Βασιλική		2008	20
Πλάκα – Νάκα Άννα		2008	20
Φλώρος Νικόλαος		2008	20
Φουσέκης Δημήτριος		2008	20
Παναγιώτου Αριστοτέλης		2008	20

Κατραμάδος Ιωάννης	2008	30
Λιάπης Ιωάννης	2008	20
Σκρεπετιός Παναγιώτης	2008	20
Κουκουβάος Ηλίας	2008	20
Κεχριμπάρης Σπύρος	2008	20
Παπαθανασίου Αθανάσιος	2008	20
Κριεζία Ασημίνα	2008	20
Κούμπος Αθανάσιος	2008	20
Αζακάς Νικόλαος	2008	20
Κοντογιώργος Αθανάσιος	2008	20
Σκορδά Μαρία	2008	20
Μπάκης Σταύρος	2008	20
Πανάρα Αικατερίνη	2008	20
Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης	2009	20
Μουτογιάννης Χρήστος	2008	20
Τσακίρης Στέργιος	2008	20
Παναγιώτου Νικόλαος	2008	20
Κοκόστιας Ιωάννης	2008	20
Γαλανούδης Αθανάσιος	2008	20
Κομπορόζος Αθανάσιος	2008	20
Μπαϊρακτάρη Σίσυ	2008	20
Φλέγγας Αναστάσιος	2008	20
Φλέγγας Αλέξανδρος	2008	20
Ζήσης Γεώργιος	2008	20
Τσινιάς Χρήστος	2008	20
Φατούρος Ελευθέριος	2008	20
Κυρίτσης Παναγιώτης	2008	20
Μίχος Κωνσταντίνος	2008	20
Τσαρού Αθανασία	2008	20
Κουτούκη Κωνσταντίνα	2008	20
Λεκού Λίτσα	2008	20
Ραβδός Παντελής	2008	20
Δερματά Σωτηρίου Αναστασία	2008	20
Ντελή Βασιλική	2008	20
Βίγλας Κώστας	2007-2008	50

Συνδρομές Εσωτερικού

Ευχαριστούμε τα μέλη μας για την τακτοποίηση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε, ότι οι συνδρομές μπορούν να στέλνονται με ταχυδρομική επιταγή. Για διευκόλυνση είσπραξης της επιταγής, παρακαλούμε να γράφεται στο όνομα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, στο οποίο επιλέγετε να τη στείλετε. Η απόδειξη είσπραξης εσωκλείεται στο αμέσως επόμενο τεύχος του περιοδικού *Μικροχωρίτικα Γράμματα*, στη σχετική στήλη του οποίου αναγράφεται και η συνδρομή.

Συνδρομές Εξωτερικού

Ευχαριστούμε τους Μικροχωρίτες του εξωτερικού για την εξόφληση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε ότι οι συνδρομές από το εξωτερικό μπορούν να στέλνονται με επιταγή στο όνομα:

Adelfotita Mikrohōriton 'H Metamorfofi tou Sotiros'

Η επιταγή θα πρέπει να είναι Τραπεζική (cashier's cheque or remittance), διότι προσωπικές επιταγές (personal cheques) δεν γίνονται δεκτές στις Ελληνικές τράπεζες.

Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν

Η μνημόνευση προσφιλών προσώπων στη στήλη αυτή γίνεται με φροντίδα των οικείων τους, αν το επιθυμούν, που θα πρέπει να στέλνουν στην διεύθυνση του περιοδικού μας ένα έτοιμο κείμενο ή τα απαραίτητα βιογραφικά στοιχεία και μια φωτογραφία.

Κλήμης Πλάκας

Στο Charlotte της Αμερικής, όπου ζούσε με την οικογένειά του, άφησε την τελευταία του πνοή ο Κλήμης Κ. Πλάκας, σε ηλικία 70 χρονών.

Γιος του Κώστα και της Μαρίας Πλάκα ξενιτεύτηκε μικρός από το χωριό, δούλεψε σκληρά για να καταφέρει να ορθοποδήσει στην Αμερική, όπου και δημιούργησε τη δική του οικογένεια. Παντρεύτηκε με την Μαρία Παναγιωτοπούλου από το χωριό μας και μαζί απέκτησαν δυο αγόρια

και χάρηκαν τον ερχομό των δυο εγγονών τους.

Με τη συνταξιοδότησή του, πριν δυο χρόνια, επισκέφτηκε το χωριό και απόλαυσε τη συντροφιά συγγενών του και γνώριμων αγαπητών προσώπων. Όμως, δεν έμελλε να ξεκουραστεί για πολύ από το μόχθο της διαρκούς βιοπάλης. Η επέλατος του έκοψε το νήμα της ζωής τον περασμένο Οκτώβριο.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του

Δωρεές εις μνήμη που έχουν εισπραχθεί από 15/5/2008 – 15/11/2008

Όλες οι δωρεές στη μνήμη προσφιλών προορίζονται για την αναβάθμιση του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μικρού Χωριού

Όνοματεπώνυμο	Ευρώ
Παπαδημητρίου Νίκος και Δήμητρα, στη μνήμη μητρός Σπυριδώς Κανδηλάρη	200
Κεράνης Θανάσης και Χρυσούλα στη μνήμη Δημητρίου Δερματά	80
Παπαστάθης Ι. Γεώργιος, στη μνήμη συγγενών και φίλων	100
Κανούτου-Τσινιά Αικατερίνη, στη μνήμη ανηψιού Αντώνη Καρανίκα	30
Αϊβαλιώτου Σαββούλα, στη μνήμη προσφιλών της	100
Μώρης Γεώργιος, στη μνήμη συζύγου του Μαρίας	180
Σκάνδαλος Νεκτάριος, για τους σκοπούς της Αδελφότητας	200
Παπαδημητρίου Όλγα, στη μνήμη συζύγου της Δημητρίου	100
Κουτσούκης Γιάννης-Βασιλική, στη μνήμη γονέων	100
Κάρας-Μώρη Δέσποινα, στη μνήμη μητρός της Μαρίας Μώρη	450\$
Γάσπαρη-Μώρη Καίτη, στη μνήμη μητρός της Μαρίας Μώρη	80
Κομποροζός Τηλέμαχος, στη μνήμη Στέλλας Παπακωνσταντίνου	100
Κουτσούκης Αλέκος-Νίκη, στη μνήμη προσφιλών τους	100
Μακρή -Αντωνοπούλου Μαριάνθη, στη μνήμη μητρός της Βασιλικής	30
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος, στη μνήμη αδελφού του Παναγιώτη	50\$
Παπαδημητρίου Νίκος, στη μνήμη πατρός Δημητρίου	50
Καλλιάνης Φίλιππας και Μαρία, υπέρ σκοπών Αδελφότητας	500
Ραβδόας Παντελής, υπέρ των σκοπών της Αδελφότητας	40
Σκορδά Μαρία, στη μνήμη του συζύγου της Δημητρίου	20
Γιαννόπουλος Σπύρος, για τους σκοπούς της Αδελφότητας	100
Κεράνης Αθανάσιος και Χρυσούλα, στη μνήμη Φλώρας Μυτιληδῆ	80

Παναγιώτης Χρ. Μαστρογεωργόπουλος

Ένας αγαπητός συγχωριανός μας, ο Πάνος Μαστρογεωργόπουλος, προδομένος από την καρδιά του, άφησε την τελευταία του πνοή στην Καλιφόρνια της Αμερικής, όπου ζούσε με την

οικογένειά του. Ο νους του, εκεί στην ξενιτιά ήταν στο χωριό και στους συγχωριανούς του και ήθελε να είναι ενημερωμένος σε όλα. Είχε ποικίλα ενδιαφέροντα που κατέληξαν στη συλλογή φωτογραφιών, δίσκων μουσικής, ιστορικών βιβλίων, ενθυμημάτων ιστορικών γεγονότων, κ.ά. Την έφεση αυτή την κληρονόμησε και στα παιδιά του μαζί με το ήθος και την αγάπη για πατρίδα, θρησκεία, οικογένεια. Ο αδελφός του Στέφανος έγραψε στη μνήμη του τα συγκινητικά λόγια που ακολουθούν:

Γεννήθηκε το έτος 1924 και απεβίωσε το έτος 2008, την ημέρα των γενεθλίων του, εις ηλικίαν 84 ετών. Ήτο ο μεγαλύτερος αδελφός μας. Από πολύ μικρός, μετά το δημοτικό, έφυγε δια την Αθήνα, με προστάτη τον πατέρα μας. Δεν επέρασαν όμως πολλά χρόνια όπου ξέσπασε η λαίλαπα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Μικρός ακόμη εις την ηλικίαν, επάλευε να επιβιώσει μέσα στα στρατεύματα κατοχής. Άντεξε μέχρι την αναχώρηση των στρατευμάτων κατοχής. Ο πόθος του ήτο το χωριό, που τόσο πολύ το αγαπούσε. Μετά την πάροδο αρκετών ετών απεφάσισε να μεταναστεύσει εις Η.Π.Α., όπου σήμερα βρισκόμεθα όλοι.

Αγαπητέ και αείμνηστε αδελφέ Παναγιώτη,

Έφυγες εκ του ματαίου τούτου κόσμου αφήνοντας αξιοπρεπή οικογένεια. Σύζυγο, τέκνα και εγγόνια. Βρίσκεσαι εις την αιωνιότητα και μας περιμένεις.

Ποτέ δεν θα εκλείψεις από την μνήμη μας. Εμείς, περίλυποι, πάντα θα σε θυμόμαστε και θα δεόμεθα υπέρ της αναπαύσεως της ψυχής σου. Αυτή θα είναι η φροντίδα μας δια εσένα, αγαπητέ μας Αδελφέ.

Αιωνία η μνήμη σου.

Τα αδέρφια σου και οι λοιποί συγγενείς της οικογένειας

Ανδρέας Γιαννακόπουλος

Ένας αγαπητός και ρομαντικός συγχωριανός μας, ο Ανδρέας Γιαννακόπουλος, μετά από νοσηλεία του στην Αθήνα, πέθανε την Τρίτη του Πάσχα του 2008.

Ξενιτεμένος στην Αθήνα από

μικρό παιδί, ασχολήθηκε με το εμπόριο υφασμάτων και αργότερα με τον αείμνηστο αδελφό του Μενέλαο ανέπτυξαν με επιτυχία δική τους επιχείρηση. Συνταξιούχος πια, ζούσε ήσυχα με τη γυναίκα του Γεωργία.

Αγαπούσε πολύ το χωριό. Πάντα έλεγε ότι ήταν το ομορφότερο μέρος της Ελλάδας. Είχε βαθιά πίστη γι' αυτό, κάθε φορά που πήγαινε στο χωριό, ήθελε να επισκεπτεται όλα τα ξωκλήσια και το μοναστήρι της Παναγίας στον Προυσό.

Η μοίρα το 'φερε να 'ναι αυτός που θα αποχαιρετούσε τα τρία του αδέρφια, το Μενέλαο, τη Βικτώρια και τη Μινούλα, που όλοι έφυγαν από τη ζωή πριν απ' αυτόν. Για όλους έγραψε στίχους αδελφικής αγάπης και πόνου για το χαμό τους.

Αναπαύεται στο κοιμητήριο του Βραχатиού Κορινθίας, γενέτειρα της γυναίκας του, σε οικογενειακό τους τάφο.

Θα τον θυμόμαστε πάντα.

Η γυναίκα του Γεωργία

και τα ανίψια του

*Κική Γκότση, Σίσσυ Μπαϊρακτάρη και
Τάκης Σοφός*

Φρόσω Μίχου-Τσίρου

Στις 3 Νοεμβρίου 2008, μετά από νοσηλεία της στην πολυτελής νεόκτιστη Πολυκλινική Λαμίας, έφυγε από τη ζωή η Φρόσω Τσίρου, μόλις πάτησε τα 70 της

χρόνια. Τη χρόνια πάθησή της συμπλήρωσαν αλληπάλληλα εγκεφαλικά επεισόδια που της στέρησαν την ομιλία. Όμως, η σθεναρότατη μνήμη της την ωθούσε να παλεύει να πει όλα ήθελε και αισθανόταν, χωρίς να μπορεί να το πετύχει τις περισσότερες φορές.

Η Φρόσω, κόρη της Αικατερίνης και του Παντελή Μίχου, καταγόταν από δυο μεγάλα οικογενειακά δέντρα του χωριού: Τους Σιδεραίους και τους Ζορμπαλαίους. Γνώριζε και θυμόταν πολύ καλά τις συγγενικές σχέσεις σχεδόν όλων των οικογενειών του χωριού. Με τον παραστατικό και ευχάριστο τρόπο της, συχνά εξιστορούσε εύθυμα και μη περιστατικά από τη ζωή του χωριού. Με το χαμό της έκλεισε μια ακόμη σελίδα από ένα ζωντανό ληξιαρχείο του χωριού μας.

Με τον άντρα της Μιχάλη περνούσαν πολλούς μήνες στο χωριό. Μετά το θάνατό του, η Φρόσω ζούσε στη Λαμία κοντά στα αγαπημένα της ανήψια, που βρίσκονταν συνέχεια στο πλευρό της με αγάπη και στοργή.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η χαϊδεμένη γάτα τους, η πασίγνωστη Ρόζα, τυλίχτηκε με όποιο ρούχο της Φρόσως μπορούσε να βρει και ορμούσε άγρια σε όποιον προσπαθούσε να μπει στο σπίτι, ακόμη και σε γνωστά σ' αυτήν πρόσωπα, που προσπαθούσαν να την ταΐσουν. Σίγουρα νιώθει την ορφάνια της και ποιά για τους αγαπημένους της προστάτες.

Αιώνια η μνήμη της.

Ευφροσύνη Π. Σιδέρη

Σε γηροκομείο της Λαμίας άφησε την τελευταία της πνοή η Φρόσω Σιδέρη, στα μέσα του Οκτώβρη, σε ηλικία 88 ετών. Γεννήθηκε στο Μικρό Χωριό το 1920, όπου και

τελείωσε το δημοτικό σχολείο. Ο πατέρας της, Παντελής Σιδέρης, που προερχόταν από την πολύκλαδη οικογένεια των Σιδεραίων, είχε εγκατασταθεί στην Κωνσταντινούπολη, όπου και πήρε την οικογένειά του. Μετά τον θάνατο των γονέων της, η Φρόσω εξακολούθησε να ζει μόνη της στην Πόλη ως το 1965 που απελάθηκε μαζί με χιλιάδες άλλους Έλληνες.

Από τότε ζούσε στην Αθήνα, εργαζόταν ως νοσοκόμα και πριν λίγα χρόνια συνταξιοδοτήθηκε. Ένα εγκεφαλικό επεισόδιο τη βρήκε μόνη και βοήθητη στο μικρό σπίτι της στην Αθήνα. Χάρη στη συμπόνια και φροντίδα των γειτόνων της, εντοπίστηκε η μόνη συγγενής της, η εξαδέλφη της Φρόσω Μίχου-Τσίρου, η οποία φρόντισε να μεταφερθεί σε έναν πολύ καλό οίκο ευγηρίας στη Λαμία.

Εκεί η Φρόσω Σιδέρη ένιωσε τη συγγενική αγάπη, αφού η Φρόσω Τσίρου την επισκεπτόταν σχεδόν καθημερινά. Έφυγε από τη ζωή περιτριγυρισμένη από τις φροντίδες των ανθρώπων του γηροκομείου.

Ο Θεός ας αναπαύσει την ψυχή της.

Πόπη Βруνιώτη-Μπάκα

Κόρη της συγχωριανής μας Θεοδώρας Μπάκη-Βруνιώτη, χτυπημένη από την επάρατο, έσβησε τη βραδιά του Πάσχα η Πόπη Μπάκα. Φυσιολάτρης και φιλόζωη η Πόπη έγραψε ένα θαυμάσιο βιβλίο για την *Παράνομη διακίνηση κατοικίδιων ζώων*, που παρουσιάσαμε από τις στήλες του περιοδικού μας (τ. 79 / 2005). Στη μνήμη της, παραθέτουμε τα συγκινητικά λόγια

του συναδέλφου της Γιώργου Φραντζεσκάκη, που δημοσίευσε στο περιοδικό 'Κ' της εφ. Καθημερινή της 11/5/2008:

“Ποτέ δεν ξέρω τι να πω για τους ανθρώπους που αγάπησα και χάθηκαν. Όσοι δεν είχαν την τύχη να τους γνωρίσουν, θα με διαβάσουν με συγκατάβαση, γιατί μπροστά στο θάνατο όλοι νιώθουμε λίγοι και ταπεινοί. Όλοι εξάλλου αποδίδουμε εύκολα τη μεταθανάτια δικαίωση, ακόμα και στους εχθρούς μας. Δεν μας κοστίζει τίποτα. Και μας υπενθυμίζει ότι, τουλάχιστον εμείς, είμαστε ακόμα ζωντανοί... Όσο για κείνους που γνωρίζω τον μακαρίτη, τι οσί παρηγορία να προσφέρει ο άνθρωπος που καθημερινά αναρωπιέται με αγωνία, όχι μόνο αν υπάρχει ζωή μετά το θάνατο αλλά, έστω, πριν;

Το βράδυ του Πάσχα πέθανε η Πόπη Μπάκα. Ο άνθρωπος που έσπασε τη σαπυνόφουσκα μας “χαριτωμενιάς” στη φιλοζωία και τα έγραψε όπως ακριβώς συμβαίνουν μέσα από τον “Δαίμονα της Οικολογίας”, το ένθετο της “Αυγής”. Κατά τα δικά της δαμόνια πάντοτε καινά και ρηξικελευθα.

Όταν προ μηνών πέθανε ο σκύλος μου, η Πόπη πολεμούσε ήδη με τον καρκίνο. Απαρηγόρητος και τραβηγμένος στον εαυτό μου, παίρνω κάποια στιγμή στο κινητό μου ένα μήνυμα που γράφει: “Οι φίλοι φαίνονται στα δύσκολα”. Ήταν από την Πόπη. Και δεν εννοούσε τα δικά της δύσκολα. Εννοούσε τα δικά μου...

Ένας τέτοιος άνθρωπος – γεννημένος μονομάχος, που πολεμεί για τα προβλήματα των άλλων με το ίδιο πάθος που αντιμετωπίζει τα δικά του, που κάνει το 24ωρο να δείχνει λειψό, που σέρνεται στα δικαστήρια αναπληρώνοντας το ρόλο της Πολιτείας, δικαιώνεται και αρνείται να αντιπευθεθεί δικαστικά, που απορρίπτει κάθε συμβιβασμό με τα οργανωμένα συμφέροντα και αφιερώνει τη ζωή του στη διάδοση της αξιοπρέπειας, πώς μπορεί να πεθάνει; Είναι γελοίο και να το σκέφτεται κανείς. Για να χαθεί σ' αλήθεια, πρέπει όλοι εμείς να προσποιηθούμε ότι η Πόπη δεν υπήρξε ποτέ. Δεν θα μας αφήσουν, ούτε οι παρακαταθήκες της μνήμης ούτε τα κληροδοτήματα του έργου ούτε – για κάποιους – οι τύψεις.

Ένας τέτοιος “μυο-θάνατος” είναι το περισσότερο που μπορεί να ελπίζει κανείς. Η Πόπη τον κέρδισε. Και τα κέρδη θα τα εισπράξουμε πάλι εμείς, οι “εκκλιπόντες”. Δεν νομίζω να την πειράζει...

ΥΓ. Για να κερδίσετε κι σεις κάτι, αναζητήστε το βιβλίο της **Παράνομη διακίνηση κατοικίδιων ζώων. Αμερική – Ευρώπη – Ελλάδα**, που εκδόθηκε το 2005 από την **Ευώνυμο Οικολογική Βιβλιοθήκη**. Θα μάθετε ίσως περισσότερα απ' όσα θα θέλατε να ξέρετε για τις ... χαριτωμένες αστικές μας συνήθειες και την υποκρισία που η Πόπη ποτέ δεν κατάφερε να χωνέψει”.

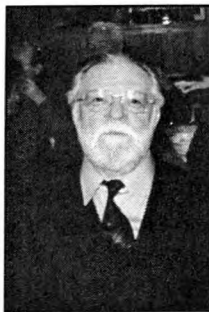
Στέλλα Παπακωνσταντίνου

Τον Σεπτέμβριο του 2008 πέθανε στην Αθήνα, όπου ζούσε, η Στέλλα Παπακωνσταντίνου σε ηλικία 76 ετών. Ήταν εγγονή του αείμνηστου παπα-Κώστα και κόρη του Χαρίδημου Παπακωνσταντίνου από το χωριό μας.

Άφησε πίσω τα δυο αδελφια της Αριστείδη και Κωνσταντίνου.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τη σκεπάζει

Τάσος Κοντομέρκος

Ο γιατρός Τάσος Κοντομέρκος, αεικίνητος πρόεδρος του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών δεν βρίσκεται πια ανάμεσά μας. Έφυγε από τη ζωή στις 17 Αυγούστου 2008.

Γιος του Κωνσταντίνου και της Αγαπούλας Κοντομέρκου, γεννήθηκε τη δεκαετία του '30 στο Μεγάλο Χωριό, όπου και τελείωσε το δημοτικό σχολείο. Στη συνέχεια πήγε στην Αθήνα. Εκεί, εργαζόμενος κατάφερε να πάρει το απολυτήριο από το νυχτερινό Γυμνάσιο Παγκρατίου. Ο αδελφός του και μετέπειτα Μητροπολίτης Κεντρώς Αφρικής Τιμό-

θεος, που βρισκόταν στη Γερμανία, τον κάλεσε εκεί. Στη Γερμανία σπούδασε ιατρική ενώ παράλληλα εργαζόταν. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα και αφού πήρε την ειδικότητα του ρευματολόγου, εργάστηκε επί σειρά ετών στο Ασκληπείο Βούλας. Ακολούθησε ο διορισμός του ως διευθυντή της Ρευματολογικής Κλινικής του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Αθηνών, όπου και παρέμεινε μέχρι τη συνταξιοδότησή του.

Ο Τάσος Κοντομέρκος ήταν άρρηκτα δεμένος με την ιδιαίτερη πατρίδα του. Μετά τη συνταξιοδότησή του σχεδόν αφοσιώθηκε στην πολιτιστική κίνηση και ανάπτυξη του Μεγάλου Χωριού με έμφαση στο Λαογραφικό Μουσείο, για την συντήρηση και καλή λειτουργία του οποίου αγωνιζόταν συνέχεια και με όλες του τις δυνάμεις.

Χάρι στην αγάπη του για τον συνάνθρωπο Ευρυτάνα, ο Τάσος Κοντομέρκος πρωτοστάτησε στη δημιουργία της Ομάδας Ιατρών Αλληλεγγύης από γιατρούς διαφόρων ειδικοτήτων, που επισκέπτονταν και εξέταζαν κατοίκους των χωριών του νομού μας. Ως προσωπικός φίλος και γιατρός του αείμνηστου Γαζή, προώθησε την ιδέα δημιουργίας του Ιδρύματος Υποτροφιών Γαζή - Τριανταφυλλοπούλου, στο οποίο διετέλεσε αντιπρόεδρος και μέλος επί σειρά ετών.

Στη δοκιμασία της υγείας του, μόνη του σκέψη ήταν να μην το μάθει η υπερήλικη μητέρα του. Και εκείνη όλο και τον περίμενε να γυρίσει από το ταξίδι

του. Όμως, λίγο μετά το θάνατό του, δεν άντεξε στην προσμονή και έφυγε και κείνη απ' τη ζωή.

Ο θάνατος του Τάσου Κοντομέρκου θα στερήσει το Μεγάλο Χωριό αλλά και ευρύτερα την Ευρυτανία από έναν εξαιρετο επιστήμονα και θαυμασίο άνθρωπο.

Αιωνία του η μνήμη

Στη Μνήμη ενός Ανθρωπιστή του Καιρού μας Του Πατρός Τάσου Κοντομέρκου

Ο Λευκός Αετός Τάσος Κοντομέρκος άνοιξε τις φτερούγες και πέταξε προς τα επέκεινα. Γεννημένος στο Μεγάλο Χωριό περάσαμε μαζί τα παιδικά μας χρόνια, τα σημαδεμένα προκατοχικά, κατοχικά, εμφυλιοπολεμικά και μετεμφυλιακά χρόνια της στέρσης, της φτώχειας, της πείνας, των διωγμών και του θανάτου.

Τυχαία συναντηθήκαμε στην Αθήνα πλέον, στο ίδιο Γυμνάσιο μαθητές, στο Νυ-

Στο βήμα ο Τάσος Κοντομέρκος και δεξιά του ο Στέφανος Βασιλόπουλος κατά την κοινή εκδήλωση Αδελφότητας Μικροχωριτών και Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών για την 60^η επέτειο από τη θυσία των 13 εθνομαρτύρων (1942-2002)

χτερινό Σχολείο της οδού Καντακουζηνού, στην Πλατεία Κάνιγγος.

Ο Τάσος ήταν ένα αδύνατο, λυγρό παιδί, ζωηρό και κοσμημένο με ένα ακαταγώνιστο "θέλω" και με μια δυναμική αγωνιστική παρουσία στο χώρο του σχολείου που φοιτούσαμε μαζί. Το ήθος και η θέληση για κατάκτηση της γνώσης τον έφεραν πρώτο με διακρίσεις στη φοίτησή του και η σεμνότητά του τον διέκριναν ανάμεσα στους συμμαθητές μας. Οι διακρίσεις όμως που κατακτούσε τον έκαναν απλό με συγκατάβαση και ωριμότητα ανάμεσά μας.

Τα γυμνασιακά μας όμως χρόνια πέρα-

σαν. Τώρα πλέον μαζί καταστρώνουμε τα σχέδιά μας για ανώτερες σπουδές. Οι συγκυρίες όμως ήταν τέτοιες και οι δρόμοι μας χωρίστηκαν. Ο καθένας μας πήρε το δρόμο που του ήταν πιο πρόσφορος στις δυνατότητες και τις επιλογές του. Εκείνος έφυγε στο εξωτερικό, εγώ έμεινα στον τόπο μας. Όμως ποτέ δεν χωρίσαμε στα χρόνια που ακολούθησαν. Πάντα μας ένωνε μια ανόθευτη φιλία και μια δύναμη μας ωθούσε για κατάκτηση του σκοπού των επιλογών μας. Τους μυστικούς μας πόθους τους εκφράζαμε στην αλληλογραφία μας και αργότερα στις ευκαιρίες που μας δίνονταν για αντάμωμα όπως και όποτε μπορούσε ο καθένας.

Ένας μυστικός τρόπος μας ένωνε και μια αδιάπτωτη φιλική διάθεση μας έδενε, πέρα από τις επιλογές και τις πεποιθήσεις μας. Ο δεσμός μας και η φιλία μας κράτησε ως το τέλος. Ως το οδυνηρό τέλος του Αετού της φρόνησης, του ανθρωπισμού και της προσφοράς του εκείνης που ακέκνητη και πληθωρική απέρρευε και εκδηλωνόταν καθημερινά προς πάσα κατεύθυνση στο συνάνθρωπο που έπασχε και στο κοινωνικό σύνολο. Η προσφορά του ήταν και προς την επιστήμη του που εθεράπευε, αβίαστη αέναα, πρόθυμα, επαγωγικά, θυσιαστικά, μη αποβλέποντας σε κανένα είδος υλικής ή ηθικής αμοιβής.

Μα ο Αετός άνοιξε τα φτερά του και πέταξε απροσδόκητα. Ελαφρός, λευκός και ανάλαφρος. Άνοιξε τα ψαλιδισμένα φτερά του από τη νόσο του αιώνα που αφανίζει αξίες και μελλοντικές προσμονές. Νιώθω

ανήμπορος να εκφράσω την οδύνη που με κατέχει βασανιστικά και αξεπέραστα, την οδύνη που μου αφαιρεί κάθε σκέψη στο χάος της απώλειάς του ως φίλου αξεπέραστα συντροφικού, ανθρώπινου και καταξιωμένου επιστήμονα.

Ο Τάσος Κοντομέρκος ήταν ο άνθρωπος που από όπου κι αν περνούσε άφηνε απτά τα σημάδια της φιλότιτας, της φρόνησης και της ανθρωπιάς. Άφηνε το άρωμα της φρεσκάδας και της ανείπωτης αγαλλίασης όπως αφήνουν το άρωμά τους τα εύσσμα άνθη όταν τα χαϊδεύει το ανεπαίσθητο αεράκι του Νότου.

Ως επιστήμονας, με τη διάγνωση και την πρακτική αντιμετώπιση, άφηνε εκείνο το ελαφρό και αδιόρατο χαμόγελο, βάλαμο και ίαμα διαρκείας προς τον πάσχοντα.

Δεν θα κάνω καμία αναφορά για την κοινωνική του δραστηριότητα. Θα σφραγίσω το σημείωμά μου με όσα ανείπωτα έχουν εκφράσει όσοι τον γνώρισαν και γεύτηκαν την ανιδιοτέλεια και το ήθος του.

Όσοι τον γνώρισαν τον καταξίωσαν. Όσοι τον τίμησαν τον έκλαψαν.

Όσοι τον έχασαν, τον έχασαν για πάντα

Αετέ της ανθρωπιάς, της ακατάβλητης θέλησης, του ήθους και της ευπρέπειας, Αετέ περήφανε, έχεις τη δύναμη από ψηλά να σκεπάσεις τις χωρίς προσδοκίες εφημέρες σκέψεις μας γιατί είσαι πάντα στο κέντρο των δικών μας σκέψεων, τις φτωχές και πεπερασμένες.

Ο φίλος σου

Στέφανος Βασιλόπουλος

Το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας

Περιήγηση στο χώρο και στο χρόνο*

Το βιβλίο του επισκέπτη ή φίλου του Μικρού Χωριού, του κάθε Μικροχωριτή
Κεντρική διάθεση:

- Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού
- Αδελφότητα Μικροχωριτών

* Τα έσοδα από την πώληση του βιβλίου διατίθενται για τη συντήρηση της Πνευματικής Γωνιάς του χωριού μας.

Κομμώσεις

Ανδρικές – Γυναικείες – Παιδικές

“ΚΙΚΗ”

Κική Φούκα-Σκοτίδα
Καραϊσκάκη 4, Καρπενήσι
Τηλ. 22370 25666

Ταβέρνα - Φησταριά

“Ο Χρήστος”

Ε. Χρήστου Βαστάκη
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41454 • Κιν.: 6974989615

TAXI

Γιάννης Καραγκούνης

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41392, Κιν. 6972 707840

ΑΓΟΡΑΙΟ

Βασίλης Μπούρας

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41300/41281,
Κιν. 6972 288457

Καφετέρια

ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΑΣ

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 22370 41300

ΡΑΔΙΟ ΤΑΞΙ ΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

24 ώρες το 24ωρο
Τηλέφωνο: 22370 22011

Ξυλόγλυπτα

Χειροποίητες πρωτότυπες
δημιουργίες
σπάνιας ομορφιάς

Έκθεση – Διάθεση:
Νέο Μικρό Χωριό “Το Τζάκι”
Τηλ. 22370 41318

ΞΥΛΙΝΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ

...με έμπνευση από τη φύση
Έκθεση – Διάθεση:

Παλιό Μικρό Χωριό.
Τηλ. 22370 41031

Εστιατόριο – Ψησταριά

“Ο Παράδεισος”

Αφοί Καλύβα

Διασταύρωση Μικρού-Μεγάλου
Χωριού

Τηλ. 22370 41320, Κιν. 6973 431421
Web: www.hellastourism.gr/paradisos

ΤΑΗΟΕ

Computer Expert Co.

Θάνος Δημητρόπουλος

Κορθίου 19, 11254 Αθήνα

Τηλ/Fax: 210 2230673

Θεσ/νίκη: 2310 20 20 89

Κιν. 6936 96 88 50

« 6932 46 23 32

E-mail: thanos@panafonet.gr

HP CAD/CAM products:

ME - Mechanical Eng.-2D

SD - Solid Designer - 3D

E3 - Electrical, Electronic
Engineering Design

CAD/CAM/EEE
COMPANY

Ξενοδοχείο

Country Club Hellas Hotel

Δ/ση: Πόπη Μπακατσιά
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41570-6, Fax: 22370 41577
Web: www.countryclub.gr

Ξενοδοχείο

Εστιατόριο – Καφετέρια

“Η Χελιδόνα”

Δ/ση: Σταυρούλα Τζαβέλη
Παλιό Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41221, Κιν. 6976 912009

Ξενώνας

“Η Γωνιά”

Δ/ση: Γιώργος Γιαννακόπουλος
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41393, Fax: 22370 41586
Web: www.giannakopoulos_g.gr

Ξενώνας

Ταβέρνα – Καφετέρια

“Το Ρίζωμα”

Δ/ση: Θεόδωρος Μπούρας
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41170, Fax: 22370 41486

Ψησταριά – Εστιατόριο

Χωριάτικη Κουζίνα

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Α΄ κατηγορίας

“Το Χωριάτικο”

Δ/ση: Βασιλική Νασιοπούλου
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41257/ 41103

Ξενώνας – Καφετέρια

Studio Merses

Υπευθ. Κρατήσεων: Αγορίτσα Τσινιά
Παλιό Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41444, Fax: 22370 41111
Κιν. 6974 114182
Web: www.merses.gr
E-Mail: merses@acn.gr

Ξενώνας

Ιβίσκος Studios

Δ/ση: Σωτήρης Ζήσιμος
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41515, Κιν. 6972 555638
Web: www.iviskos.gr
E-Mail: info@iviskos.gr

Ενοικιαζόμενα

Πανοραμικά Δωμάτια

“Το Τζάκι”

Δ/ση: Παρασκευή Ν. Αζακά
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41318/41465,
Fax: 22370 41094 Κιν. 6977 808961

Ενοικιαζόμενα Πολυτελή

Δωμάτια

Ουρανία Τάσιου

Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41349

Ενοικιαζόμενα Δωμάτια

Φωτεινή Ζάρα

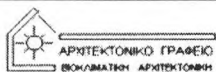
Νέο Μικρό Χωριό
Τηλ. 22370 41236/ 41433

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΛΙΑΠΗ

Αθήνα – Λαμία – Μακρακώμη
Άγιο Γεώργιο – Καρπενήσι

Δ/νση: Μαρία Π. Σκρεπετού

Κηφισού 91β 8, Αθήνα
Τηλ. 210 3454825 – 3452186
Fax: 210 3452186

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΑ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ Ε.Μ.Π.

ΚΥΠΡΟΥ 76Α ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 16452 ΑΘΗΝΑ
τηλ (+30)2109926423 (+30)6936599467
e-mail: ventour@noi.gr

ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ - ΟΙΚΟΠΕΔΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΩΝΗΣ

Καραολή & Δημητρίου 70, 18534 Πειραιάς Κινητό
Τηλ. 210 41.11.849, Fax 210 41.34.776 6972.71.75.75
Ζηνοπούλου 7, 36100 Καρπενήσι
Τηλ. 22370 25.932

Πωλήσεις
Εκτιμήσεις
Δόσεις
Ενοικίσεις
Οικόπεδα
Αντιπαραχές

café
ΑΣΤΕΡΙΑ
restaurant

Αιμιλία Κουφαλιώτη

Παραλία Καμμένα Βούρλα
Τηλ.: 02350 23261.
80901, 80902

Πάνος Τσιμπογιάννης

- Διαφημιστικά Δώρα Επιχειρήσεων
- Εκτυπώσεις Offset
- Μεταφορές
- Μηχανογραφικά Έντυπα
- Ψηφιακά

Ευριπίδου 75 • 105 53 Αθήνα
Τηλ.: 210.3226.222 - 210.3214.815
Fax: 210.3214.815
Κιν.: 6944.550940

Αθανάσιος Π. Διαροκάλης
Διακοσμητής

Interior Designer

**Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός
και Μελέτη Χώρων**

Κόκκαλη 31 - Αθήνα - Τηλ: 30190
Τηλ.: 0641 - 33233, (αδ. fax) - 24522.
Κιν.: 0932831607 - E-mail:
athanart@otenet.gr

SOLAR tech

Ioannis Zorbalas

ZORBALAS S.A.
34 Glysti Str., 117 44
Athens - Greece

tel: +30 210 901 3344-5
fax: +30 210 901 3294
e-mail: zorbalas@solartech.gr
www.solartech.gr

Τεχνικές εργολαβίες – πέτρινες
κατασκευές

ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΙΜΟΣ

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ. 22370 41056,
Κιν. 6977 624440

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ

ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ

ΜΠΟΤΣΑΡΗ 8 - ΤΗΛ. 0641 / 23.602 - ΑΓΡΙΝΙΟ

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
ΛΟΥΣΤΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ
ΣΚΑΛΕΣ

ΛΙΑΠΗΣ ΝΙΚΟΣ & Υιός

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ

6610846 - 6048695 - 0972 136979

Ιστορικό & Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού

*Οι παραδόσεις, οι προσωπικές μαρτυρίες,
τα ήθη και έθιμα συνδέτουν
την ταυτότητα ενός τόπου.*

Είναι ο διάλογος ανάμεσα στις γενιές.

*Το Μουσείο ζωντανεύει
την ιστορική διαδρομή του χωριού μας*

Ενισχύστε την αναβάδισή του

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μικροχωρίτικα Γράμματα	σελ 1
Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος (1928-2008)	2
Από τη σκοπιά της Αδελφότητας	6
Από το χώρο της Ευρυτανίας και της Ρούμελης	14
Και τετάρτη εικόν του Αγίου Σεραφείμ	18
Οι Σχολές των Αγράφων και η πολιτική σκέψη του Ευγένιου του Αιτωλού	19
Τα μπερκέτια	24
Ζυθεστιάτοριον "Ο Βόσπορος"	25
Λαογραφία και ντοπιολαλιά στις αρχές του 20ού αιώνα	27
Από Μικροχωρίτες της διασποράς	28
Οκτώβριος - Δεκέμβριος: Η γιορτή του τσίπουρου	29
Μικροχωρίτες του παλιού καιρού "Το γκεσέμι"	31
Από την ιστορία των Διοικητικών Πράξεων στην Ελλάδα	34
Ενθυμήσεις από τα παλιά καλά χρόνια στο χωριό	36
Από το Μητρώο Αρρένων κοινότητας Μικρού Χωριού (1818-1881)	38
Η αυτοθυσία μιας Ευρυτανοπούλας	39
Κατσαντώνεια 2008	40
Ιστορικές Μνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις	43
Έρωτος και Ρέντη Γωνία	45
Επιστολές προς την Αδελφότητα	49
Βιβλιοπαρουσιάσεις	50
Κοινωνικά	53
Αυτοί που δεν μας ξεχνούν	54
Λίγα λόγια γι'αυτούς που έφυγαν	56

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ

34 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΩΤΟΙ σε ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - Α.Τ.Ε.Ι.

- ΓΡΑΜΜΙΚΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ
ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

FOUNDATION

- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ART & DESIGN
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Κ Ε Ν Τ Ρ Ο
Τ Ε Χ Ν Ω Ν

Π Λ Α Κ Α

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ ΑΕ

ΑΘΗΝΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, 104 33 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210 8250552, FAX: 210 8250627

και

ΨΥΧΙΚΟ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΗΦΙΣΙΑ

e-mail: info@plakas.gr
www.plakas.gr